

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
(ΠΟΕΟ)**

Καποδιστρίου 24
106 82 Αθήνα
Τηλ. & φαξ : 210 4520035
Internet: <http://www.ekpaideftis.gr>
E-mail: info@ekpaideftis.gr
Πλήρ.: Κωνσταντίνος Μαυράκης
6944320444 - 2310444896 φαξ
mavrakis.k52@gmail.com
Διαμαντής Ηλιάδης
693212991 - 2109400433
iliadisdiamantis@gmail.com

Αδιαβάθητο

Αθήνα 25 Ιανουαρ. 2013

Αριθ. Πρωτ.: 18

Εξαιρετικά Επείγον

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΙΚ

ΚΟΙΝ.: Κλάδος

ΘΕΜΑ: Αντικείμενο εργασίας Σχολών Οδήγησης (Σ.Ο.)-Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.)-Σχολών Εκπαίδευσης Πιστοποιητικών Επαγγελματικής Ικανότητας(Σ.Ε./ΠΕΙ) και Φορολογικές υποχρεώσεις τους

ΣΧΕΤ.: α. ΠΔ 208/2002/ΥΜΕ, όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ337/03 και ισχύει, άρθρο 2
β. ΥΑ 58930/99/ΥΜΕ, άρθρο 15
γ. ΥΑ 552/13/ΥΜΕ, άρθρο 1
δ. ΠΔ 19/95/ΥΜΕ, άρθρο 7
ε. ΠΔ 51/12/ΥΜΕ, άρθρο 12
στ. ΥΑ 60864/03/ΥΜΕ, άρθρα 1,2,3 και 4
ζ. Απόφ. 48714/φ701.2/3-11-05/ΥΔΤ/ΠΥ, παράγ. 1 και 2
η. Απόφ. 61392/φ701.2/ΥΔΤ/ΠΥ, παράγ. 2
θ. 23580/21-9-05/ΥΠΕΧΩΔΕ/ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ
ι. ΠΔ 74/08/ΥΜΕ, άρθρο 7 παράγ. 3,4 και 5
ια. ΥΑ 72048/9666/09/ΥΜΕ
ιβ. ΥΑ 49522/6046/09/ΥΜΕ
ιγ. ΟΔΗΓΙΑ 2003/59/15-7-2003/ΕΕ, σημείο 13 εισήγησης
ιδ. ΥΑ 33243/4894/22-7-2012/ΥΜΕ
ιε. ΠΟΛ.1053/2000/ΥΠΟΙΚ, παράγ. 2 και 3
ιστ. ΠΟΛ.1024/2007/ΥΠΟΙΚ, άρθρο 28
ιζ. ΠΟΛ. 1131/2008/ΥΠΟΙΚ
ιη. Αρ. Πρωτ. 182/12-11-2006/ΠΟΕΕΟΑΠ

ιθ. Αριθ. Πρωτ. 88/19-6-2007/ΠΟΕΕΟΑΜ
κ. Αριθ. Πρωτ. 116/12-11-2007/ΠΟΕΕΟΑΜ
κα. Αριθ. Πρωτ. 26/21-3-2009/ΠΟΕΕΟΑΜ
κβ. ΥΑ 11667/20-9-2007/ΥΠ.Ε.Ε./ΥΠΟΙΚ, παράγ. 10
κγ. Ν.1566/1985, άρθρο 9 παράγ. 1
κδ. Ν.2859/2000, άρθρο 22 παράγ. 2ιβ
κε. Ν.4093/12/ΥΠΟΙΚ
κστ. ΚΒΣ/ΠΔ 186/1992/ΥΠΟΙΚ, άρθρο 10 παράγ. 5στ
κζ. ΠΟΛ. 1004/2013, παράγ. 23
κη. Εγκ. Α3/165/251/18-1-2013/ΥΜΕ, παράγ. 10
κθ. ΠΟΛ. 1011/2013/ΥΠΟΙΚ

Σχετικά με το θέμα σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Στην α σχετική περιγράφεται λεπτομερώς το έργο του Εκπαιδευτή Οδήγησης, καθώς και των Σχολών Οδηγών (Σ.Ο.) και Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.).

2. Οι β, γ, δ και ε σχετικές αναφέρονται στις διαδικασίες εκπαίδευσης και εξέτασης των υποψηφίων οδηγών και παροχής αδειών οδήγησης όλων των κατηγοριών.

3. Η στ σχετική αναφέρεται στη λειτουργία και έλεγχο των Σ.Ο. και ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο., καθώς και τις υποχρεώσεις τους, για τήρηση των σχετικών εκπαιδευτικών και λοιπών στοιχείων.

4. Οι ζ και η σχετικές αποφάσεις του Υ.Δ.Τ./ Πυροσβεστική Υπηρεσία, αναφέρονται στις υποχρεώσεις των Σχολών του θέματος, αφού τις θεωρούν αναμφισβήτητα ως "Εκπαιδευτήρια" και έτσι θα πρέπει να έχουν τον απαιτούμενο και κατάλληλο πυροσβεστικό εξοπλισμό

5. Το ΥΠΕΧΩΔΕ με την θ σχετική του, αποδέχεται και επιβεβαιώνει ότι οι Σχολές του θέματος, ως παρέχουσες εκπαίδευση, εντάσσονται στα "Εκπαιδευτήρια", όπως το ΠΔ 71/1988/ΥΠΕΧΩΔΕ περί Εκπαιδευτηρίων προβλέπει.

6. Το ΥΜΕ ερμηνεύοντας την ιγ σχετική Οδηγία της Ε.Ε., δίδει την αρμοδιότητα περιοδικής κατάρτισης στους ασκούντες το επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα οδηγούς (επιβατών και εμπορευμάτων), σε πρόγραμμα 35 ωρών θεωρητικής εκπαίδευσης ανά 5ετία, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματός τους, με το ι σχετικό ΠΔ. Με τις ια και ιβ σχετικές καθορίζει τις διαδικασίες οργάνωσης, εκπαιδευτικού εξοπλισμού, παροχής εκπαίδευσης- εξέτασης και διεύθυνσης, για το σκοπό αυτό.

7. Επίσης με την ιδ σχετική ΥΑ, "Καθορίζονται οι διαδικασίες και αναγκαίες λεπτομέρειες για την έγκριση Σχολών/Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης των Οδηγών οχημάτων μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων, την έγκριση διενέργειας προγραμμάτων περιοδικής κατάρτισης, τις υποχρεώσεις και τον έλεγχο αυτών και λοιπές λεπτομέρειες".

8. Το ΥΠΟΙΚ με την ιε σχετική ΠΟΛ. 1053, αποδέχεται ότι η θεωρητική εκπαίδευση, που παρέχεται από τις Σχολές Οδηγών "έχει χαρακτήρα διδακτικό", έτσι δημιουργείται η υποχρέωση τήρησης "Μητρώου Μαθητών", καθορίζοντας επιπροσθέτως τη διαδικασία τήρησής του.

9. Στην ιστ σχετική ΠΟΛ. Το ΥΠΟΙΚ καθορίζει τις διαδικασίες τήρησης των βιβλίων εκπαίδευσης των Σχολών Οδηγών, καθώς και τον τρόπο έκδοσης των φορολογικών στοιχείων.

10. Το ΥΠΟΙΚ ύστερα από τα ιη, ιθ, κ και κα σχετικά έγγραφα της Ομοσπονδίας μας, εκδίδει την ιζ σχετική ΠΟΛ., όπου προσδιορίζει το έργο των Σχολών του θέματος, αποδέχεται την παρεχόμενη εκπαίδευση ως "Επαγγελματική" και τις απαλλάσσει από την εισπραξη και καταβολή ΦΠΑ, όπως οι σχετικές για το σκοπό από διατάξεις ορίζουν.

11. Η ΥΠΕΕ (νυν ΣΔΟΕ), με την κβ σχετική καθορίζει στα όργανά της τις διαδικασίες ελέγχου των Σχολών του θέματος και τους κατευθύνει, παραθέτοντας και σχετικό υπόδειγμα.

12. Στον κγ σχετικό νόμο, καθορίζεται ο σκοπός των Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών.

13. Στον κδ σχετικό νόμο αναφέρεται ότι "Η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτήν πράξεις παράδοσης αγαθών, που παρέχονται από Δημόσια Εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή", απαλλάσσονται του ΦΠΑ.

14. Η κζ σχετική ΠΟΛ., ως διευκρινιστική του Ν.4093 (κε σχετικό), στην παράγραφο 23, αναφέρει ότι οι Σχολές του θέματος εξαιρούνται των Εκπαιδευτηρίων. Σας υπενθυμίζουμε ότι στον ΚΒΣ άρθρο 10 παράγραφος 5 (κστ σχετικό), είμαστε ενταγμένοι στα Εκπαιδευτήρια και με αυτήν την ιδιότητα αναφέρεται η κατάργηση των βιβλίων του ΚΒΣ στον ΚΦΑΣ.

15. Το ΥΜΕ με την κη σχετική εγκύκλιό του, υποχρεώνει τις Σχολές του θέματος να διατηρήσουν τα προβλεπόμενα από τη ιστ σχετική ΠΟΛ. Για να είναι δυνατή η παρακολούθηση πραγματοποίησης της σχετικής εκπαίδευσης. Τα εν λόγω βιβλία θα θεωρούνται από τούδε από τους Διευθυντές των Υπηρεσιών Μεταφορών.

16. Το ΥΜΕ με την πρόσφατη κθ σχετική ΠΟΛ., υποχρεώνει τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια, όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, στα οποία περιλαμβάνει και τις Σχολές του θέματος, να παρέξουν μέχρι την 22/2/2013, στις κατά τόπους οικονομικές Υπηρεσίες, καταστάσεις με το σύνολο των εκπαιδευθέντων, το ΑΦΜ τους και το ποσό που κατέβαλε ο κάθε εκπαιδευόμενος για την εκπαίδευσή του, κατά τα έτη 2011 και 2012 αναγνωρίζοντας άμεσα τον εκπαιδευτικό ρόλο των εν λόγω Σχολών.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες, λόγω αρμοδιότητας, για την παραμονή του κλάδου στα "Εκπαιδευτήρια", διότι όπως συνάγεται από όλα τα πιο πάνω σχετικά, ανέκαθεν ο κλάδος των Εκπαιδευτών Οδήγησης και η επαγγελματική του στέγη, που καλύπτεται από τις Σχολές του θέματος, ανήκαν στα "Εκπαιδευτήρια", παρέχοντας τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, έχοντας τις ανάλογες φορολογικές υποχρεώσεις και έτσι αναγνωρίζονται από όλους του φορείς και Υπηρεσίες του Κράτους.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Κωνσταντίνος Μαυράκης
Πρόεδρος

Διαμαντής Ηλιάδης
Γεν. Γραμματέας

Συνημμένα: Όλα τα σχετικά, σελίδες εξηνατρείς (63)

2. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκύπτει επί πλέον όφελος σε βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού,

10. του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (Α' 137), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του Ν.2081/1992 (Α' 154).

11. της παρ. 7 του άρθρου 3 και της περίπτωσης 10 της 1027411/842/ΔΜ/98 (Β'193) Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών "Υποχρεωτική Χορηγήσιμη Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και Διαδικασίες Απόδοσής του".

12. της ΔΙΑΔΑΠ/6Α/12141/1998 (Β' 607) Κοινής Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και των Υφυπουργών Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Ανοξεντρικής και Μεταφορών και Επικοινωνιών .

13. της παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 2592/1998 (Α' 57) "Αναπροσαρμογή Συντάξεων Νομίτων Συνταξιούχων του Δημοσίου, Πύθμιση Συνταξιοδοτικών Θυμάτων και άλλες διατάξεις".

14. της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν.Δ. 358/1997 (Α' 240) "Προληπτικές και διαδικασίες για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα που δεν είναι υπήκοοι των κρατών-μελών της Ε.Ε." και της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 359/ 1997 (Α' 240) "Χορηγήσιμη της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς".

15. της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν.Δ. 358/1997 (Α' 240) "Προληπτικές και διαδικασίες για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα που δεν είναι υπήκοοι των κρατών-μελών της Ε.Ε." και της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 359/ 1997 (Α' 240) "Χορηγήσιμη της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς".

16. της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 2465/1997 (Α' 28) "Θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών".

17. του Ν 1333/1983 (Α' 31) "Κύρωση της Συμφωνίας για αμοιβαία αναγνώριση αδειών οδήγησης μεταξύ Ελλάδας - Ελβετίας".

18. της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του Ν.2366/1995 (Α' 256) "Πύθμιση θεμάτων Οργανισμών και Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις".

19. του Ν.Δ. 181/1998 (Α' 133) "Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 96/47/ΕΚ του Συμβουλίου της 23 ης Ιουλίου 1996 και την οδηγία 97/26/ΕΚ του Συμβουλίου της 2ας Ιουλίου 1997 για την τροποποίηση της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ σχετικά με την άδεια οδήγησης".

20. της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου "Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης".

21. της παραγράφου 2 του άρθρου 7 και της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν.Δ. 19/1995 (Α' 15)

22. του Ν. 2094/1992 "Κύρωση του κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας" (Α' 182)

1. Τις διατάξεις:

Εχόντας υπόψη:

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Αριθ. οικ. 58930/480 /ΦΕΚ Β' 526/3-5-1999.
Άδειες οδήγησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και
Τετρακύκλων.

Θεωρητικής Εκπαίδευσης, με την οποία να δηλώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος παρακολούθησε τις προβλεπόμενες ώρες θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης."

*** Η παρ. 6 προστίθεται ως άνω με την απόφ. υπ' αριθ. 17428/1799 (ΦΕΚ Β' 407/4-4-2002), άρθρο μόνο παρ. 1.

Άρθρο 16

Άρθρο 16

Θεωρητική εκπαίδευση

1. Οποιοσδήποτε υποψήφιος οδηγός, προσέρχεται, από 1 Νοεμβρίου 1999, στις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, για συμμετοχή σε θεωρητική εξέταση, υποχρεούται, προκειμένου να συμμετάσχει σ' αυτήν για πρώτη φορά, να έχει παρακολουθήσει τα πιο κάτω αναφερόμενα ελάχιστα μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης, κατά περίπτωση:

α. Όλοι οι υποψήφιοι οδηγοί (αυτοκινήτων ή μοτοσικλετών) που υποχρεούνται να εξεταστούν στο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 1 (ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ), προ της συμμετοχής τους στις εξετάσεις, οφείλουν να έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης, από την ύλη του εγχειριδίου του Υ.Μ.Ε "Βασική θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών.

β. Όλοι οι υποψήφιοι οδηγοί μοτοσικλετών που προσέρχονται να εξεταστούν στο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

2. (ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ) προ της συμμετοχής τους στις εξετάσεις, οφείλουν να έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον δέκα (10) ώρες μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης, από την ύλη του εγχειριδίου του Υ.Μ.Ε "Θεωρητική εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσικλετών".

γ. Όλοι οι υποψήφιοι οδηγοί αυτοκινήτων, που υποχρεούνται να εξεταστούν στο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 4 (ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ) προ της συμμετοχής τους στις εξετάσεις, οφείλουν να έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον έξι (6) ώρες μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης, από την ύλη του εγχειριδίου του Υ.Μ.Ε "Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Φορτηγών Αυτοκινήτων".

δ. Όλοι οι υποψήφιοι οδηγοί αυτοκινήτων, που υποχρεούνται να εξεταστούν στο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 5 (ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ) προ της συμμετοχής τους στις εξετάσεις, οφείλουν να έχουν παρακολουθήσει έξι (6) ώρες μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης, από την ύλη του εγχειριδίου του Υ.Μ.Ε "Θεωρητική εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Λεωφορείων".

"2. Όσοι απορριφθούν στη θεωρητική εξέταση, σε οποιοδήποτε από τα ερωτηματολόγια της παραγράφου 1 υποχρεούνται, πριν από κάθε επανεξέτασή τους να παρακαλουθήσουν εκ νέου μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης, τα οποία είναι κατ' ελάχιστον έξι (6), τρία (3), δύο (2) και δύο (2) ώρες αντίστοιχα των περιπτώσεων α, β, γ και δ της παραγράφου 1".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η εντός " " παρ.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την ΥΑ οικ.41002/4504/2005 (ΦΕΚ 949 Β' /8-7-2005)

3. Κατά τη διάρκεια της θεωρητικής εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών και στα πλαίσια των προβλεπομένων ελάχιστων μαθημάτων, θα πρέπει να αναλύεται πλήρως και με τη χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας η διδακτέα ύλη.

Αρθρο 17

Πρακτική Εκπαίδευση

1. Οποιοσδήποτε υποψήφιος οδηγός προσέρχεται, από 1 Νοεμβρίου 1999, στις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, για συμμετοχή σε πρακτική εξέταση, υποχρεούται να έχει υποστεί Πρακτική Εκπαίδευση, σε αντίστοιχης κατηγορίας εκπαιδευτικό όχημα, τουλάχιστον σε ώρες ίσες με τις πιο κάτω αναφερόμενες, κατά περίπτωση :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Η` ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΩΡΕΣ
A1		8
A*		10
B1		8
B**		20
B+E		6
Γ		10
Γ+E		8
Δ***		10
Δ+E		4

*Αν ο υποψήφιος οδηγός για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Α κατέχει ήδη άδεια οδήγησης υποκατηγορίας Α1, υποχρεούται να υποστεί Πρακτική Εκπαίδευση 4 ωρών.

**Αν ο υποψήφιος οδηγός για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Β κατέχει ήδη άδεια οδήγησης κατηγορίας Α ή υποκατηγορίας Α1 ή Β1, υποχρεούται να υποστεί Πρακτική Εκπαίδευση 16 ωρών.

***Αν ο υποψήφιος οδηγός για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Δ κατέχει ήδη άδεια οδήγησης κατηγορίας Γ, υποχρεούται να υποστεί Πρακτική Εκπαίδευση 6 ωρών.

"2. Όσοι απορριφθούν στην πρακτική εξέταση, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, υποχρεούνται πριν από κάθε επανεξέτασή τους, να υποστούν εκ νέου Πρακτική Εκπαίδευση, σε ώρες ίσες, κατ' ελάχιστον, με το 50% των ωρών που, κατά κατηγορία, προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Της υποχρέωσης αυτής απαλλάσσονται όσοι από τους υποψηφίους επιθυμούν επανεξέταση σε δευτεροβάθμια επιτροπή και μόνο γι' αυτή την εξέταση".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η εντός " " παρ.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την ΥΑ οικ.41002/4504/2005 (ΦΕΚ 949 Β' /8-7-2005)

3. Απαγορεύεται κατά την ώρα της εκπαίδευσης η μεταφορά, με τα εκπαιδευτικά αυτοκίνητα, τρίτων προσώπων, εκτός των εκπαιδευομένων, οι

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4

7 Ιανουαρίου 2013

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 552/88

Εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 2696/1999 (Α' 57) «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας», όπως ισχύει.

β) Του π.δ. 51/2012 (Α' 101) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008, 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011».

γ) Του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α')

δ) Του ν.δ. 638/1970 «Περί ιατρικής εξέτασης των οδηγών αυτοκινήτων κλπ», όπως έχει τροποποιηθεί συμπληρωθεί και ισχύει.

ε) Του άρθρου 16 παρ.4 του ν. 2592/1998 (Α' 57) «Αναπροσαρμογή συντάξεων πολιτικών συνταξιούχων του Δημοσίου, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν. 2898/2001 (Α' 71).

στ) Του άρθρου 2, του ν. 3897/10 (Α' 208) «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της Οδικής Ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».

ζ) Του άρθρου 1 του π.δ. 85/2012 (Α' 141) «Δρυσση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών».

η) Του π.δ. 86/12 (Α' 141) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

θ) Του άρθρου 4 του π.δ. 117/2012 (Α' 202) «Σύσταση, συγχώνευση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».

ι) Της υπ' αριθμ. Υ43/5-7-2012 απόφασης του Πρωθυπουργού (Β' 2094) «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Σταύρου Καλογιάννη».

ια) Την υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Α1/18368/25-9-2002 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1276/Β') «Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75/Α')».

2. Την ανάγκη καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων εκπαίδευσης και εξέτασης των υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων, την καθιέρωση υποχρεωτικών μαθημάτων πριν από κάθε εξέταση, τον τρόπο συγκρότησης των εξεταστικών επιτροπών, καθώς και τις υποχρεώσεις των εξεταστών.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Άρθρο 1

Γενικές ρυθμίσεις

1. Οι υποψήφιοι οδηγοί, προκειμένου να λάβουν μέρος στην θεωρητική εξέταση και στην δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, που διενεργούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, υποχρεούνται να έχουν πραγματοποιήσει προηγουμένως έναν ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

Προϋπόθεση για την παρακολούθηση θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών είναι ο εφοδιασμός τους με το αντίστοιχο Δ.Ε.Ε. Όποιος εκπαιδεύεται χωρίς την ύπαρξη του Δ.Ε.Ε. υπόκεινται στις κυρώσεις του Άρθρου 94 του Κ.Ο.Κ.

2. Η θεωρητική εκπαίδευση πραγματοποιείται στα νόμιμα λειτουργούντα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) ή στις Σχολές Οδηγών που έχουν δικαίωμα παροχής θεωρητικής εκπαίδευσης (δηλαδή έχουν και άδεια ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.). Η διάρκεια κάθε ώρας θεωρητικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε σαράντα πέντε (45) λεπτά της ώρας. Μεταξύ δύο (2) συνεχόμενων ωρών διδασκαλίας παρεμβάλλεται υποχρεωτικά διάλειμμα δεκαπέντε (15) λεπτών της ώρας. Η θεωρη-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Άρθρο 15

Γενικές ρυθμίσεις

1. Οι υποψήφιοι οδηγοί αυτοκινήτων και μοτοσικλετών, προκειμένου να λάβουν μέρος στην θεωρητική (γραπτή) και στην πρακτική εξέταση, που διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, υποχρεούνται από 1 Νοεμβρίου 1999, να έχουν πραγματοποιήσει, προηγουμένως, έναν ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής ή πρακτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

2. Η Θεωρητική εκπαίδευση πραγματοποιείται στα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών του άρθρου 17 του Π.Δ. 404/1996 (Α` 271) ή στις Σχολές Οδηγών του ίδιου Π.Δ/τος.

Η διάρκεια κάθε ώρας θεωρητικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε 45 λεπτά της ώρας. Μεταξύ 2 (δύο) ωρών διδασκαλίας παρεμβάλλεται διάλειμμα 15 λεπτών της ώρας.

3. Η Πρακτική Εκπαίδευση πραγματοποιείται με ευθύνη των νομίμως λειτουργουσών Σχολών Οδηγών και υπό την παρουσία και ευθύνη Εκπαιδευτή Υποψηφίων Οδηγών. Η διάρκεια του κάθε μαθήματος πρακτικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε τουλάχιστον 45 λεπτά της ώρας.

"4. Ο υποψήφιος οδηγός ή όποιο άλλο πρόσωπο προσέρχεται στην αρμόδια υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, για τον προγραμματισμό συμμετοχής στην θεωρητική εξέταση, καταθέτει, από 1 Νοεμβρίου 1999, απόδειξη παροχής υπηρεσιών του Κέντρου Θεωρητικής Εκπαίδευσης ή της σχολής οδηγών που πραγματοποίησε την θεωρητική του εκπαίδευση, θεωρημένη από την οικεία Δ.Ο.Υ., στην οποία θα αναγράφονται:

- α. Το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.
- β. Οι ώρες της θεωρητικής εκπαίδευσης, και
- γ. Το ποσό που καταβλήθηκε για την Θεωρητική εκπαίδευση.

5. Κατά την πρακτική εξέταση του υποψηφίου οδηγού υποβάλλονται από 1 Νοεμβρίου 1999, από τον εκπαιδευτή, στην εξεταστική επιτροπή, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών της σχολής οδηγών που πραγματοποίησε την πρακτική του εκπαίδευση, θεωρημένα από την οικεία Δ.Ο.Υ., στην οποία θα αναγράφονται :

- α. Το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου,
- β. Οι ώρες της πρακτικής εκπαίδευσης,
- γ. Το ποσό που καταβλήθηκε για την πρακτική εκπαίδευσή του και το ποσό που αντιστοιχεί στα έξοδα παράστασης του εκπαιδευτή κατά την εξέταση".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η εντός " " παρ.4 και 5 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την ΥΑ οικ.41002/4504/2005 (ΦΕΚ 949 Β` /8-7-2005)

"6. Οι Σχολές Οδηγών και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών υποχρεούνται, για τον προγραμματισμό συμμετοχής στη θεωρητική εξέταση και κατά την πρακτική εξέταση, να υποβάλλουν μαζί με τα δελτία παροχής υπηρεσιών και υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, σε απλό χαρτί, όπου αναγράφονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην υπ` αριθμ. 10668985/900/Τ. και Ε.Φ/12.7.2001 (Β` 950) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο της Σχολής ή του Κέντρου

τική εκπαίδευση κάθε υποψήφιου οδηγού δεν μπορεί να υπερβαίνει ημερησίως τον ανώτατο αριθμό ωρών που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 9 του π.δ. 208/2002 (Α' 194), όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Η πρακτική εκπαίδευση πραγματοποιείται με ευθύνη των νομίμως λειτουργουσών Σχολών Οδηγών και υπό την παρουσία και ευθύνη Εκπαιδευτή Υποψηφίων Οδηγών. Η διάρκεια του κάθε μαθήματος πρακτικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε σαράντα πέντε (45) λεπτά της ώρας και αφορά αποκλειστικά και μόνο ένα υποψήφιο οδηγό. Η πρακτική εκπαίδευση κάθε υποψήφιου οδηγού δεν μπορεί να υπερβαίνει ημερησίως τον ανώτατο αριθμό ωρών που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 9 του π.δ. 208/2002 (Α' 194), όπως ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 2

Θεωρητική εκπαίδευση

1. Οποιοσδήποτε υποψήφιος οδηγός προσέρχεται στις ερωτήσεις Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, για συμμετοχή σε θεωρητική εξέταση υποχρεούται, προκειμένου να συμμετάσχει σε αυτήν για πρώτη φορά, να έχει παρακολουθήσει τα πιο κάτω αναφερόμενα ελάχιστα μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης, κατά περίπτωση:

- α) Κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2 και Α
- Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσικλετών
  - Ερωτηματολόγιο 1
  - Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δέκα (10) ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
  - ΑΝΑΒΑΤΗΣ
  - ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑ
  - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΒΑΤΗ
  - ΟΡΓΑΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΧΕΙΡΙΣΤΗΡΙΑ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑΣ
  - ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΟΔΗΓΕΙΤΑΙ
  - ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ
  - ΑΣΦΑΛΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗ
  - ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ
  - ΟΔΗΓΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΠΟΛΗΣ
  - ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
  - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΟΡΤΙΟΥ, ΕΠΙΒΑΤΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΛΕΥΡΙΚΟΥ ΚΑΝΙΣΤΡΟΥ (ΚΑΛΑΘΙ)
  - ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑ
  - ΑΔΕΙΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ
- β) Κατηγορία Β
- Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων
  - Ερωτηματολόγιο 2
  - Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Είκοσι (20) ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
  - ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
  - ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
  - ΚΟΜΒΟΙ
  - ΤΑΧΥΤΗΤΑ
  - ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑ
  - ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΕΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
  - ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

• ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ - ΟΔΟΙ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΣΗΡΑΓΓΕΣ

- ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΕ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
- ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΟΡΕΙΝΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΕΛΞΗ ΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
- ΚΟΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΡΥΠΙΝΗΣΗ
- ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΕ ΑΤΥΧΗΜΑ
- ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ
- ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ
- ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
- ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
- ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
- ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

γ) Κατηγορία C1, C

- Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Φορτηγών
- Ερωτηματολόγιο 4
- Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δεκαπέντε (15) ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- ΟΡΙΣΜΟΙ - ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΜΑΖΕΣ
- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΟΧΗΜΑΤΟΣ
- ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΦΟΡΤΗΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ
- ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΦΟΡΤΗΓΟΥ
- ΦΟΡΤΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
- ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΦΟΡΤΗΓΟΥ
- ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΤΗΓΩΝ
- ΖΕΥΞΗ ΑΠΟΖΕΥΞΗ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΡΘΡΩΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΡΜΩΝ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΟΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ
- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΦΟΡΤΗΓΩΝ - ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ
- ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
- ΦΟΡΤΗΓΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
- ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
- ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ

δ) Κατηγορία D1, D

- Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Λεωφορείων
- Ερωτηματολόγιο 5
- Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δεκαπέντε (15) ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ
- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ
- ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ
- ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
- ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ
- ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ
- ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΔΗΓΟΥ
- ΟΔΙΚΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
- ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ
- ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

2. Οι υποψήφιοι των κατηγοριών που αιτούνται να εξεταστούν με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο., εκτός των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία), οφείλουν να παρακολουθήσουν δύο (2) επιπλέον μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης πέραν των προβλεπομένων δέκα (10) μαθημάτων για τις κατηγορίες AM, A1, A2, A και πέντε (5) πέραν των προβλεπομένων είκοσι (20) για την κατηγορία Β.

3. Για την αρχική χορήγηση μιας εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, χωρίς προηγουμένως να έχει εκδοθεί άδεια οδήγησης κατηγορίας Β, απαιτείται και η παρακολούθηση και των μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης Ερωτηματολογίου 2, σύνολο μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης τριάντα (30). Ειδικότερα οι υποψήφιοι που αιτούνται να εξεταστούν με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο. οφείλουν να παρακολουθήσουν τριάντα επτά (37) μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης και συγκεκριμένα είκοσι πέντε (25) για το Ερωτηματολόγιο 2 και δώδεκα (12) για το Ερωτηματολόγιο 1.

4. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, και αιτείται την επέκτασή της σε μια εκ των κατηγοριών A1, A2, A απαιτείται η παρακολούθηση δύο (2) μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης.

5. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία Β απαιτείται η παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης.

6. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή D1 και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C ή D αντίστοιχα απαιτείται η παρακολούθηση δύο (2) μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης.

7. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή C και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία D1 ή D, απαιτείται η παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης. Ο ίδιος αριθμός θεωρητικών μαθημάτων απαιτείται και στην περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών D1 ή D και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C1 ή C.

8. Η εκπαίδευση στη χρήση του Μηχανογραφικού Συστήματος Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο.), είναι τουλάχιστον μία (1) εκπαιδευτική ώρα, η οποία δεν προσμετράται στον ελάχιστο αριθμό υποχρεωτικών μαθημάτων κάθε κατηγορίας άδειας οδήγησης καθώς και η διαδικασία εξέτασης πραγματοποιείται με την χρήση Η/Υ επί ερωτηματολογίων που περιέχονται στα επίσημα εγχειρίδια του Υπουργείου. Η εκπαίδευση στη χρήση του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο., δεν είναι υποχρεωτική, αν έχει ήδη διδαχθεί στον υποψήφιο στα πλαίσια εκπαίδευσης για την απόκτηση άλλης κατηγορίας άδειας οδήγησης.

9. Κατά τη διάρκεια της θεωρητικής εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών και στα πλαίσια των προβλεπόμενων ελάχιστων μαθημάτων, η διδακτέα ύλη θα πρέπει να αναπτύσσεται πλήρως και με τη χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

Άρθρο 3 Πρακτική Εκπαίδευση

1. Η έναρξη πρακτικής εκπαίδευσης για όλες τις κατηγορίες αδειών οδήγησης πραγματοποιείται μετά την επιτυχή θεωρητική εξέταση.

2. Κάθε υποψήφιος οδηγός που προσέρχεται στις αρμόδιες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, προκειμένου να συμμετέχει σε δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, υποχρεούται να έχει παρακολουθήσει τα πιο κάτω αναφερόμενα ελάχιστα μαθήματα πρακτικής εκπαίδευσης, σε αντίστοιχης κατηγορίας εκπαιδευτικό όχημα, κατά περίπτωση:

KATHΓΟΡΙΑ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ
AM ή A1 ή A2 ή A	14
B	25
BE ή B με κωδικό 96	7
C1 ή C	15
C1E ή CE	8
D1 ή D	15
D1E ή DE	8

3. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1 και A2, και αιτείται την επέκτασή της σε μια εκ των κατηγοριών A1, A2, A, κατά περίπτωση απαιτείται η παρακολούθηση επτά (7) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.

4. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία Β, απαιτείται η παρακολούθηση δεκαοκτώ (18) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.

5. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή D1 και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C ή D αντίστοιχα, απαιτείται η παρακολούθηση δύο (2) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.

6. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή C και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία D1 ή D, απαιτείται η παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης. Ο ίδιος αριθμός πρακτικών μαθημάτων απαιτείται και στην περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών D1 ή D και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C1 ή C.

7. Όσοι κατέχουν άδεια οδήγησης οχήματος με περιορισμό - Κωδικός :78 (οδήγηση οχήματος χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη) και θέλουν να την μετατρέψουν σε άδεια οδήγησης οχήματος χωρίς τον παραπάνω περιορισμό, υποχρεούνται πριν από την δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς να υποστούν πρακτική εκπαίδευση τουλάχιστον δύο (2) μαθημάτων σε εκπαιδευτικό όχημα με ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη.

8. Η πρακτική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών με αναπηρίες, για τους οποίους απαιτούνται ειδικά διασκευασμένα οχήματα, δύναται να διενεργείται και σε

οχήματα των ενδιαφερομένων τα οποία έχουν διασκευαστεί κατάλληλα, εφόσον δεν υπάρχουν διαθέσιμα εκπαιδευτικά οχήματα με τις αντίστοιχες διασκευές. Κατά την εκπαίδευση παρίσταται υποχρεωτικά εκπαιδευτής και το όχημα φέρει τη διακριτική πινακίδα της σχολής οδηγών και δεύτερα ποδόπληκτρα (φρένο, συμπλέκτη και προαιρετικά επιταχυντήρα) στη θέση του συνοδηγού.

Πρακτική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών με αναπηρίες μπορεί να πραγματοποιείται σε όχημα διαθέσιμο του υποψηφίου, εφόσον πληροί τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού οχήματος της αντίστοιχης κατηγορίας αλλά αυτό το διαθέσιμο όχημα δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για την πρακτική εξέταση του υποψηφίου.

9. Κατά την πρακτική εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών, ο εκπαιδευτής υποχρεούται να μεριμνήσει για την άρτια εκπαίδευσή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ. και των κανόνων ασφαλούς οδήγησης, καθώς επίσης και να τους παράσχει γνώσεις επί της τεχνικής του οχήματος και της συντήρησής του. Ο εκπαιδευτής έχει επίσης την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για την άρτια εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών, η οποία τεκμαίρεται ταυτόχρονα με τη δήλωση συμμετοχής των υποψηφίων στην δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.

10. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης των κατηγοριών ΑΜ, Α1, Α2 και Α οι υποψήφιοι υποχρεούνται να φορούν τον απαιτούμενο εξοπλισμό της παραγράφου 6 του Άρθρου 10 της παρούσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Άρθρο 4

Συγκρότηση Εξεταστικών Επιτροπών

1. Τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών της θεωρητικής εξέτασης, είναι υπάλληλοι δόκιμοι ή μόνιμοι ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Υπηρεσιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας που ανήκουν στις κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξετασίου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής και ορίζονται από τον οικείο Περιφερειάρχη, μετά από πρόταση του Γενικού Διευθυντή της οικείας Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών. Για το σκοπό αυτό καταρτίζεται πίνακας ετήσιας ισχύος με τα στοιχεία των εξεταστών - επιτηρητών.

Η θεωρητική εξέταση διενεργείται ενώπιον Επιτροπής, η οποία αποτελείται από κατ' ελάχιστο δύο (2) μέλη ανά αίθουσα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 5 (Θεωρητική εξέταση υποψηφίων οδηγών) της παρούσας. Ειδικά για τη θεωρητική εξέταση για τη χορήγηση ΠΕΙ, τουλάχιστον ο ένας εκ των δύο μελών απαιτείται να είναι τεχνικός της οικείας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών.

2. Δικαίωμα συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης, έχουν όλοι οι υπάλληλοι που μετέχουν στις πρακτικές εξετάσεις υποψηφίων οδηγών ή οδηγών έως και την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της υ.α.58930/480/1999 (Β' 525), όπως είχε τροποποιηθεί και (ίσχυε, καθώς και όσοι πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τις διατάξεις της προαναφερόμενης απόφασης.

3. Μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, εκτός των υπαλλήλων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, δικαίωμα συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς των υποψηφίων οδηγών ή οδηγών, έχουν και υπάλληλοι δόκιμοι, μόνιμοι ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ (εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξετασίου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής) με τις εξής, κατ' ελάχιστον, προϋποθέσεις:

- α) να είναι υπάλληλοι που υπηρετούν:
- αα) στις οικείες Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις και Τμήματα Μεταφορών και Επικοινωνιών και ΚΤΕΟ των Περιφερειών της χώρας.
- αβ) στη Γενική Γραμματεία Μεταφορών, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΑΝΑΝΥΜΕΔΙ).
- αγ) στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΑΝΑΝΥΜΕΔΙ).

αδ) στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του άρθρου 15 του π.δ. 293/1999 (Α' 263).

β) να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙV του π.δ. 51/2012 (Α' 101).

4. Οι νέοι εξεταστές που για πρώτη φορά αποκτούν Πιστοποιητικό Κατάρτισης και δικαίωμα συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, χαρακτηρίζονται για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών ως Εξεταστές Β και ακολούθως εντάσσονται στον πίνακα εξεταστών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου.

5. Σε κάθε Τμήμα ή Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας σε μηνιαία βάση, πρέπει να κατανέμονται κατά το δυνατόν ισομερώς το σύνολο των υπαλλήλων που συμμετέχουν στις θεωρητικές εξετάσεις και στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.

6. Σε κάθε Τμήμα ή Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας υπολογίζεται κάθε έτος ο «ελάχιστος αναγκαίος αριθμός εξεταστών» με βάση τα στοιχεία των επιτροπών και του αριθμού των δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς που διενεργήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος. Αν ο αριθμός αυτών των υπαλλήλων είναι μικρότερος από τον «ελάχιστο αναγκαίο αριθμό εξεταστών» μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συμπλήρωση του ανωτέρω αριθμού υπάλληλοι των λοιπών υπηρεσιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας των κλάδων ΠΕ και ΤΕ με την προϋπόθεση πλήρωσης των ελάχιστων απαιτήσεων της περίπτωσης (β) της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

7. Με ευθύνη του οικείου Περιφερειάρχη δεν χρησιμοποιούνται σε καμία περίπτωση ως εξεταστές υπάλληλοι που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

8. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς των υποψηφίων οδηγών γίνεται από επιτροπή που συγκροτείται από δύο υπαλλήλους που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου, εκ των οποίων, ο ένας χαρακτηρίζεται ως Εξεταστής Α και ο άλλος ως Εξεταστής Β, σύμφωνα με τα εξής, κατά προτεραιότητα, κριτήρια:

- Κλάδος (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ)
- Βαθμός (Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ)

5

ΠΑ 19/1995: Προσαρμογή προς την ΟΔΓ 91/439/ΕΟΚ (άδεια οδήγησης) (80342)

**ΠΡΟΣΟΧΗ: Υπάρχουν σιναφή Νομοθετήματα (Εκδοθέντα βάσει ομοίων Εξουσιοδοτικών Διατάξεων).
Πιέστε εδώ για εμφάνιση τους**

Άρθρο	9
Κατ'Εξουσιοδότηση εκδόσεως Νομοθεσία	18

Π.Δ.19/1995 (ΦΕΚ 15/Α'/31.1.1995)
Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την οδηγία 91/439/
ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991, για την
άδεια οδήγησης.

Άρθρο 1

Σκοπός

Άρθρο 1.

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, η οποία αναφέρεται στην άδεια οδήγησης.

Άρθρο

2

Κατ'Εξουσιοδότηση εκδόσεως Νομοθεσία

2

Προηγούμενες μορφές άρθρου:

1

Ορισμοί

Άρθρο 2

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος ορίζεται ότι:

- "Κανονική διαμονή" ή "μόνιμη διαμονή ή παραμονή" στην Ελλάδα θεωρείται ότι έχει ένα πρόσωπο όταν διαμένει στη χώρα επί 185, τουλάχιστον, ημέρες κατά ημερολογιακό έτος, λόγω προσωπικών ή επαγγελματικών δεσμών ή, όταν πρόκειται για πρόσωπο χωρίς επαγγελματικούς δεσμούς, λόγω προσωπικών δεσμών, που συνεπάγονται στενή σχέση του με τον τόπο όπου κατοικεί στην Ελλάδα.

Στην περίπτωση που το παραπάνω πρόσωπο δεν έχει επαγγελματικούς δεσμούς με την Ελλάδα, στην οποία όμως βρίσκονται οι προσωπικοί του δεσμοί, με συνέπεια να αναγκάζεται, εκ του γεγονότος αυτού, να διαμένει πότε στην Ελλάδα και πότε στο κράτος ή στα κράτη όπου έχει τους επαγγελματικούς του δεσμούς, τότε θεωρείται ότι έχει την "κανονική του διαμονή" στην Ελλάδα, υπό τον όρο ότι επιστρέφει εδώ τακτικά.

Ο όρος να επιστρέφει στην Ελλάδα τακτικά δεν χρειάζεται να πληρούται, αν το πρόσωπο διαμένει σε άλλο κράτος για την εκτέλεση αποστολής, συγκεκριμένης διάρκειας.

Για τον ίδιο λόγο, πρόσωπα που βρίσκονται στην Ελλάδα για εκτέλεση απόστολής συγκεκριμένης διάρκειας δεν θεωρούνται ότι έχουν την "κανονική τους διαμονή" στην Ελλάδα.

Η φοίτηση σε πανεπιστήμιο ή σχολείο δεν συνεπάγεται μεταφορά της κανονικής διαμονής.

"Η ρύθμιση αυτή δεν έχει εφαρμογή για αλλοδαπούς πολίτες κρατών εκτός αυτών της Ε.Ε., της Νορβηγίας, της Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν, οι οποίοι διαμένουν αποδεδειγμένα μόνιμα στη χώρα τουλάχιστον τρία (3) έτη πριν

παρόντος υπόδειγμα, οι δε τεχνικές προδιαγραφές του χαρτιού καθορίζονται με απόφαση του υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, με σκοπό την αποτροπή παραποίησης ή πλαστογραφίας της άδειας.

Άρθρο	Ζ
<u>Σύνδεση με Νομολογία και Αρθρογραφία</u>	4
<u>Κατ'Εξουσιοδότηση εκδόσεως Νομοθεσία</u>	8
<u>Προϊσχύουσες μορφές άρθρου</u>	2

Προϋποθέσεις και διαδικασία
χορήγησης αδειών οδήγησης

Άρθρο 7

1. Για την κατάθεση αίτησης και για την εν συνεχεία χορήγηση άδειας οδήγησης οποιασδήποτε κατηγορίας ή υποκατηγορίας, απαιτείται όπως ο ενδιαφερόμενος:

α. Έχει κανονική διαμονή στην Ελλάδα και την κατοικία του στην περιοχή που υπάγεται η Υπηρεσία Συγκοινωνιών, η οποία θα του χορηγήσει την άδεια.

β. Έχει συμπληρώσει το απαιτούμενο ελάχιστο όριο ηλικίας το οποίο είναι:

β1. Για την Κατηγορία Α:

Το 18ο έτος της ηλικίας του για την οδήγηση μοτοσικλέτας ισχύος μέχρι 25KW ή με λόγο ισχύος προς βάρος μέχρι 0.16KW/Kg (ή μοτοσικλέτας με πλευρικό κόνιστρο με λόγο ισχύος προς βάρος μέχρι 0.16KW/Kg). Μετά τη συμπλήρωση δύο ετών από τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας οδήγησης ο κάτοχός της μπορεί να οδηγεί μοτοσικλέτες οποιασδήποτε ισχύος ή με λόγο ισχύος προς βάρος.

Το 21ο έτος της ηλικίας του για την οδήγηση μοτοσικλέτας οποιασδήποτε ισχύος ή με λόγο ισχύος προς βάρος.

β2. Για τις κατηγορίες Β και Β+E: το 18ο έτος της ηλικίας του. Για την απόκτηση της άδειας οδήγησης Β+E ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Β κατηγορίας.

β3. Για τις κατηγορίες Γ και Γ+E:

(I) Για οχήματα των οποίων το ανώτατο επιτρεπόμενο βάρος είναι κατώτερο ή ίσο με 7.5 τόνους, το 18ο έτος της ηλικίας του.

(II) Για οχήματα των οποίων το ανώτατο επιτρεπόμενο βάρος είναι μεγαλύτερο από 7.5 τόνους, το 21ο έτος της ηλικίας του. Εντούτοις αρκεί η ηλικία των 18 ετών, αν ο ενδιαφερόμενος κατέχει πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας αναγνωρισμένο από ένα από τα Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τη Νορβηγία, Ισλανδία ή Λιχτενστάιν, το οποίο να πιστοποιεί την ολοκλήρωση κατάρτισης ως οδηγού οχημάτων για ειδική μεταφορά εμπορευμάτων σύμφωνα με τις κοινοτικές ρυθμίσεις.

Για την απόκτηση της άδειας Γ ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Β κατηγορίας, τουλάχιστον και για την απόκτηση της άδειας Γ+E ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Γ κατηγορίας, τουλάχιστον.

β4. Για τις κατηγορίες Δ και Δ+E: το 21ο έτος της ηλικίας του".

***Η εντός " " παρ.1 β` αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.3 του άρθρου 42 του Ν.2963/2001 (Α` 268).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η Ισχύς του άρθρου 42 του Ν.2963/2001 αρχίζει τέσσερις μήνες από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.6 του ίδιου άρθρου.

γ. Έχει τις ελάχιστες προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας, όπως αυτές περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος διατάγματος.

δ. Επιτύχει σε θεωρητική και πρακτική εξέταση επί των αναφερομένων στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος διατάγματος θεμάτων.

ε. Δεν είναι κάτοχος άλλης οδήγησης ελληνικής ή που να έχει εκδοθεί από οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

στ. Καταβάλλει τα προβλεπόμενα από τις οικείες διατάξεις ποσά υπέρ του Δημοσίου και τρίτων, ήτοι:

- το παράβολο των χιλίων (1000) δραχμών υπέρ του Δημοσίου για κάθε θεωρητική και πρακτική εξέταση
- το προβλεπόμενο από τις σχετικές διατάξεις, ποσό για την ιατρική εξέταση των υποψηφίων οδηγών κ.λ.π.
- το πάγιο τέλος χαρτοσήμου παραλαβής της άδειας
- τις εισφορές υπέρ τρίτων (ΕΛΠΑ, ΤΣΑ, κ.λ.π.)"

*** Η περ. στ' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρ.4 ΠΔ 155/1996 (Α 115).Εναρξη ισχύος 1-7-1996

2. Κάθε λεπτομέρεια σχετική με τη διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζεται με απόφαση του υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

"3. Η πρακτική εξέταση των υποψηφίων οδηγών, καθώς και των οδηγών που επιθυμούν την επέκταση της άδειάς τους σε άλλη ή άλλες κατηγορίες ή υποκατηγορίες ή επανεξετάζονται για οποιονδήποτε λόγο, γίνεται σε εκπαιδευτικό όχημα της κατηγορίας ή υποκατηγορίας για την οποία ο εξεταζόμενος έχει ζητήσει άδεια οδήγησης.

Κατά την πρακτική εξέταση ο εξεταζόμενος συνοδεύεται, υποχρεωτικό από εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών. Όσοι έχουν αναπηρία τέτοια, ώστε να είναι απαραίτητο να οδηγούν ειδικό ή διασκευασμένο όχημα επιτρέπεται να εξετασθούν πρακτικά στο συγκεκριμένο αυτό όχημα, με παρουσία εκπαιδευτή.

4. Σε περίπτωση πρόκλησης οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης κατά το χρόνο της πρακτικής εκπαίδευσης ή της πρακτικής εξέτασης η ευθύνη βαρύνει τον εκπαιδευτή, σύμφωνα με τις περί υπαιτιότητας διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Δεν αποκλείεται όμως η ευθύνη του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού εφόσον κατά τις ως άνω διατάξεις υφίσταται τοιαύτη.

*** Οι παρ. 3 και 4 προστέθηκαν με το άρθρο 2 του ΠΔ 155/1996 (Α 115).Εναρξη ισχύος 1-7-1996

Άρθρο 8

Άρθρο 8.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 101

27 Απριλίου 2012

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ ΑΡΙΘΜ. 51

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008, 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Των άρθρων 1, παρ. 2 του άρθρου 3 και 4 του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α' 34), όπως το άρθρο 1, και η παρ. 5 αυτού, τροποποιήθηκαν με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο Κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ» (Α' 70) και όπως η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 1338/83 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 101) και το άρθρο 4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 1440/1984 και τροποποιήθηκε διαδοχικά, με τα άρθρα 7 του ν. 1775/1988 (Α' 101), 31 του ν. 2076/1992 (Α' 130), 19 του ν. 2367/1995 (Α' 261), 22 του ν. 2789/2000 (Α' 21), 48 του ν. 3427/2005 (Α' 312) και 91 του ν. 3862/2010 (Α' 113).

β. Του άρθρου δευτέρου του ν. 2077/1992 «Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη» (Α' 136).

γ. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.δ/τος 638/1970 (Α' 173) όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 5 του ν. 823/1978 (Α' 189).

3. Τις διατάξεις του Π.Δ. 65/2011 «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και

β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και μεταφορά στον Πρωθυπουργό των Γενικών Γραμματειών Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, της Γενικής Γραμματείας της Νέας Γενιάς» (Α' 147).

4. Το Π.Δ. 31/2012 «Διορισμός Υπουργού Οικονομικών» (Α' 62).

5. Το υπ' αριθμ. 72953/10-6-2010 έγγραφο της Δευτεροβάθμιας Ιατρικής Επιτροπής της Νομαρχίας Αθηνών/Νότιος Τομέας με το οποίο διαβιβάστηκαν οι προτάσεις της σχετικά με τις τροποποιούμενες διατάξεις

6. Το γεγονός ότι, από την εφαρμογή των διατάξεων του διατάγματος αυτού, προκαλείται εφάπαξ δαπάνη, σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ύψους 100.000 ΕΥΡΩ, η οποία θα αντιμετωπισθεί από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις τρέχοντος οικ. έτους (2012) του ΥΠ.Υ.ΜΕ. ΔΙ. (Φορέας 39-110 και Κ.Α.Ε. 0899).

7. Την υπ' αριθμ 55/2012 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Προστασίας του Πολίτη, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του Υπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006, «για την άδεια οδήγησης» (L403/30-12-2006) όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 91/439/ΕΟΚ για την άδεια οδήγησης» (L168/28-6-2008), 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 «σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την άδεια οδήγησης» (L223/26-8-2009) και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την άδεια οδήγησης» (L314/29-11-2011).

του ν.δ. 638/1970 (Α'173), όπως ισχύει και του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3. Σε περίπτωση μείωσης της σωματικής ή διανοητικής ικανότητας για οδήγηση, ο κάτοχος της άδειας οδήγησης υποχρεούται σε ιατρική εξέταση. Για το σκόπο αυτό, αφαιρείται η άδεια οδήγησης από την αρμόδια υπηρεσία και ο κάτοχός της παραπέμπεται σε Δευτεροβάθμια Ιατρική Εξέταση για τη διαπίστωση πλήρωσης των ελάχιστων απαιτούμενων προδιαγραφών του Παραρτήματος ΙΙΙ. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος κριθεί:

α. «ΚΑΝΟΣ», του επιτρέπεται η άδεια οδήγησης ή, εφόσον είναι απαραίτητη η αναγραφή τυχόν απαιτούμενων περιορισμών, χορηγείται νέο έντυπο.

β. «ΜΗ ΚΑΝΟΣ», και παρέλθει χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της εξέτασης αυτής, χωρίς ο ενδιαφερόμενος να ανακτήσει τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές του Παραρτήματος ΙΙΙ, η άδεια ανακαλείται (αφαιρείται οριστικά) και ακυρώνεται με απόφαση της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών.

4. Η διαδικασία της παραγράφου 3 εφαρμόζεται και στην περίπτωση παραπομπής σε ιατρική εξέταση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 13 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α' 57), όπως ισχύει.

Άρθρο 12

Εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών και οδηγών

1. Οι υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί, προκειμένου να λάβουν μέρος σε εξετάσεις για χορήγηση οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης υποχρεούνται, προηγουμένως, να έχουν πραγματοποιήσει έναν ελάχιστο αριθμό μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης προσόντων και συμπεριφοράς.

Η θεωρητική εκπαίδευση και η εκπαίδευση προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιούνται στα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών και στις Σχολές Οδηγών αντίστοιχα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται στη θεωρητική εκπαίδευση και οι δοκιμασίες για την εκπαίδευση προσόντων και συμπεριφοράς καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ, ανάλογα με την κατηγορία της άδειας οδήγησης στην οποία πρόκειται να εξετασθεί ο ενδιαφερόμενος.

2. Ο αριθμός των ελάχιστων μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης προσόντων και συμπεριφοράς, για κάθε κατηγορία άδειας οδήγησης, καθώς και κάθε αναγκαία διαδικαστική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου 1, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων όπως προβλέπεται από την παράγραφο 5β του άρθρου 16 του ν. 2465/1997 (Α' 28).

3. Η εκπαίδευση και η εξέταση του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού στις δοκιμασίες προσόντων και συμπεριφοράς, πραγματοποιείται σε εκπαιδευτικό όχημα της συγκεκριμένης κατηγορίας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Παραρτήματος ΙΙ, με την παρουσία εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών. Η παρουσία εκπαιδευτή δεν είναι αναγκαία στην περίπτωση που η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιείται εντός κλειστού χώρου (πίστα) για την εκτέλεση ειδικών δοκιμασιών. Κάθε αναγκαία διαδικαστική λεπτομέρεια για την εφαρμογή

της παρούσας παραγράφου, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων όπως προβλέπεται από την παρ. 5β του άρθρου 16 του ν. 2465/1997 (Α' 28).

4. Εάν λόγω σωματικής αναπηρίας ή προβλημάτων υγείας του υποψηφίου, η οδήγηση επιτρέπεται μόνο για ορισμένους τύπους οχημάτων ή για ειδικά προσαρμοσμένα ή διασκευασμένα οχήματα, η εκπαίδευση και η εξέταση του ενδιαφερομένου πραγματοποιείται σε εκπαιδευτικό όχημα ίδιου τύπου ή με τις ίδιες προσαρμογές ή διασκευές με αυτό που πρόκειται να οδηγήσει. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει κατάλληλο εκπαιδευτικό όχημα, επιτρέπεται η εκπαίδευση και εξέταση του ενδιαφερομένου με το όχημα το οποίο πρόκειται να οδηγήσει (παρ. 2 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2006/126).

5. Σε περίπτωση πρόκλησης οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης ή της εξέτασης, η ευθύνη βαρύνει τον παριστάμενο εκπαιδευτή, εκτός της περίπτωσης που η εξέταση πραγματοποιείται σε κλειστός χώρος (πίστα) χωρίς την ενεργό συμμετοχή του, σύμφωνα με τις περί υπαιτιότητας διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Δεν αποκλείεται όμως η ευθύνη του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, εφόσον, κατά τις παραπάνω διατάξεις, υφίσταται τέτοια ευθύνη.

Άρθρο 13 Οικονομικά θέματα

1. Για κάθε πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, καταβάλλεται, το ποσό των ενενήντα (90) ΕΥΡΩ, και αποτελεί έσοδο του τακτικού προϋπολογισμού του Κράτους. Το ποσό αυτό δεν καταβάλλεται όταν, η παραπομπή του ενδιαφερομένου γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 13 Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α' 57), όπως ισχύει.

Σε περίπτωση πρωτοβάθμιας ιατρικής εξέτασης, όπου ο ενδιαφερόμενος εξετάζεται μόνο από ένα γιατρό (παθολόγο ή οφθαλμίατρο, κατά περίπτωση), αντί του ποσού των ενενήντα (90) ΕΥΡΩ, καταβάλλεται το ποσό των σαράντα πέντε (45) ΕΥΡΩ.

2. Για κάθε θεωρητική εξέταση ή για κάθε εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, καταβάλλεται, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, ποσό δέκα (10) ΕΥΡΩ.

3. Για την εκτύπωση της άδειας οδήγησης καταβάλλεται, ποσό τριάντα (30) ΕΥΡΩ, και αποτελεί έσοδο του τακτικού προϋπολογισμού του Κράτους.

4. Σε κάθε περίπτωση έκδοσης αντιγράφου άδειας οδήγησης λόγω απώλειας ή κλοπής, καταβάλλεται, πέραν του αναγκαίου ποσού για την εκτύπωση της άδειας και ποσό ως εξής:

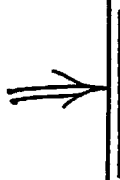
α. Τριάντα (30) ΕΥΡΩ, για την περίπτωση έκδοσης πρώτου αντιγράφου,

β. Εξήντα (60) ΕΥΡΩ, για την περίπτωση έκδοσης δεύτερου, τρίτου, τέταρτου κ.ο.κ. αντιγράφου.

Τα παραπάνω ποσά δεν καταβάλλονται στην περίπτωση απώλειας της άδειας οδήγησης λόγω μερικής (διάρρηξη) ή ολικής κλοπής αυτοκινήτου ή καταστροφής του από πυρκαγιά ή πλημμύρα που αποδεικνύεται από έγγραφα αρμόδιας Αρχής.

5. Για τη χορήγηση ή τη μετατροπή ή την ανανέωση οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης ή για την

WAR-
NING

NOTE

Σελίδα
2819

WARNING

NOTE

Αριθ.60864/6794 (ΦΕΚ Β' 1569/24.10.2003)

Εξειδίκευση διαδικασιών και καθορισμός λεπτομερειών αναφορικά με τη λειτουργία και τον έλεγχο των Σχολών Οδηγών και των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 9, παρ. 8, του Π.Δ. 208/2002 "Εκπαιδευτές Υποψηφίων Οδηγών, Σχολές Οδηγών, Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (Α' 194).

β. Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (Α' 137), που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154) και αντικαταστάθηκε από την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Α' 38).

γ. Της 50060/13559/5.9.2002 απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών "Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών στον Υφυπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών" (Β' 1156).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Βιβλίο μητρώου μαθητών

1. Για την εγγραφή υποψήφιου οδηγού σε Σχολή Οδηγών ή σε Κέντρο Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) απαιτείται η κατάθεση από τον υποψήφιο φωτοαντίγραφου του Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.), όπως αυτό περιγράφεται στην Υ.Α./οικ. 58930/480/1999 (Β' 526) και ισχύει κάθε φορά. Οι Σχολές Οδηγών και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. υποχρεούνται να τηρούν αρχείο των Δ.Ε.Ε. για τρία, τουλάχιστον, χρόνια.

2. Οι Σχολές Οδηγών και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο., που παρέχουν θεωρητική εκπαίδευση σε υποψήφιους οδηγούς, υποχρεούνται να τηρούν βιβλίο μητρώου μαθητών, όπως το προσαρτημένο υπόδειγμα 1, θεωρημένο από την οικεία Δ.Ο.Υ. Το βιβλίο αυτό συμπληρώνεται σε κάθε μάθημα, για κάθε παρόντα μαθητή. Μετά την πάροδο 15 λεπτών από την τυπική ώρα έναρξης του μαθήματος αναγράφεται στην επόμενη λευκή γραμμή από την τελευταία εγγραφή, το σύνολο των παρόντων μαθητών, έτσι ώστε να ολοκληρώνεται το πρόγραμμα του συγκεκριμένου μαθήματος. Η διαδικασία αυτή ακολουθείται για κάθε μάθημα, ανεξάρτητα αν η πληρωμή έχει συμφωνηθεί για το σύνολο των μαθημάτων ή ανά ώρα εκπαίδευσης.

3. Το βιβλίο μητρώου μαθητών τηρείται σε έντυπη μορφή και πρέπει να φυλάσσεται, διαθέσιμο σε κάθε ζήτηση, στο αρχείο της Σχολής Οδηγών ή του ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. για τρία, τουλάχιστον, χρόνια. Συμπληρωματικά, οι Σχολές Οδηγών Και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. μπορούν να διατηρούν τα σχετικά στοιχεία και σε ηλεκτρονική μορφή.

4. Οι Σχολές Οδηγών και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. που παρέχουν μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών υποχρεούνται να υποβάλλουν στις αρμόδιες Υπηρεσίες ή ελεγκτικά όργανα, οποτεδήποτε ζητηθούν, συγκεντρωτική κατάσταση των μαθημάτων που παρακολούθησε κάθε μαθητής, υπογεγραμμένη από τον ίδιο, σύμφωνα με το προσαρτημένο υπόδειγμα 2, μαζί με οποιαδήποτε άλλα σχετικά στοιχεία, που μπορεί να ζητηθούν.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΝΤΑΙ ΤΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

Άρθρο 2 **Πρόγραμμα θεωρητικής εκπαίδευσης**

1. Οι Σχολές Οδηγών που παρέχουν μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. συντάσσουν εβδομαδιαίο αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο πρέπει:

α. Να αναγράφει την ημερομηνία και ώρα διδασκαλίας καθώς και τον διδάσκοντα, ανά μάθημα, σύμφωνα με το προσαρτημένο υπόδειγμα 3.

β. Να είναι αναρτημένο σε εμφανή θέση στο χώρο υποδοχής.

γ. Να υποβάλλεται στην οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών την τελευταία τουλάχιστον ημέρα πριν την έναρξη εφαρμογής του. Η υποβολή του μπορεί να γίνεται σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή, με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

2. Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα θεωρητικής εκπαίδευσης μπορεί να τροποποιείται μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις κατά τη διάρκειά της υλοποίησής του, αφού προηγηθεί ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπως παραπάνω. Η ενημέρωση αυτή γίνεται με τον πιο πρόσφορο τρόπο (μέσω τηλεμοιαιότητας, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κλπ).

3. Τα εβδομαδιαία προγράμματα διδασκαλίας **τηρούνται στο αρχείο** των Σχολών Οδηγών και των ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο., σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή για τρία, τουλάχιστον, χρόνια.

Αρθρο 3 **Βιβλίο πρακτικής εκπαίδευσης**

1. Οι Σχολές Οδηγών υποχρεούνται να τηρούν σε κάθε εκπαιδευτικό όχημα που έχουν νόμιμα στην κατοχή ή στη χρήση τους, βιβλίο πρακτικής εκπαίδευσης, στο οποίο καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία του υποψηφίου (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση κατοικίας), τα στοιχεία του εκπαιδευτή, καθώς και η ώρα έναρξης (κατά την έναρξη) και λήξης (κατά τη λήξη) κάθε μαθήματος, σύμφωνα με το υπόδειγμα 1.

Το βιβλίο πρακτικής εκπαίδευσης βρίσκεται μέσα στο όχημα καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής εκπαίδευσης.

2. Το βιβλίο πρακτικής εκπαίδευσης τηρείται στο αρχείο της Σχολής Οδηγών σε έντυπη μορφή για τρία, τουλάχιστον, χρόνια.

3. Οι Σχολές Οδηγών υποχρεούνται να προσκομίζουν συγκεντρωτική κατάσταση των μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης που παρακολούθησε κάθε μαθητής, υπογεγραμμένη από τον ίδιο, όποτε αυτό ζητηθεί, στις αρμόδιες υπηρεσίες ή ελεγκτικά όργανα, μαζί με οποιαδήποτε άλλα σχετικά στοιχεία που μπορεί να ζητηθούν (υπόδειγμα 2).

Αρθρο 4 **Ελέγχοι**

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών διενεργούν τακτικούς ελέγχους, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, σε κάθε Σχολή οδηγών και ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.

2. Οι έλεγχοι αποσκοπούν στη διαπίστωση τήρησης των διατάξεων του Π.Δ. 208/2002 και των κατ' εξουσιοδότησή του υπουργικών αποφάσεων. Διενεργούνται χωρίς προειδοποίηση, με ευθύνη του προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας. Ομοιοι έλεγχοι μπορεί να πραγματοποιούνται από το Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε. και από άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

3. Για κάθε έλεγχο που διενεργείται συντάσσεται πρακτικό ελέγχου (προσαρτημένα υποδείγματα 4 και 5), το οποίο κοινοποιείται στη Σχολή Οδηγών ή το ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. που ελέγχθηκε καθώς και στο Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε., με συστημένη επιστολή ή με κάθε άλλο τρόπο, που αποδεικνύει την αποστολή του.

4. Οι Σχολές Οδηγών και τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. τηρούν αρχείο με τα πρακτικά ελέγχων.

Αρ. 4
εγκρίσει ο Γενικός

Αθήνα 3 Νοεμβρίου 2005

(2)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
Διαύθυνση 1 Προληπτικής Πυροπροστασίας
Τμήμα 1ο Πυρικών Κανονισμών & Δίξλων
Ταχ. Δ/ση Μουρούζη 4
Ταχ. Κωδ. 101 72 Αθήνα
Αρ. Τηλ (210) 7215852 / 7239788
Αρ. FAX (210) 7239788

ΠΡΟΣ: Όλες τις Υπηρεσίες του Σώματος

ΚΟΙΝ: Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.
Δ/ση Π.Ο.Κ.Κ.
Τμήμα Α'
Μεσογείων & Τρικάλων 3ε
115 24 ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Πρωτ.: 49714 Φ. 701.2

ΘΕΜΑ: «Κέντρα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών»

ΣΧΕΤ.: α.- 22815 Φ.701.2/16-5-2005 έγγραφό μας
β.- 23580/21-9-2005 έγγραφο του Υπουργείου Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε
γ.- Π.Δ. 71/1988 (ΦΕΚ Α' 32) "Κανονισμός πυροπροστασίας κτηρίων"

1. Με το παραπάνω (β) σχετικό, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. ύστερα από σχετικό ερώτημα, μας γνώρισε ότι τα κέντρα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών κατατάσσονται στην κατηγορία 1Δ του άρθρου 3 του Κτιριοδομικού Κανονισμού, δηλαδή στα κτίρια με χρήση "εκπαίδευση" και συνεπώς σ' αυτές τις περιπτώσεις έχει εφαρμογή το άρθρο 7 "Εκπαιδευτήρια" του Π.Δ. 71/1988.
2. Υστερα από τα προαναφερόμενα, σας γνωρίζουμε ότι, από λήψη της παρούσας, στις περιπτώσεις που ζητείται από τις Υπηρεσίες σας η χορήγηση πιστοποιητικού πυροπροστασίας σε κτίριο ή τμήμα κτιρίου που στεγάζεται κέντρο θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών, απαιτείται η προσκόμιση μελέτης παθητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ. 71/1988 θεωρημένης αιτιά το οικείο Πολεοδομικό Γραφείο, καθώς και μελέτης ενεργητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, προς έγκριση από την Υπηρεσία σας.

Ο Αρχηγός

Χρήστος Σρέτας
Ανιστράτηγος ΠΣ

7

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
Διεύθυνση 1 Προληπτικής Πυροπροστασίας
Τμήμα 1ο Πυρικών Κανονισμών & Δέξεων
Ταχ. Δ/ση Μουρούζη 4
Ταχ. Κωδ. 101 72 Αθήνα
Αρ. Τηλ. (210) 7215852 / 7239786
Αρ. FAX (210) 7239786

Αθήνα 21 Δεκεμβρίου 2005

ΠΡΟΣ : Τεχνικό Γραφείο Η/Μ Μελετών -
Εγκαταστάσεων
«Βασίλης - Τάσος Πυργιώτης &
Συνεργάτες»
Αλκαμένους 75 -77
104 40 Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Δ.Π.Υ. Αθηνών
(Γραφείο Πυρασφάλειας)

Αριθ. Πρωτ.: 61392 Φ. 701,5

ΘΕΜΑ : «Διευκρινίσεις επί της νομοθεσίας πυροπροστασίας»

ΣΧΕΤ.: α.- Η από 1-12-2005 επιστολή σας
β.- 49714 Φ.701.2/3-11-2005 Δ/γή Α.Π.Σ.
γ.- Π.Δ. 71/88 (ΦΕΚ Α' 32)
δ.- 741/22-7-2003 άδεια οικοδομής Δ/σης Πολεοδομίας Νομαρχίας Αττικής.

1.- Σε απάντηση της παραπάνω (α) σχετικής, αναφορικά με το εάν απαιτείται η υποβολή στην Υπηρεσία μας μελέτης παθητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 του παραπάνω (γ) σχετικού, σε τμήμα κτιρίου επιφανείας 22m² που βρίσκεται στο ισόγειο και πρόκειται να λειτουργήσει ως σχολή οδηγών, για το οποίο έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή της χρήσης από κατάσταση σε σχολή οδηγών σύμφωνα με το (δ) σχετικό, σας γνωρίζουμε τα παρακάτω :

α.- Τα θέματα παθητικής πυροπροστασίας άπτονται της αρμοδιότητας της οικείας Πολεοδομικής Υπηρεσίας, η οποία μεταξύ άλλων ελέγχει και την πύρση των όρων παθητικής πυροπροστασίας στις περιπτώσεις αλλαγής των χρήσεων ενός κτιρίου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

β.- Εφόσον η αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία, κατά τη διαδικασία αλλαγής χρήσης από κατάσταση σε σχολή οδηγών δεν απαιτήσει την υποβολή μελέτης παθητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με τη νέα χρήση, εξυπακούεται ότι οι απαιτήσεις παθητικής πυροπροστασίας για το κατάστημα, υπερεκαλύπτουν τις απαιτήσεις παθητικής πυροπροστασίας και για τη χρήση του τμήματος κτιρίου ως σχολής οδηγών.

2.- Ύστερα από τα παραπάνω, συνάγεται ότι δεν απαιτείται η υποβολή νέας μελέτης παθητικής πυροπροστασίας στην Υπηρεσία μας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ. 71/88 για την εν λόγω σχολή οδηγών. Εξυπακούεται όπως, ότι επιβάλλεται η υποβολή μελέτης ενεργητικής πυροπροστασίας, σύμφωνα με την παράγρ. 4 του άρθρου 7 του Π.Δ. 71/88 απευθείας στην Υπηρεσία μας.

3.- Το Γραφείο Πυρασφάλειας της Δ/σης Π.Υ. Αθηνών στην οποία κοινοποιείται η παρούσα, να διατηρήσει στο σχετικό φάκελο, ως μελέτη παθητικής πυροπροστασίας, την αντίστοιχη του καταστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Π.Δ. 71/88.

Με εντολή Αρχηγού
Ο Β' Υπαρχηγός

Χρήστος Μητροπέτρος
Αντιστράτηγος ΠΣ

390-2005 doc

Ακριβές Αντίγραφο
Επιτηρητής
Επιτηρητής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΧΩΔΕ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ο.Κ.Κ
ΤΜΗΜΑ α'

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων &
Τρικάλων 36
Ταχ. Κώδικας: 115 26
Πληροφορίες: Α. Σκάρλα
Τηλέφωνο: 6929903

Αθήνα 21/9/2005

Αριθ. πρωτ. 23580

ΠΡΟΣ:

1. Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος
Δ/ση I Προληπτικής Πυροπροστασίας
Τμήμα 1^ο Πυρ/κών Κανονισμών & Δ/ξεων
Μουρούζη 4, 10172 Αθήνα

ΚΟΙΝ:

1. κ. Μέτο Στυλιανό
Κουμουνδούρου 1, Αθήνα

ΘΕΜΑ: Κέντρα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών

ΣΧΕΤ: α) το με αρ. πρωτ. 22815 Φ.701.2/16-5-2005 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, σας ενημερώνουμε ότι λαμβάνοντας υπ' όψιν το Π.Δ 208/02 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, τα κέντρα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών κατατάσσονται στην κατηγορία 1Δ του άρθρου 3 του Κτιριοδομικού Κανονισμού, δηλαδή στα κτίρια με χρήση εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 7 του Κανονισμού Πυροπροστασίας των κτιρίων (Π.Δ 71/88), περί εκπαιδευτηρίων.

Έκδοση οικοδομικής άδειας αλλαγής χρήσης χώρου δεν απαιτείται μόνο στις περιπτώσεις κτιρίων ή τμημάτων κτιρίων που ικανοποιούν τις προϋποθέσεις της υπ' αριθμ. 48669/2886/16-6-1989 Απόφασης του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Τέλος, με δεδομένο ότι:

1. η ταξινόμηση των κτιρίων σε κατηγορίες χρήσεων γίνεται για τον καθορισμό των κτιριοδομικών απαιτήσεων τους συνολικά (π.χ θερμομόνωση, ηχομόνωση, στατική αντοχή, υγρομόνωση,...) και όχι μόνο για τον καθορισμό των απαιτήσεων πυρασφαλείας τους
2. η χορήγηση πιστοποιητικού πυρασφαλείας για τη λειτουργία μίας επιχείρησης έπεται της έκδοσης οικοδομικής άδειας,

θεωρούμε ότι η πρότασή σας για την εφαρμογή στα κέντρα θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών των απαιτήσεων πυροπροστασίας που ισχύουν για τα γραφεία ή τα καταστήματα, πρέπει να εξεταστεί στα πλαίσια τροποποίησης του ισχύοντος Κανονισμού Πυροπροστασίας και αποκλειστικά με κριτήριο τις απαιτήσεις πυρασφαλείας των ανωτέρω χώρων, χωρίς προσπάθεια συσχέτισης με την απαίτηση ή όχι έκδοσης οικοδομικής άδειας αλλαγής χρήσης.

Ε.Δ. Χρ. Αρχαία
ΔΟΚΚΙΑ
Α. Σκάρλα

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Πρωτ. του Πρωτ. Γραμματείας
α.α.

Χ. ΤΣΑΜΦΟΔΡΗΜΟΥ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ
Αρχιτέκτων

(LA) (IB) 49522/6246/17-7-09 *τηλ.*
72048/9666/26-1-07 *τηλβ*

ΠΔ 74/2008: -Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού...

(L)

Άρθρο 0

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 74 (ΦΕΚ Α' 112/18.06.2008)

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, "σχετικά με την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών ορισμένων οδικών οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων ή επιβατών,

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 3820/1985 του Συμβουλίου και της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 76/914/ΕΟΚ του Συμβουλίου", όπως η οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2004/66/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004 και 2006/103/ΕΚ της 20ής Νοεμβρίου 2006.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 4 του ν. 1338/1983 "Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου" (ΦΕΚ 34/Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1984 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 1775/1988 (ΦΕΚ 101/Α'), το άρθρο 31 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130/Α'), το άρθρο 19 του ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261/Α'), το άρθρο 22 του ν. 2789/2000 (ΦΕΚ 21/Α') και το άρθρο 48 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312/Α') και του άρθρου 3 του ν. 1338/1983 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101/Α').β) Του άρθρου δεύτερου του ν. 2077/1992 "Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη" (ΦΕΚ 136/Α').

γ) Του ν. 2155/1993 "Κύρωση Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ε.Ο.Χ.) μετά των Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων, Παραρτημάτων, Προσαρτημάτων και Πρακτικών αυτής και του Πρωτοκόλλου Προσαρμογής της Συμφωνίας για τον Ε.Ο.Χ. μετά των Παραρτημάτων, Τελικής Πράξης και Πρακτικών αυτού" (ΦΕΚ 104/Α').

δ) Του άρθρου 90 του "Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα" που τέθηκε σε ισχύ με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α').

2. Τις διατάξεις του π.δ. 205/2007 "Συγχώνευση Υπουργείων" (ΦΕΚ 231/Α').

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του διατάγματος αυτού δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Την υπ' αριθμ. 37/2008 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής αποφασίζουμε:

Άρθρο 7

(άρθρα 7 και 8 της οδηγίας 2003/59/ΕΚ)

Χορήγηση ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης - τόπος περιοδικής κατάρτισης

1. Οδηγός, κάτοχος ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης, προκειμένου να έχει το δικαίωμα να συνεχίσει να οδηγεί τα οχήματα της συγκεκριμένης ή των συγκεκριμένων υποκατηγοριών ή κατηγοριών και μετά τη λήξη της ισχύος του ΠΕΙ, υποχρεούται να παρακολουθήσει πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης και να εφοδιασθεί με νέο ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης οδηγού, πενταετούς ισχύος. Υποχρέωση κατοχής ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης έχουν και οι οδηγοί της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του διατάγματος αυτού, οι οποίοι εξαιρούνται της υποχρέωσης κατοχής ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

2. Τα προγράμματα περιοδικής κατάρτισης διενεργούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 3, του διατάγματος αυτού.

3. Δικαίωμα διοργάνωσης προγραμμάτων εκπαίδευσης περιοδικής κατάρτισης έχουν:

α. Οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ)

β. Οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΕΚΟΟΜΕΕ)

γ. Τα Κέντρα θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕΘΕΥΟ) εφόσον όλα τα παραπάνω κέντρα ή σχολές διαθέτουν ισχύουσα άδεια λειτουργίας.

4. Προκειμένου τα προαναφερόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου κέντρα ή σχολές, να έχουν το δικαίωμα να διοργανώνουν προγράμματα περιοδικής κατάρτισης πρέπει να κατέχουν ειδική, προς τούτο, άδεια, η οποία χορηγείται από την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η έδρα τους.

Για το σκοπό αυτό οι σχολές υποβάλουν αίτηση, συνοδευόμενη από πίνακα των μαθημάτων και των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, καθώς και τα στοιχεία των καθηγητών οι οποίοι πρόκειται να διδάσκουν το συγκεκριμένο μάθημα.

Δικαίωμα διδασκαλίας στις σχολές αυτές έχουν, οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις περί ΣΕΚΑΜ, ΣΕΚΟΟΜΕΕ και ΚΕΘΕΥΟ, καθηγητές.

5. Μετά το πέρας της περιοδικής κατάρτισης, οι ενδιαφερόμενοι εφοδιάζονται με σχετική βεβαίωση, η οποία υπογράφεται από τον κατά νόμο εκπρόσωπο των παραπάνω φορέων.

Η βεβαίωση αυτή υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, μαζί με σχετική αίτηση, στην Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α. του τόπου κατοικίας του, η οποία του χορηγεί νέο Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού πενταετούς ισχύος, η οποία ισχύς αρχίζει από την ημερομηνία έκδοσης της παραπάνω βεβαίωσης του φορέα ή του καταχωρεί στην άδεια οδήγησης τον κοινοτικό κωδικό "95". Για τη χορήγηση του νέου Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού ή την καταχώρηση του κοινοτικού κωδικού "95", απαιτείται όπως ο ενδιαφερόμενος καταβάλει πάγια τέλη χαρτοσήμου και εισφορές υπέρ τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

6. Οδηγός κάτοχος ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης είναι υποχρεωμένος, πριν ή και μετά από τη λήξη ισχύος του να επαναλάβει την επιμόρφωση αυτή, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω και να εφοδιασθεί με νέο ΠΕΙ, πενταετούς ισχύος, προκειμένου, μετά τη λήξη ισχύος του προηγούμενου δελτίου να συνεχίσει τη δραστηριότητα του οδηγού μεταφοράς επιβατών ή μεταφοράς εμπορευμάτων.

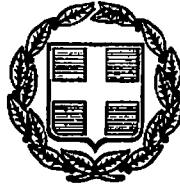
7. Κάτοχοι ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης για τη μεταφορά επιβατών, για μία από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Δ1, Δ1+Ε, Δ, Δ+Ε, απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων. Κάτοχοι ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης για μεταφορά εμπορευμάτων, για μία από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Π, Π + Ε, Γ, Γ+Ε απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων.

- (11) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει κεκτημένα δικαιώματα του οδηγού που έχει λάβει την άδεια οδήγησης την απαραίτητη για την άσκηση της δραστηριότητας της οδήγησης προ της ημερομηνίας που προβλέπεται για την απόκτηση του ΠΕΙ το οποίο βεβαιώνει την αντίστοιχη αρχική επιμόρφωση ή την περιοδική κατάρτιση.
- (12) Μόνο τα κέντρα κατάρτισης που έχουν λάβει σχετική έγκριση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να μπορούν να διοργανώνουν τα μαθήματα κατάρτισης που προβλέπονται στο πλαίσιο της αρχικής επιμόρφωσης και της περιοδικής κατάρτισης. Προς διασφάλιση της ποιότητας των εν λόγω εγκεκριμένων κέντρων, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να θεσπίσουν εναρμονισμένα κριτήρια έγκρισης, συμπεριλαμβανομένου του κριτηρίου ενός ενισχυμένου επιπέδου επαγγελματισμού.
- (13) Η αρμοδιότητα της διοργάνωσης των προβλεπόμενων εξετάσεων αρχικής επιμόρφωσης και περιοδικής κατάρτισης θα πρέπει να ανατίθεται όχι μόνο στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών αλλά και σε κάθε οντότητα που αυτές ορίζουν. Λόγω της σπουδαιότητας που έχει για την οδική ασφάλεια και την ισότητα των συνθηκών ανταγωνισμού η παρούσα οδηγία, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να επισπεύδουν τις εν λόγω εξετάσεις.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επαλλάτουν την ολοκλήρωση της πρώτης περιοδικής κατάρτισης και να χορηγούν στον οδηγό το αντίστοιχο ΠΕΙ εντός πέντε ετών είτε από την ημερομηνία έκδοσης του ΠΕΙ που βεβαιώνει την αρχική επιμόρφωση είτε από τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση από ορισμένους οδηγούς των κεκτημένων δικαιωμάτων τους. Θα πρέπει να επιτρέπονται επίσης επιμηκύνσεις ή συντομεύσεις των προθεσμιών αυτών. Έπειτα από την πρώτη περιοδική κατάρτισή του, ο οδηγός θα πρέπει να πραγματοποιεί περιοδική κατάρτιση ανά πέντε χρόνια.
- (15) Προκειμένου να πιστοποιείται ότι ένας οδηγός ενός κράτους μέλους είναι κάτοχος ενός από τα ΠΕΙ που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και να διευκολύνεται η αμοιβαία αναγνώριση των διαφόρων ΠΕΙ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδέχονται τον ειδικά προβλεπόμενο κοινοτικό εναρμονισμένο κωδικό, μαζί με τη διάρκεια ισχύος του, είτε στην άδεια οδήγησης είτε στο νέο δελτίο επιμόρφωσης οδηγού, το οποίο θα αναγνωριστεί αμοιβαία από τα κράτη μέλη και το εναρμονισμένο υπόδειγμα του οποίου προβλέπεται στην παρούσα οδηγία. Το δελτίο αυτό θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ίδιες απαιτήσεις ασφάλειας, όπως η άδεια οδήγησης, λόγω της σπουδαιότητας των δικαιωμάτων που παρέχει σχετικά με την οδική ασφάλεια και την ισότητα των συνθηκών ανταγωνισμού. Η δυνατότητα που δίνεται στα κράτη μέλη να επιδέχονται τον κοινοτικό κωδικό στο νέο δελτίο θα πρέπει να επιτρέψει στα εν λόγω κράτη μέλη να προβλέπουν διάρκεια ισχύος της άδειας οδήγησης που δεν συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης της ισχύος μιας περιοδικής κατάρτισης, δεδομένου ότι η οδηγία 91/439/ΕΟΚ (*) προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να καθορίζει, με εθνικά κριτήρια, τη διάρκεια ισχύος των αδειών οδήγησης που εκδίδει.
- (16) Είναι σκόπιμο να τροποποιηθούν τα παραρτήματα I και Ia της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ προκειμένου να προστεθεί στον κατάλογο των εναρμονισμένων κωδικών και υποδιαρρέσεων που καθορίζεται στα εν λόγω παραρτήματα, ο νέος κοινοτικός κωδικός που ορίζει την ημερομηνία μέχρι την οποία ο οδηγός συμμορφούται προς την υποχρέωση επαγγελματικής ικανότητας, είτε πρόκειται για αρχική επιμόρφωση είτε για περιοδική κατάρτιση.
- (17) Όσον αφορά τους οδηγούς οι οποίοι καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, και είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, θα πρέπει να θεσπισθούν ειδικές διατάξεις πιστοποίησης.
- (18) Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως λόγω των διαφορετικών συστημάτων αρχικής επιμόρφωσης τα οποία προβλέπει και θα πρέπει επίσης να υποβάλει σχετική έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.
- (19) Λόγω του σημαντικού αριθμού οδηγών που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει να προβλεφθεί η εφαρμογή σε δύο φάσεις των διατάξεων περί αρχικής επιμόρφωσης, ανάλογα με το εάν πρόκειται για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων. Η σταδιακή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας όσον αφορά την αρχική επιμόρφωση για τους οδηγούς οχημάτων μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών, θα πρέπει επίσης να επιτρέψει την προοδευτική δημιουργία της περιοδικής κατάρτισης.
- (20) Τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (*).
- (21) Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η εφαρμογή σε δύο διαφορετικές ημερομηνίες των διατάξεων περί αρχικής επιμόρφωσης, θα πρέπει να καταρτηθούν οι αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3820/85 καθώς και η οδηγία 76/914/ΕΟΚ.
- (22) Ωστόσο, προκειμένου να τηρηθούν οι αρχές του κοινοτικού δικαίου, θα πρέπει να εξαιρεθούν της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας οι οδηγοί οχημάτων χρησιμοποιούμενων για μεταφορές, εφόσον αυτές έχουν ήσσονα επίπτωση στην οδική ασφάλεια, ή εφόσον οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας θα συνιστούσαν δυσανάλογο οικονομικό ή κοινωνικό βάρος.
- (23) Δεδομένου ότι ο στόχος της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή η θέσπιση ενός διακοινοτικού προτύπου για την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προς επίτευξη του στόχου αυτού,

(*) Οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 237 της 24.8.1991, σ. 1)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2000/56/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 237 της 21.9.2000, σ. 45).

(*) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2250

2 Αυγούστου 2012

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 33243/4894

Καθορισμός της διαδικασίας και των αναγκών λεπτομερειών για την έγκριση σχολών/κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης οδηγών οχημάτων μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων (ΠΕΙ), την έγκριση διενέργειας προγραμμάτων περιοδικής κατάρτισης, τις υποχρεώσεις και τον έλεγχο αυτών και λοιπές λεπτομέρειες, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 74/2008 (Α' 112), όπως ισχύει.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις

α. Της παρ. 9 του άρθρου 7 του π.δ. 74/2008 (Α' 112) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 «σχετικά με την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών ορισμένων οδικών οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων ή επιβατών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 3820/1985 του Συμβουλίου και της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 76/914/ΕΟΚ του Συμβουλίου», όπως αυτή η οδηγία τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2004/66/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004 και 2006/103/ΕΚ της 20ης Νοεμβρίου 2006».

β. Της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3897/2010 (Α' 208) «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της Οδικής Ασφάλειας και την προστασία περιβάλλοντος, κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις» που τροποποιεί-συμπληρώνει το π.δ. 74/2008.

γ. Του άρθρου 3, του ν. 3919/2011 (Α' 32) «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελματών».

δ. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του ΠΔ 63/05 «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας» (Α' 98).

ε. Το π.δ. 85/2012 (Α' 141) «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών».

στ. Το π.δ. 86/2012 (Α' 141) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

ζ. Η αριθμ. Υ43/2012 (Β' 2094) απόφαση «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Σταύρου Καλογιάννη».

η. Το π.δ. 293/1999 (Α' 263) «Οργανισμός του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών», όπως ισχύει.

2. Την ανάγκη καθορισμού της διαδικασίας και των αναγκών λεπτομερειών για την έγκριση των Σχολών/Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επιβατών και Εμπορευμάτων, την έγκριση διενέργειας προγραμμάτων περιοδικής κατάρτισης, τις υποχρεώσεις και τον έλεγχο αυτών, την αναγνώριση των βεβαιώσεων παρακολούθησης του προγράμματος περιοδικής κατάρτισης, το χρονοδιάγραμμα υποβολής αίτησης και δικαιολογητικών από τους οδηγούς, ώστε η εκπαίδευσή τους να ανταποκρίνεται προς τις ισχύουσες διατάξεις του π.δ. 74/2008.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΟΣ
ΟΔΗΓΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΤΩΝ - ΣΧΟΛΕΣ/ΚΕΝΤΡΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΕΙ**

Άρθρο 1

**Χορήγηση πιστοποιητικού
επαγγελματικής ικανότητας (ΠΕΙ)**

1. Αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος του οδηγού οχημάτων μεταφοράς εμπορευμάτων/επιβατών, είναι η Πιστοποίηση Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ), που αποδεικνύεται με την καταχώρηση, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Μεταφορών & Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας (Υ.Μ.Ε.Π.Ε.) του κοινοτικού

αριθμού «95» και της ημερομηνίας λήξης του ΠΕΙ σε ισχύουσα άδεια οδήγησης κατηγορίας D1 ή D ή D1E ή DE / C1 ή C ή C1E ή CE, όπως προβλέπεται στο π.δ. 74/2008 (Α' 112).

2. Η ισχύς του Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας οδηγού οχημάτων μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών είναι πέντε (5) έτη και ανανεώνεται εφόσον παρακολουθήσει επιτυχώς ο οδηγός το κατάλληλο πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης, σύμφωνα με το π.δ. 74/2008 (Α' 112) και τα διαλαμβανόμενα στις διατάξεις της παρούσας απόφασης (περιοδική κατάρτιση).

3. Η οργάνωση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης οδηγών οχημάτων μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων γίνεται από Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) ή Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.) ή Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) ή Εκπαιδευτικά Κέντρα Συγκοινωνιακών Φορέων (ΕΚΕ.ΣΥ.Φ) για τους εργαζόμενους οδηγούς του συγκεκριμένου συγκοινωνιακού φορέα, σύμφωνα με το π.δ. 74/2008 (Α' 112) όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 9 του ν. 3897/2010 (Α' 208) και με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β
ΣΧΟΛΕΣ / ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΠΕΙ)

Άρθρο 2
Λειτουργία Σχολών / Κέντρων ΠΕΙ

1. Βεβαίωση αναγγελίας λειτουργίας Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης ΠΕΙ, χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και σε Συγκοινωνιακούς Φορείς οποιασδήποτε νομικής μορφής που απασχολούν πάνω από τριακόσιους (300) οδηγούς, στους σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται και η επαγγελματική κατάρτιση, μετά από αναγγελία των ενδιαφερομένων. Η βεβαίωση λειτουργίας χορηγείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Υ.Μ.Ε.Π.Ε. του τόπου στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Σχολής. Ειδικότερα για τους Συγκοινωνιακούς Φορείς, αν δεν αναφέρεται στο σκοπό τους η επαγγελματική κατάρτιση για ΠΕΙ, υποβάλλεται απόφαση Δ.Σ. για την δημιουργία κέντρων ΠΕΙ.

2. Για τη λειτουργία Σχολής/Κέντρου υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο (φυσικό πρόσωπο ή τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή οργανισμού), αναγγελία στην αρμόδια Υ.Μ.Ε.Π.Ε. η οποία συνοδεύεται από τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Κάτοψη υπογεγραμμένη από αρμόδιο μηχανικό των χώρων της Σχολής/Κέντρου. Οι χώροι διευθετούνται είτε σε ένα, είτε σε περισσότερους ορόφους του ίδιου κτηρίου ή σε όμορα κτήρια προκειμένου για ισόγεια κτίσματα. Η διαμόρφωση του χώρου πρέπει να εξασφαλίζει αίθουσα κατάλληλη για διδασκαλία και να διαθέτει καλό φυσικό αλλά και ομοιόμορφο τεχνητό φωτισμό, επαρκή αερισμό, θέρμανση και ηχομόνωση, γραφείο και τουαλέτα. Σε κάθε περίπτωση η αναλογούσα επιφάνεια σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας ικανοποιεί τη σχέση 2,0 m²/άτομο, από όπου προκύπτει και ο μέγιστος αριθμός των εκπαιδευομένων, στρoγγυλοποιημένος στην μικρότερη ακεραία μονάδα.

β. Τίτλο κυριότητας ή συμφωνητικό μίσθωσης του παραπάνω χώρου, από όπου προκύπτει η επιφάνεια του χώρου της σχολής και η χρήση αυτού για Σχολή/Κέντρο.

γ. Βεβαίωση της αρμόδιας Πολεοδομικής Υπηρεσίας ότι πρόκειται για χώρο κύριας χρήσης.

δ. Πιστοποιητικό Πυρασφάλειας από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία.

ε. Δήλωση του ν. 1599/86 ότι η Σχολή/Κέντρο διαθέτει κατάλληλα εποπτικά ή ηλεκτρονικά μέσα διδασκαλίας (όπως πίνακα, Projector), τα μέσα για την πρακτική εκπαίδευση (όπως πυροσβεστήρες, κουτί και υλικά πρώτων βοηθειών, κατάλληλο γιλέκο). Επίσης στη δήλωση θα περιλαμβάνονται τα πλήρη στοιχεία του προσώπου που θα εκτελεί τα καθήκοντα του Διευθυντή Σπουδών της Σχολής/Κέντρου (Ονοματεπώνυμο, Πτυχίο ή Δίπλωμα, Ειδικότητα, Δ/ση Κατοικίας, Αρ. Αστυνομικής Ταυτότητας, Α.Φ.Μ.).

στ. Επικυρωμένο αντίγραφο Πτυχίου ή Διπλώματος ΑΕΙ ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή ισοτίμου αναγνωρισμένης σχολής της αλλοδαπής ή βεβαίωσης αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών, του Διευθυντή Σπουδών.

ζ. Αντίγραφα αδειών οδήγησης του Δ/τη Σπουδών, τουλάχιστον κατηγορίας C ή D. Η κατηγορία Β των προαναφερομένων αδειών οδήγησης πρέπει να έχει αποκτηθεί τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν την ημερομηνία αναγγελίας για λειτουργία των σχολής ΠΕΙ. Για τις ήδη λειτουργούσες σχολές ΣΕΚΑΜ/ΣΕΚΟΟΜΕΕ ο Δ/της Σπουδών δύναται να υποβάλλει την απαιτούμενη κατηγορία οδήγησης C ή D εντός ενός έτους από την σχετική αναγγελία του ως σχολή ΠΕΙ.

η. Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου γενικής χρήσης του Δ/τη Σπουδών, από το οποίο θα προκύπτει ότι δεν έχει υποπέσει σε αδίκημα των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 8 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως αυτός κυρώθηκε με τον ν. 3528/07 (Α' 26), όπως ισχύει κάθε φορά.

θ. Ονομαστική κατάσταση του διδακτικού προσωπικού της Σχολής/Κέντρου που αποτελείται από δύο τουλάχιστον μέλη, ένα εκ των οποίων μπορεί να είναι ο Δ/της Σπουδών.

Τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού είναι τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους στ και ζ του παρόντος άρθρου και αποδεικνύονται με υποβολή των αντίστοιχων παραστατικών όπως και για τον Δ/τη Σπουδών.

Σε περίπτωση πρόσληψης νέου διδακτικού προσωπικού απαιτείται προηγουμένως, ενημέρωση της αρμόδιας Υ.Μ.Ε.Π.Ε. αναφορικά με τα τυπικά του προσόντα που αναφέρονται ανωτέρω και υποβολή των σχετικών παραστατικών στοιχείων.

Επιπρόσθετα υποβάλλεται βιογραφικό σημείωμα από το οποίο να αποδεικνύονται με συνημμένα παραστατικά στοιχεία οι γνώσεις του στα θέματα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις για την επιμόρφωση και την κατάρτιση, σύμφωνα με το παράρτημα Ι του π.δ/τος 74/08. Τα παραστατικά στοιχεία δύναται να είναι βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης σεμιναρίου, βεβαίωση ως εισηγητής σχετικών με τα ανωτέρω θεμάτων, υπεύθυνος εργαστηρίου - τομέα με σχετική υποβολή βεβαίωσης του φορέα κλπ.

Τήρηση "μητρώου μαθητών" από τις σχολές
εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων

Άρθρο ΜΟΝΟΝ

Επειτα από προφορικά και γραπτά ερωτήματα που τέθηκαν στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με την υποχρέωση τήρησης από τις σχολές εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων "πρόσθετου βιβλίου" για τη θεωρητική εκπαίδευση που παρέχουν στις εγκαταστάσεις τους στους υποψήφιους οδηγούς και μέχρι την οριστικοποίηση σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών (οπότε το όλο θέμα μπορεί να αντιμετωπιστεί και με άλλο τρόπο), αναφορικά με τη λειτουργία των σχολών αυτών σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Οι διατάξεις της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 10 του ΚΒΣ (Π.Δ.186/1992) ορίζουν ότι: "β) ο εκμεταλλευτής παιδικού σταθμού, εκπαιδευτηρίου, σχολής, φροντιστηρίου, εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών και κάθε άλλης φύσης επιχείρησης ή οργανισμού με χαρακτήρα διδακτικό ή επαγγελματικής κατάρτισης, τηρεί και μητρώο μαθητών στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση των μαθητών που φοιτούν, τη χρονολογία έναρξης της φοίτησης, το ποσό που συμφωνείται, χωριστά των διδάκτρων, των τροφείων, των μεταφορικών και των λοιπών δικαιωμάτων και τη χρονολογία διακοπής της φοίτησης".

2. Δεδομένου ότι η θεωρητική εκπαίδευση που παρέχεται από τις "σχολές οδηγών" έχει χαρακτήρα διδακτικό, δημιουργείται υποχρέωση τήρησης "μητρώου μαθητών" για τη θεωρητική εκπαίδευση που παρέχουν στις εγκαταστάσεις τους στους υποψήφιους οδηγούς, το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του ΚΒΣ τηρείται στην επαγγελματική εγκατάσταση που παρέχεται η εκπαίδευση.

3. Σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις (άρθρο 10, παρ. 5, περ. β'), σε συνδυασμό και με τις διατάξεις του άρθρου 17, παρ. 9, περ. γ', το μητρώο μαθητών ενημερώνεται με την εγγραφή του μαθητή και όχι πέραν από την έναρξη της φοίτησης, με την ημερομηνία έναρξης της φοίτησης, το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση του μαθητή, το συμφωνούμενο ποσό και την ημερομηνία διακοπής της φοίτησης.

Σε περίπτωση, όμως, που η αμοιβή συμφωνείται ανά ώρα θεωρητικής εκπαίδευσης και δεν είναι προκαθορισμένη η χρονική περίοδος των "μαθημάτων", το μητρώο μαθητών πρέπει να ενημερώνεται κάθε φορά πριν από την έναρξη του μαθήματος (φοίτησης) με την ημερομηνία, το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση του "μαθητή", την ώρα έναρξης και λήξης του μαθήματος και τη συμφωνούμενη αμοιβή ανά ώρα.

Η διεύθυνση και η συμφωνούμενη ωριαία αμοιβή μπορεί να αναγράφεται μόνο κατά την πρώτη καταχώριση του υποψήφιου οδηγού "μαθητή" στο μητρώο μαθητών και, στην περίπτωση αλλαγής των δεδομένων αυτών κατά τη

διάρκεια της φοίτησης, θα αναγράφονται τα νέα δεδομένα.

4. Διευκρινίζεται ότι λόγω της υποχρέωσης υποβολής στο Υπουργείο Συγκοινωνιών ενός (1) αντίτυπου της Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών, οι Απόδειξεις Παροχής Υπηρεσιών μπορεί να εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 18 σε ένα (1) επιπλέον αντίτυπο στο οποίο θα αναγράφεται και ο προορισμός του.

5. Τέλος, επισημαίνεται ότι μέχρι την 31η Μαρτίου 2000 δεν θα επιβάλλονται κυρώσεις για παραλείψεις ή παρατυπίες που διαπιστώνονται από την μη τήρηση ή την πλημμελή τήρηση του εν λόγω βιβλίου από τους εκπαιδευτές αυτοκινήτων.

ΠΟΛ.1024/15-02-07:

"Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 27-35 του Ν. 3522/2006 (ΦΕΚ Α' 276/22.12.2006) "Μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και άλλες διατάξεις", που αφορούν θέματα του Κ.Β.Σ. (Π.Δ. 186/1992), των προστίμων του Κ.Β.Σ. (άρθρο 5 του Ν. 2523/1997) και των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Ν. 1809/1988) και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους".

Στο φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως 276 (τεύχος Α') με ημερομηνία 22-12-2006 δημοσιεύτηκε ο Ν. 3522/2006 "Μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και άλλες διατάξεις" και με τις διατάξεις του ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ "ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ" ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α', Β', Γ' και Δ' (άρθρα 27-35) επέρχονται αλλαγές στις διατάξεις του Π.Δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.), του Ν. 2523/1997 (σε ό,τι αφορά τα πρόστιμα του Κ.Β.Σ.) και του Ν. 1809/1988 "φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί".

Για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων αυτών σας παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες και διευκρινήσεις κατά άρθρο και παράγραφο:

Άρθρο 28

Βιβλία επιτηδευματιών

Παράγραφος 28.22 Τήρηση βιβλίου εκπαιδευμένων οδηγών από τη σχολή εκπαίδευσης οδηγών μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων (έναρξη ισχύος από 1/3/2007).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής αντικαθίσταται η περίπτωση στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 10 και υποχρεώνεται σε τήρηση βιβλίου εκπαιδευμένων οδηγών πέραν του εκπαιδευτή οδηγών αυτοκινήτων και ο εκπαιδευτής οδηγών μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών.

Το βιβλίο τηρείται για κάθε εκπαιδευτικό όχημα και καταχωρείται σ' αυτό για κάθε εκπαιδευόμενο οδηγό:

- α) το ονοματεπώνυμο,**
- β) η διεύθυνση,**
- γ) το ποσό της συμφωνούμενης αμοιβής και**
- δ) η χρονολογία έναρξης και λήξης κάθε μαθήματος.**

Το βιβλίο τηρείται επί του οχήματος (μοτοσικλέτα ή μοτοποδήλατο) και ενημερώνεται, όταν αρχίζει και τελειώνει το μάθημα. Επίσης το βιβλίο ενημερώνεται και κατά την παράσταση εξέτασης των υποψήφιων οδηγών ενώπιον των εξεταστικών επιτροπών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Η υποχρέωση τήρησης του βιβλίου αρχίζει από 1/3/2007 σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ιβ' του άρθρου 39 του κοινοποιούμενου νόμου και σ' αυτό καταχωρούνται οι εκπαιδευόμενοι οδηγοί που εκπαιδεύονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, ανεξάρτητα εάν πριν την ημερομηνία αυτή είχαν δεχτεί υπηρεσίες εκπαίδευσης.

Τρόπος έκδοσης των στοιχείων

Οι επιτηδευματίες αυτοί λόγω της τήρησης του πρόσθετου βιβλίου έχουν υποχρέωση να εκδίδουν Α.Π.Υ. σύμφωνα με τις διατάξεις της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1083/2003 (ΦΕΚ Β' 794/19.6.2003), τον αύξοντα αριθμό και την αξία των οποίων καταχωρούν στο βιβλίο αυτό μέχρι το τέλος της επόμενης ημέρας από την έκδοσή τους.

ΠΟΛ. 1131/2.10.2008

Εφαρμογή διατάξεων Φ.Π.Α. στις υπηρεσίες των Σχολών Οδηγών και των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 2008

Αρ. Πρωτ.:1098910/6655/788/Β0014

12

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

14η Δ/ΝΣΗ Φ.Π.Α

ΤΜΗΜΑ: Β' -Παροχή Υπηρεσιών & Ειδικά Καθεστώτα-

ΤΜΗΜΑ: Α' -Κανονικό Καθεστώς-

Ταχ. Δ/νση : Σίνα 2-4, 106 72 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Κων. Σταυροπούλου - Α. Λαλιώτη

Τηλέφωνο : 210 - 3647202-5

FAX : 210 - 3645413

E-mail : fra-b1@ky.ypoik.gr

ΠΟΛ. 1131

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων Φ.Π.Α. στις υπηρεσίες των Σχολών Οδηγών και των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών

Με αφορμή την υποβολή υπομνημάτων της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Επαγγελματιών Εκπαιδευτών Οδηγών Αυτοκινήτων και Μοτοσικλετών (ΠΟΕΕΟΑΜ), σχετικά με την απαλλαγή από το Φ.Π.Α. των υπηρεσιών εκπαίδευσης που παρέχονται από τις Σχολές Οδηγών και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης προς υποψήφιους οδηγούς, για απόκτηση επαγγελματικών διπλωμάτων οδήγησης, η Υπηρεσία μας επανεξέτασε το θέμα και για την ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων παρέχει τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000), απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α. η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, δημόσια αρχή.

Με τις εγκυκλίους 10/Π.4336/3162/10.07.87 και 1131481/7043/ΠΟΛ.1282/23.12.1992 διευκρινίζεται ότι στην έννοια της εκπαίδευσης περιλαμβάνεται και η επαγγελματική εκπαίδευση, δηλαδή εκείνη η οποία επιδιώκει να μεταδώσει στους σπουδαστές τεχνικές ή άλλες εξειδικευμένες γνώσεις ή γνώσεις επαγγελματικές και να καλλιεργήσει σ' αυτούς επιδεξιότητες, ώστε μετά την αποφοίτησή τους να μπορούν να ασκήσουν με επιτυχία ορισμένο επάγγελμα. Επίσης, διευκρινίζεται ότι δεν απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α. η παροχή εκπαίδευσης ερασιτεχνικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

Οι υπηρεσίες εκπαίδευσης που παρέχουν οι Σχολές Οδηγών και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης προς υποψήφιους οδηγούς για την απόκτηση διπλωμάτων οδήγησης στις κατηγορίες Γ (φορτηγά), Δ (λεωφορεία), Γ + Ε (νταλίκες) και Δ + Ε έχουν σκοπό να μεταδώσουν τεχνικές και εξειδικευμένες γνώσεις προκειμένου αυτοί να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν ως επαγγελματίες οδηγοί.

Για το λόγο αυτό γίνεται δεκτό ότι οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, τόσο σε πρακτικό όσο και σε θεωρητικό επίπεδο, που παρέχονται από τις Σχολές Οδηγών και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης προς υποψήφιους οδηγούς για την απόκτηση μόνο επαγγελματικών διπλωμάτων οδήγησης (Γ, Δ, Γ + Ε και Δ + Ε) εμπίπτουν στις απαλλακτικές διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 1, περιπτ. ιβ' του Κώδικα Φ.Π.Α.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.) και τις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.), οι οποίες παρέχουν εξειδικευμένη εκπαίδευση προς οδηγούς για την απόκτηση πιστοποιητικού επαγγελματικής κατάρτισης.

Σημειώνεται ότι τα μαθήματα οδήγησης και τα θεωρητικά μαθήματα προς ιδιώτες για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης των κατηγοριών Α και Β εξακολουθούν να υπάγονται σε Φ.Π.Α. 19%.

Αναφορικά με το δικαίωμα έκπτωσης, το άρθρο 30 του Κώδικα Φ.Π.Α., στην παράγραφο 1 προβλέπει ότι ο υποκείμενος στο φόρο δικαιούται να εκπέσει, από το φόρο που αναλογεί στις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις παράδοσης αγαθών, παροχής υπηρεσιών και ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί, η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που έγιναν σε αυτόν και η εισαγωγή αγαθών που έγιναν από αυτόν, καθώς και το φόρο που οφείλεται για τις ενδοκοινοτικές

αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιήθηκαν από αυτόν.

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ιδίου Κώδικα ορίζεται ότι σε περίπτωση που ο υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί αγαθά και υπηρεσίες για την πραγματοποίηση πράξεων, για μερικές από τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, ο εκπιπτόμενος φόρος ορίζεται σε ποσοστό στα εκατό του συνολικού ποσού του φόρου.

Ως εκ τούτου οι Σχολές Οδηγών και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών για τις κοινές τους εισροές έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών μόνο κατά το μέρος των πραγματοποιημένων φορολογητέων πράξεων. Επίσης, όσον αφορά αγαθά επένδυσης για τα οποία δεν έχει παρέλθει η πενταετία από την πρώτη χρησιμοποίησή τους έχουν υποχρέωση διακανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 33 του Κώδικα ΦΠΑ.

Η παρούσα εγκύκλιος ισχύει για πράξεις που πραγματοποιούνται από την έκδοσή της και μεταγενέστερα. Κατά συνέπεια, για πράξεις που πραγματοποιήθηκαν μέχρι και την 1η Οκτωβρίου 2008 οφείλεται ο αναλογών φόρος στο δημόσιο.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΠΕΖΑΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ
(ΠΟΕΕΟΑΜ)**

Λεωφ. Πεντέλης 77 - 79
152 33 Χαλάνδρι - Αθήνας
Τηλ. & φαξ : 210 6845602
Internet: <http://www.poeeoam.gr>
E-mail: info@poeeoam.gr

Πλήρ.: Γεώργ. Λέκκας
6944 594190 - 2735023000 & φαξ
Παν. Μπουρλόκας
6977 469899 - 2102320682 & φαξ

Χαλάνδρι 12 Νοεμβρίου 2006
Αριθ. Πρωτ.: 182

ΠΡΟΣ: κ. Γενικό Γραμματέα
ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ: Οικονομικά Θέματα Εκπαιδευτών Οδήγησης

ΣΧΕΤ. : α. Η από 10/11/06 προφορική ενημέρωσή σας
β. Δημοσίευμα "Ελευθεροτυπίας" της 3-3-2006
γ. ΥΠΕΧΩΔΕ/23580/21-9-2005
δ. ΠΥΡ.ΥΠΗΡΕΣΙΑ/49714/Φ.701.2/3-11-2005
ε. ΠΥΡ.ΥΠΗΡΕΣΙΑ/61392/Φ.701.5/21-12-2005

Κύριε Γενικέ

Αναφερόμενοι στη σχετική προφορική ενημέρωσή σας, σας γνωρίζουμε και προτείνουμε τα ακόλουθα επί των θεμάτων που συζητήσαμε :

1. Φορολογία Εκπαιδευτών Οδήγησης

Η ισχύουσα νομοθεσία φορολόγησης των Εκπαιδευτών Οδήγησης, έχει ως αποτέλεσμα την άδικη φορολόγηση των υγιώς φορολογουμένων, ενισχύει και τροφοδοτεί τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των Εκπαιδευτών, στερεί από την Πολιτεία πολύτιμα έσοδα, δημιουργεί προϋποθέσεις παροχής πλημμελούς εκπαίδευσης στους υποψήφιους οδηγούς με επιπτώσεις στην οδική ασφάλεια, κινδύνους φορολογικών παραβάσεων και συσσώρευση οφειλών των Εκπαιδευτών προς το Δημόσιο.

Προτείνουμε, τον καθορισμό ελάχιστης φορολογητέας ύλης, σε συνδυασμό με τον αριθμό των αδειών που χορηγήθηκαν από κάθε Εκπαιδευτή, ύστερα από βεβαίωση των Υπηρεσιών Μεταφορών που ανήκει (άδειες Χ ποσό που θα καθορισθεί ανά άδεια).

2. Βιβλία Εκπαίδευσης στα Δίκυκλα

Στο άρθρο 10 παρ. 5στ, οι Εκπαιδευτές Οδήγησης είναι υποχρεωμένοι να τηρούν για κάθε αυτοκίνητο "βιβλίο εκπαιδευομένων οδηγών". Το ίδιο δεν ισχύει και για τα εκπαιδευτικά δίκυκλα, για τα οποία μας υποχρεώνει να τηρούμε το Υπ. Μεταφορών, για λόγους διασταύρωσης στοιχείων εκπαίδευσης και τα οποία θεωρούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Μεταφορών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να είναι δυνατή η "απώλεια" ή η απόκρυψή του σε έλεγχο των Οικονομικών Υπηρεσιών, χωρίς κίνδυνο επιπτώσεων. Έτσι ο Εκπαιδευτής μπορεί να κάνει περισσότερες ώρες εκπαίδευσης από τις επιτρεπόμενες, με αποτέλεσμα τον αθέμιτο οικονομικό ανταγωνισμό με επιπτώσεις και εδώ στην οδική ασφάλεια και την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών εκπαίδευσης στους υποψήφιους οδηγούς και επιπλέον να αποκρύπτει έσοδα.

Προτείνουμε, την τροποποίηση του Κ.Β.Σ., ώστε να δημιουργηθεί η υποχρέωση στον Εκπαιδευτή να θεωρεί στις Οικονομικές Υπηρεσίες "βιβλία εκπαιδευομένων οδηγών" και για τα εκπαιδευτικά δίκυκλα.

3. Φ.Π.Α. Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών

Οι Σχολές Οδήγησης και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών, υπάγονται σε φορολογικό συντελεστή 19%, ενώ όλα τα Εκπαιδευτήρια ή Εκπαιδευτικά Κέντρα έχουν μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ.

Προτείνουμε, να υπαχθούν και οι Σχολές Οδήγησης στον μηδενικό συντελεστή, όταν παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση στις κατηγορίες Γ (φορτηγά), Δ (λεωφορεία) και Γ+Ε (νταλίκες), αφού η εκπαίδευση στις εν λόγω κατηγορίες είναι καθαρά επαγγελματική. Επίσης την υπαγωγή σε μηδενικό συντελεστή κατά την θεωρητική εκπαίδευση των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης, αφού η διαδικασία είναι παροχή εκπαίδευσης στην τάξη και οι αρμόδιες υπηρεσίες Πολεοδομίας (γ συνημμένη σχετική) και Πυροσβεστικής (δ και ε συνημμένες σχετικές) θεωρούν τα εν λόγω Κέντρα "εκπαιδευτήρια" και τα έχουν κατατάξει νομοθετικά σ'αυτή την κατηγορία, για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τους.

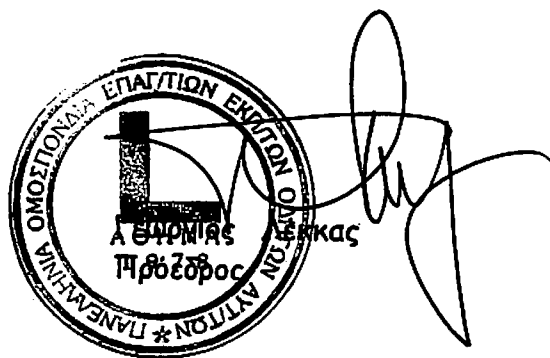
4. Διεκπεραιωτές

Από στοιχεία των Υπηρεσιών Μεταφορών γίνονται περίπου 2.500.000 διεκπεραιώσεις το χρόνο (β συνημμένη σχετική), σε ολόκληρη την Ελλάδα για θέματα Υπουργείου Μεταφορών. Αν θεωρήσουμε ότι η μέση αξία κάθε διεκπεραίωσης από επίσημα ή ανεπίσημα Γραφεία Διεκπεραίωσης, είναι περίπου 30 Ευρώ, τότε θα πρέπει ο φορολογητέος "τζίρος" να είναι της τάξης των 75.000.000,00 Ευρώ. Η όλη διακίνηση των εν λόγω ποσών γίνεται κατά κανόνα από "κανάλια" παραοικονομίας.

Προτείνουμε, τον έλεγχο των εν λόγω διεκπεραιώσεων, οι οποίες πρέπει να γίνονται από αδειούχα Διεκπεραιωτικά Γραφεία ή Σχολές Οδήγησης, ώστε να είναι δυνατός ο οικονομικός έλεγχος.

Με την ελπίδα ότι θα εξετάσετε ευμενώς τα δίκαια αιτήματά μας υποβάλουμε το παρόν.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Παναγιώτης Μπουρλόκας
Γεν. Γραμματέας

Συνημμένα

Φύλλα τέσσερα (4) οι β, γ, δ και ε σχετικές

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ
(ΠΟΕΕΟΑΜ)

Λεωφ. Πεντέλης 77 - 79
152 33 Χαλάνδρι - Αθήνας
Τηλ. & φαξ : 210 6845602
Internet: <http://www.poeeoam.gr>
E-mail: info@poeeoam.gr
Πλήρ.: Γεώργιος Λέκκας
6944 594190 - 2735023000 & φαξ
Παναγιώτης Μπουρλόκας
6977 469899 - 2105821015 & φαξ

Χαλάνδρι 19 Ιουνίου 2007
Αριθ. Πρωτ.: 88

ΠΡΟΣ: ΥΠ.ΟΙΚ./Δνση ΦΠΑ
(κ. Μιχαλόπουλο)

ΘΕΜΑ: ΦΠΑ κατά την παροχή εκπαίδευσης σε Σχολές Οδηγών και Κέντρα
Θεωρητικής Εκπαίδευσης

ΣΧΕΤ. : α. Αριθ. Πρωτ. 182/19-11-2006/ΠΟΕΕΟΑΜ
β. Π.Δ. 208/12-8-2002
γ. Υ.Α. 58930/15-4-1999
δ. Π.Δ. 19/21-1-1995
ε. Υ.Α. 47919/6-8-2003
ς. ΟΔΗΓΙΑ Ε.Ε. 2003/59/10-9-2003
ζ. ΟΔΗΓΙΑ Ε.Ε. 2006/126/20-12-2006

Κύριε Διευθυντά

Σε συνέχεια του α σχετικού μας έγγραφου και ύστερα από την συζήτηση που είχαμε για το θέμα , σας γνωρίζουμε και σας ενημερώνουμε επιπροσθέτως, τα ακόλουθα :

Οι Σχολές Οδήγησης και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών , υπάγονται σε φορολογικό συντελεστή 19%, ενώ όλα τα Εκπαιδευτήρια ή Εκπαιδευτικά Κέντρα έχουν μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ .

Προτείνουμε:

1. Να υπαχθούν οι Σχολές Οδήγησης στον μηδενικό συντελεστή, όταν παρέχουν πρακτική επαγγελματική εκπαίδευση στις κατηγορίες Γ (φορτηγά), Δ (λεωφορεία) και Γ+Ε (νταλικές), αφού η εκπαίδευση στις εν λόγω κατηγορίες είναι καθαρά επαγγελματική.

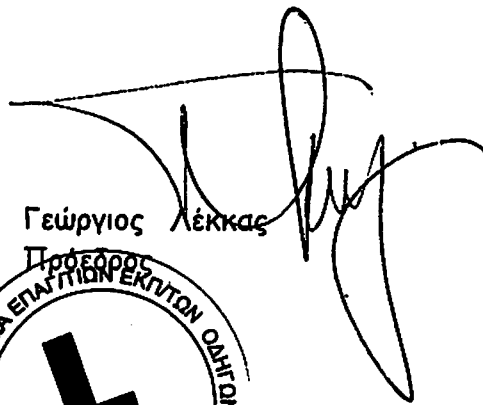
2. Την υπαγωγή επίσης σε μηδενικό συντελεστή, των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης (ΚΕΘΕΥΟ), όπου παρέχεται θεωρητική εκπαίδευση για όλες τις κατηγορίες αδειών οδήγησης, μετεκπαίδευσης οδηγών και περιοδική επαγγελματική κατάρτιση. Να επισημανθεί ότι και οι αρμόδιες

υπηρεσίες ΥΠΕΧΩΔΕ (Πολεοδομίας) και ΥΔΤ (Πυροσβεστικής) (α συνημμένη σχετική) θεωρούν τα εν λόγω Κέντρα "εκπαιδευτήρια" και τα έχουν κατατάξει νομοθετικά σ'αυτή την κατηγορία, για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας τους η οποία είναι πολλές φορές πολυδάπανη διαδικασία.

Οι συνημμένες β, γ, δ, ε, ς και ζ σχετικές, είναι το πλήρες νομοθετικό πλαίσιο της Εθνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, πάνω στο οποίο στηρίζεται και πραγματοποιείται η εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών, η εκπαίδευση των τακτικών οδηγών, καθώς και η αρχική εκπαίδευση και περιοδική κατάρτιση των οδηγών μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων.

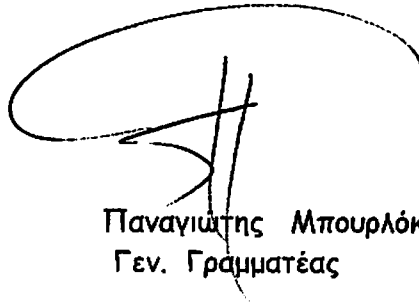
Με την ελπίδα ότι θα εξετάσετε ευμενώς τα δίκαια αιτήματά μας υποβάλλουμε το παρόν.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Λέκκας

Πρόεδρος

Παναγιώτης Μπουρλόκας

Γεν. Γραμματέας

Κ

Εξαιρετικά Επείγον

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ
(ΠΟΕΕΟΑΜ)

Θουκυδίδου 4
155 61 Χολαργός - Αθήνας
Τηλ. & φαξ : 2106845602
Internet: <http://www.poeeoam.gr>
E-mail: info@poeeoam.gr
Πληρ.: Γεώργ. Λέκκας
6944594190 - 2735023000 & φαξ
Παν. Μπουρλόκας
6977469899 - 2105821015 & φαξ

Χολαργός 12 Νοεμβρίου 2007
Αριθ. Πρωτ.: 116

ΠΡΟΣ : Γραφείο Υφυπουργού
κ. Αντ. Μπέζα

ΘΕΜΑ: Οικονομικά θέματα Εκπαιδευτών Οδήγησης

ΣΧΕΤ.: α. Ν.2859/00, άρθρο 22, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει από τον Ν.2954/01

άρθρο 9 παρ.2

β. Ν.1566/85, άρθρο 9

γ. Π.Δ.208/02, άρθρα 7 και 8, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ΠΔ337/03 του ΥΜΕ

δ. Υ.Α.58930/480/15-4-1999, άρθρα 15, 16 και 17 του ΥΜΕ

ε. ΥΠΤΕΧ.ΩΔΕ/23580/21-9-2005

ς. ΠΥΡ.ΥΠΗΡΕΣΙΑ/49714/Φ.701.2/3-11-2005

ζ. ΠΥΡ.ΥΠΗΡΕΣΙΑ/61392/Φ.701.5/21-12-2005

η. ΥΠΤΕΕ/11667/20-9-2007

Κύριε Υφυπουργέ

Αναφερόμενοι στη σχετική προφορική μας ενημέρωση και σύμφωνα με τις α και β συνημμένες σχετικές, σας γνωρίζουμε και προτείνουμε τα ακόλουθα επί των οικονομικών θεμάτων του κλάδου μας, που συζητήσαμε με αρμόδιους παράγοντες του γραφείου σας:

1. Φ.Π.Α. Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών

Οι Σχολές Οδήγησης και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών, υπάγονται σε φορολογικό συντελεστή 19%, ενώ σύμφωνα με τις διατάξεις της α συνημμένης σχετικής "απαλλάσσεται από ΦΠΑ η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά, από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή".

Προτείνουμε

Να υπαχθούν και οι Σχολές Οδήγησης στον μηδενικό συντελεστή, όταν παρέχουν πρακτική επαγγελματική εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση στις κατηγορίες Γ

(φορτηγά), Δ (λεωφορεία) και Γ+Ε (νταλίκες), αφού η εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση στις εν λόγω κατηγορίες είναι καθαρά επαγγελματική, όπως ορίζεται και από τις διατάξεις της β συνημμένης σχετικής όπου αναφέρεται ότι "η επαγγελματική εκπαίδευση είναι αυτή που επιδιώκει να μεταδώσει στους σπουδαστές τεχνικές ή άλλες εξειδικευμένες γνώσεις επαγγελματικές και να καλλιεργήσει σ' αυτούς επιδεξιότητες, ώστε μετά την αποφοίτησή τους να μπορούν να ασκήσουν με επιτυχία ορισμένο επάγγελμα". Το έργο αυτό έχει ανατεθεί νομοθετικά στις Σχολές Οδηγών και Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕΘΕΥΟ) "από την κατά περίπτωση δημόσια αρχή" (το Υπουργείο Μεταφορών στην προκειμένη περίπτωση), όπως και στα γ και δ συνημμένα σχετικά αναφέρεται.

Επίσης την υπαγωγή σε μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ, κατά την θεωρητική εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση στα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕΘΕΥΟ), αφού η διδασκαλία αναφέρεται στην απόκτηση θεωρητικών γνώσεων, που θα πρέπει να γνωρίζει ο πιο πάνω υποψήφιος επαγγελματίας οδηγός.

Υπενθυμίζουμε ότι και οι αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών (γ και δ συνημμένες σχετικές), ΥΠΕΧΩΔΕ (ε συνημμένη σχετική) και Πυροσβεστικής (ς και ζ συνημμένες σχετικές) θεωρούν τα εν λόγω Κέντρα "εκπαιδευτήρια" και τα έχουν κατατάξει νομοθετικά σ' αυτή την κατηγορία, για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τους.

2. Φορολογία Εκπαιδευτών Οδήγησης

Η ισχύουσα νομοθεσία φορολόγησης των Εκπαιδευτών Οδήγησης, έχει ως αποτέλεσμα την άδικη φορολόγηση των υγιώς φορολογουμένων, ενισχύει και τροφοδοτεί τον ιθύνοντα ανταγωνισμό μεταξύ των Εκπαιδευτών, στερεί από την Πολιτεία πολύτιμα έσοδα, δημιουργεί προϋποθέσεις παροχής πλημμελούς εκπαίδευσης στους υποψήφιους οδηγούς με επιπτώσεις στην οδική ασφάλεια, κινδύνους φορολογικών παραβάσεων και συσσώρευση οφειλών των Εκπαιδευτών προς το Δημόσιο.

Προτείνουμε

Τον καθορισμό ελάχιστης φορολογητέας ύλης ανά κατηγορία άδειας οδήγησης, σε συνδυασμό με τον αριθμό των αδειών, που συνετέλεσε στη χορήγησή τους ο κάθε Εκπαιδευτής, ύστερα από βεβαίωση των Νομαρχιακών Υπηρεσιών Μεταφορών που ανήκει (αριθμός αδειών Χ ποσό που θα καθορισθεί ανά άδεια).

Την καθιέρωση παράβολου φορολογίας (όπως στις οικοδομικές άδειες), το οποίο θα καταθέτει ο υποψήφιος μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά για έκδοση άδειας οδήγησης, που θα έχει ως αποτέλεσμα την προείσπραξη του αναλογούντος φόρου στο ποσό της ελάχιστης φορολογητέας ύλης, τη μηδενική απώλεια εσόδων από την κατάθεση δικαιολογητικών και έκδοση άδειας οδήγησης, καθώς και το πραγματικό ποσό φορολογίας, για το σύνολο της εκπαίδευσης και εξέτασης του υποψηφίου οδηγού.

3. Βιβλία Κ.Β.Σ., που έχει την υποχρέωση να τηρεί ο Εκπαιδευτής

Στη συνημμένη η σχετική αναφέρονται οι υποχρεώσεις του Εκπαιδευτή Οδήγησης, στην ενημέρωση και τήρηση των βιβλίων, τα οποία είναι :

α. Βιβλίο Θεωρητικής εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών, το οποίο τηρείται στο Κέντρο Θεωρητικής εκπαίδευσης, και

β. Βιβλίο πρακτικής εκπαίδευσης, ένα για κάθε εκπαιδευτικό όχημα ή εκπαιδευτικό δίκυκλο, το οποίο φέρει μαζί του ο Εκπαιδευτής, κατά την πρακτική εκπαίδευση.

Προτείνουμε

Την κωτάργηση των ανωτέρω βιβλίων και την καθιέρωση Βιβλίου-Ημερολόγιου εργασιών του Εκπαιδευτή, σε καθημερινή ενημέρωση εργασιών του, θεωρητικών και πρακτικών αθημάτων, επί οιοδήποτε οχήματος της Σχολής του ή της Σχολής στην οποία εργάζεται και θα έχει την υποχρέωση ο εργοδότης του να του εκδώσει.

Με τον τρόπο αυτό:

α. Επιτυγχάνεται η συνολική εικόνα της ημερήσιας εργασίας του Εκπαιδευτή, που σύμφωνα με την νομοθεσία και για λόγους οδικής ασφάλειας, έχει νομοθετηθεί η παροχή εργασίας 14 εκπαιδευτικών ωρών συνολικά Θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης (10:30 ωρολογιακές ώρες).

β. Είναι εύκολος ο συσχετισμός παροχής εκπαίδευσης σε όλα τα οχήματά του.

γ. Είναι απλός ο τρόπος τήρησης των φορολογικών πληροφοριών.

δ. Είναι μικρότερος, ευκολότερος, πρακτικός και με μικρή δαπάνη χρόνου ο τρόπος αποτύπωσης των στοιχείων εργασίας και φορολογίας, διότι η πολυπλοκότητα ευνοεί τη διαφυγή και απόκρυψη των πραγματικών στοιχείων.

ε. Απλοποιείται η γραφειοκρατική διαδικασία.

Με την ελπίδα ότι με τις πιο πάνω επισημάνσεις και εισηγήσεις μας, βοηθάμε το έργο ελέγχου παροχής φορολογικών πληροφοριών της υπηρεσίας σας, καθώς και το γενικό και παράλληλο έργο ελέγχου χρόνου εργασίας και απασχόλησης του Εκπαιδευτή, εις όφελος της οδικής ασφάλειας, σας υποβάλλουμε το παρόν έγγραφο.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Λέκκας
Πρόεδρος

Παναγιώτης Μπουρλόκας
Γεν. Γραμματέας

ΚΑ

Εξαιρετικά Επείγον

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ
(ΠΟΕΕΟΑΜ)**

Θουκυδίδη 4
155 61 Χολαργός - Αθήνας
Τηλ. & φαξ : 210 6845602
Internet: <http://www.ekpaideftis.gr>
E-mail: info@ekpaideftis.gr
Πλήρ.: Γεώργ. Λέκκας
6944 594190 - 2735023000 & φαξ
gslekkas@gmail.com
Παν. Χαρμής
6932118404 - 2104520°35 & φαξ

Χολαργός 21 Μαρτίου 2009

Αριθ. Πρωτ.: 26

ΠΡΟΣ: κ. Αντ. Μπέζα
Υφυπ. Οικονομικών

ΚΟΙΝ. : Κλάδος

ΘΕΜΑ: Οικονομικά Θέματα Εκπαιδευτών Οδήγησης

- ΣΧΕΤ. :**
- α. ΠΔ 208/02, όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 337/03 και ισχύει
  - β. Εγκ. 1098910/6655/788/Β0014/2/ΠΟΛ.1131/2-10-2008/ΥΠΟΙΚ
  - γ. Αριθ. Πρωτ. 187/12-11-2006/ΠΟΕΕΟΑΜ (δικό μας)
  - δ. Αριθ. Πρωτ. 88/17-1-2007/ΠΟΕΕΟΑΜ (δικό μας)
  - ε. Εγκ. 10/Π.4336/3162/10-7-87/ΥΠΟΙΚ
  - στ. Εγκ. 1131481/7043/ΠΟΛ.1282/23-12-1992/ΥΠΟΙΚ
  - ζ. ΠΔ 74/9-6-2008
  - η. ΟΔΗΓΙΑ 0059/2003/15-7-2003/ΕΚ του Ευρ. Κοινοβουλίου
  - θ. Εγκ. 52328/7199/24-9-2008/ΥΜΕ
  - ι. Υπ. Απόφ. 72048/9666/08/26-1-2009/ΥΜΕ

Κύριε Υφυπουργέ

Αναφερόμενοι στα οικονομικά θέματα του κλάδου μας, σας γνωρίζουμε και προτείνουμε τα ακόλουθα :

1. Φορολογία Εκπαιδευτών Οδήγησης

Επανερχόμενοι στο θέμα αυτό, είναι πεποίθησή μας ότι η ισχύουσα νομοθεσία φορολόγησης των Εκπαιδευτών Οδήγησης, έχει ως αποτέλεσμα την άδικη φορολόγηση των υγιώς φορολογουμένων, ενισχύει και τροφοδοτεί τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των Εκπαιδευτών, στερεί από την Πολιτεία πολύτιμα έσοδα, δημιουργεί προϋποθέσεις παροχής πλημμελούς εκπαίδευσης στους υποψήφιους οδηγούς με επιπτώσεις στην οδική ασφάλεια, κινδύνους

φορολογικών παραβάσεων και συσσώρευση οφειλών των Εκπαιδευτών προς το Δημόσιο.

Προτείνουμε, να καθορισθεί ελάχιστη φορολογητέα ύλη, σε συνδυασμό με τον αριθμό των αδειών που χορηγήθηκαν από κάθε Εκπαιδευτή, ύστερα από βεβαίωση των Υπηρεσιών Μεταφορών που ανήκει (άδειες Χ ποσό που θα καθορισθεί ανά άδεια). Το ποσό της ελάχιστης φορολογητέας ύλης μπορεί να καθορισθεί σε συνεργασία του Υπουργείου σας και της Ομοσπονδίας μας. Επίσης τις Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών (Α.Π.Υ.), που εκδίδουν οι Σχολές Οδηγών (Σ.Ο.) και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.), να μπορούν οι πολίτες να τις δικαιολογούν στα έξοδά τους στη Φορολογική τους Δήλωση.

2. Φ.Π.Α. Εκπαίδευσης Υποψηφίων Εκπαιδευτών Οδήγησης

Οι Σχολές Οδήγησης και τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών, υπάγονται σε φορολογικό συντελεστή 19%, εκτός της παροχής εκπαίδευσης, για απόκτηση επαγγελματικής άδειας οδήγησης κατηγοριών Γ, Δ και Γ+Ε, θέμα το οποίο ρυθμίσατε με την β συνημμένη σχετική ΠΟΛ. 1131, ύστερα από τις γ και δ συνημμένες σχετικές μας.

Η εκπαίδευση των υποψηφίων Εκπαιδευτών, συνημμένη α σχετική, για απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Εκπαιδευτή γίνεται, από Σχολές Οδηγών (Σ.Ο.) και Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) σε όλες τις κατηγορίες οχημάτων (Α/δίκυκλα, Β/επιβατικά, Γ/φορτηγά, Δ/λεωφορεία και Γ+Ε/νταλίκες).

Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Εκπαιδευτή χορηγείται από το ΙΕΚ ταυτόχρονα με το Δίπλωμα Εκπαιδευτή και αποτελεί την πρακτική εξέταση της όλης διαδικασίας (γραπτά- προφορικά-πρακτικά).

Προτείνουμε, και η εκπαίδευση αυτή να υπαχθεί στο μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ, αφού, ως άνω παρεχόμενη εκπαίδευση είναι καθαρά επαγγελματική, όπως στις ε και στ συνημμένες εγκυκλίους σας προβλέπεται.

3. Φ.Π.Α. Αρχικής και περιοδικής κατάρτισης τακτικών οδηγών

Με τη ζ συνημμένη σχετική Υπ. Απόφαση, άρθρο 7 παράγραφος 3, η οποία έχει εκδοθεί για προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στην η συνημμένη σχετική Οδηγία της Ε.Ε., οι εν λόγω οδηγοί, υφίστανται αρχική εκπαίδευση, για απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.), που τους παρέχεται α.ό τα ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο., τις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) και Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.), καθώς επίσης και περιοδική, ανά πενταετία, κατάρτιση, της οποίας το μεν θεωρητικό σκέλος πραγματοποιείται από τα προηγούμενα εκπαιδευτικά κέντρα, η δε πρακτική εκπαίδευση και εξέταση από τις Σχολές Οδηγών.

Οι κάτοχοι των επαγγελματικών αδειών οδήγησης Γ, Δ και Γ+Ε, δεν μπορούν να ασκήσουν το επαγγελματικό τους έργο, αν δεν είναι κάτοχοι Π.Ε.Ι. αρχικά και αναθεωρημένου ανά πενταετία στη συνέχεια (συννημένο σχετικό Θ).

Η συννημένη ι σχετική παρέχει οδηγίες και διαδικασίες, για τη χορήγηση Π.Ε.Ι. στους κατόχους άδειας οδήγησης κατηγορίας Δ (Λεωφορεία) από 10/10/2008. Για τις κατηγορίες Γ (φορτηγά) και Γ+Ε (νταλίκες) θα ακολουθήσει άλλη εγκύκλιος του ΥΜΕ, η εφαρμογή της οποίας θα αρχίζει στις 10/10/2009.

Προτείνουμε, όπως και η παροχή της εκπαίδευσης αυτής, αφού είναι καθαρά επαγγελματική και παρέχεται σε ήδη επαγγελματίες, να υπαχθεί στο καθεστώς μηδενικού συντελεστή Φ.Π.Α..

Με την ελπίδα ότι θα εξετάσετε ευμενώς, τα πιο πάνω αναφερόμενα δίκαια αιτήματά μας, υποβάλουμε το παρόν.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Λέκκας
Πρόεδρος

Παναγιώτης Χαριμπής
Γεν. Γραμματέας

Σχετικά

α,β,γ,δ,ε,στ,ζ,η,θ,ι σχετικές, φύλλα (58)

ΚΒ

Από ΥΠΕΣΔΔΑ

Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων

Η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) σε συνέχεια της προσπάθειας για τη υποβολή του ελεγκτικού έργου στον πραγματικό και προσωρινό έλεγχο, αλλά και γενικότερα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής έθεσε αναγκαίο και χρήσιμο να επικαθορισθεί τον οδηγό ελέγχου που αναφέρεται στα πρόσθετα βιβλία που τηρούν ορισμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ΚΒΣ (η δ.186/1992) και ο οποίος αρχικά είχε εκδοθεί το Μάιο του 2004 από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.).

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ (ΥΠ.Ε.Ε.)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Αθήνα, 20 Σεπτεμβρίου 2007
Αρθ. Πρωτ.: 11867
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΛΕΓΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
Τηλ. Δ/ση : Αλιεφάνος 92 & Παρισίων 207 ΠΡΟΣ :
Τ. Κώδικας : 118 53 ΑΘΗΝΑ
Γραφοποιές : Αδελφός Ημελιωμένος
Ιωάννης Κασιώτης
Τηλέφωνο : 210 3401023
FAX : 210 6990014
E-Mail : ypeeky2@oteon.gr
kyd2@ypoe.gr
Γρ Πίνακας
Διανομής

ΘΕΜΑ: «Οδηγός ελέγχου επιτηδευσιατών που τηρούν πρόσθετα βιβλία του άρθρου 10 του Κώδικα Βιβλίων Χρειαζίων».

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) σε συνέχεια της προσπάθειας για τη υποβολή του ελεγκτικού έργου στον πραγματικό και προσωρινό έλεγχο, αλλά και γενικότερα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής έθεσε αναγκαίο και χρήσιμο να επικαθορισθεί τον οδηγό ελέγχου που αναφέρεται στα πρόσθετα βιβλία που τηρούν ορισμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ΚΒΣ (η δ.186/1992) και ο οποίος αρχικά είχε εκδοθεί το Μάιο του 2004 από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.). Η επικαθορισθεί κριθείτε αναγκαίο για τους εξής λόγους:

α. Από το χρόνο έκδοσης του προηγούμενου οδηγού μέχρι σήμερα έχουν επέλθει σημαντικές νομοθετικές μεταβολές στις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ) με το νόμο 3522/2006/ΦΕΚ 276 Α/22.12.2006.

Συγκεκριμένα και συνοπτικά:

Με το νόμο 3522/2006, που ισχύει από 22-12-2006:

- Μεταβλήθηκαν, για ορισμένες κατηγορίες επιτηδευσιατών, οι υποχρεώσεις τους ως προς τα πρόσθετα βιβλία που υποχρεούνται να τηρούν (αποχωρούμενων οχημάτων, μεταχειρισμένων οχημάτων),
- επιπρόσθετα η υποχρέωση τήρησης βιβλίου εκπαιδευμένων οδηγών και στους εκπαιδευτές μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών,
- επλήθην μεταβολές ως προς το βιβλίο μεριμολογίου γιατρών
- επλήθην μεταβολές ως προς το βιβλίο επίσημης οδών που τηρούν τα διοικητικά κέντρα,
- επιπρόσθετα η υποχρέωση τήρησης του βιβλίου ποσοτικής παρακολούθησης (ηδύα, φυλάξη, διαμετακόλληση, αποθήκευση κ.λπ.),
- καταργήθηκαν για ορισμένες δραστηριότητες τα πρόσθετα βιβλία που τηρούσαν (βιβλίο συνδρομητών, βιβλίο παραγγελιών παρασκευασμένων ούζων ή άλλων παρασκευασμένων ποτών),
- δόθηκε επί πλέον η δυνατότητα καταχώρησης των εξόδων πρώτης εγκατάστασης στα βιβλία της σφαιρικής, όταν αυτή συσταθεί.

β. Καθιερώθηκε με υπουργικές αποφάσεις, στο πλαίσιο των εξουσιοδοτημένων διατάξεων του Κ.θ.Σ. (άρθρο 38 περ. γ', υποπερ. γη') και συνυφών διατάξεων, η υποχρέωση:

1. Τήρησης βιβλίου καταλογίου οικοδομών από τον επιτηδευσιατή που ασχολείται με την κατοικημένη και ελλιπή οικοδομίες. (Σχπ. η Α.Υ.Ο.Ο. Π.Ο.Λ.1039/9-3-2006 και εγκ. Π.Ο.Λ.1057/2-05-2006, οι οποίες επισυνάπτονται ως παράρτημα 2)
2. Τήρησης πρόσθετων βιβλίων και έκδοσης στοιχείων από τις επιχειρήσεις επιβίωσης βιντακασιτών, DVD και λοιπών συναφών οχημάτων. (Σχπ. η Α.Υ.Ο.Ο. Π.Ο.Λ.1097/18-7-2006 και η εγκ. Π.Ο.Λ.1102/6-9-2006, οι οποίες επισυνάπτονται ως παράρτημα 2).

γ. Έπαυσε να τηρείται η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.) με νέο νομικό πλαίσιο (άρθρο 30 του ν.3296/2004 και Π.δ.85/2005/ΦΕΚ 122 Α/25.5.2005). Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε αναγκαίο να εκπονηθεί και να κοινοποιηθεί ο νέος επικαθορισμένος οδηγός ελέγχου με τον ίδιο τίτλο «Οδηγός ελέγχου επιτηδευσιατών που τηρούν πρόσθετα βιβλία του άρθρου 10 του ΚΒΣ», θεωρώντας ότι και αυτός ο οδηγός θα αποτελέσει ένα εργαλείο κατάλληλο, χρήσιμο, εύχρηστο και πρακτικό, κατά την κρίση για όλους τους υπαλλήλους της ΥΠ.Ε.Ε., αλλά ακόμα και για τους λοιπούς υπαλλήλους των Ελεγκτικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ., Π.Ε.Κ., Δ.Ε.Κ.).

Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο ο παρών οδηγός να αναπροσαρμόσει με ευθύνη των προϊσταμένων και να διανεμηθεί σε όλους τους ελεγκτές. Η πρωτότυπη αυτή είναι συνέχεια άλλων που προηγήθηκαν τα τελευταία χρόνια και αφορά στον οδηγό ελέγχου, πλαστών, οκονών και νοθευμένων φαρμακικών στοιχείων, αθέμιτης αλκοόλης και αλκοολούχων ποτών, κτηνικών προϊόντων, για τα ναυτιλιακά καύσιμα, για τα παραρτήματα κ.λπ.

1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Τα πρόσθετα βιβλία προβάλλονται με σκοπό την παρακολούθηση ορισμένων μορφών συναλλαγών - κατηγοριών επιτηδευσιατών. Η υποχρέωση τήρησης πρόσθετων βιβλίων συνδέεται μόνο με το αντικείμενο εργασιών του επιτηδευσιατή και όχι με το ύψος των καθαρίστων εσόδων του ή με την κατηγορία των βιβλίων του.

Τόπος και τρόπος τήρησης
Τα πρόσθετα βιβλία είναι υπλογισφικά και

εμψλοισφικά, τηρούνται δε πάντοτε θεωρημένα. Μπορεί, όπως όλα τα βιβλία, να τηρούνται είτε με τη χρήση Η/Υ (μηχανογραμικά). Σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του ΚΒΣ, τα βιβλία αυτά τηρούνται σε κάθε επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευσιατή που ασκείται η σχετική με την τήρησή τους, δραστηριότητα.

Χρόνος ανειλρωσης • επίλυσης.

Σκοπός της επιμέλειας υποχρέωσης τήρησης πρόσθετων βιβλίων για αυτιμένες δραστηριότητες, είναι η παροχή κυρίως στον προαληθικό έλεγχο δυνατότητας έμεου ελέγχου της εμφάνισης συναλλαγών της επιμέλειας ή του επιμελευματίου και κατ'επέκταση της έκδοσης των αντίστοιχων στοιχείων εσόδων. Ο έλεγχος των βιβλίων αυτών είναι ανώδης και ολοκληρωτός κατό βόση:

α. Στην υποποθήκη της αερίβους καταγραφής σ' αυτό συναλλαγών ή άλλων γεγονότων που σχετίζονται με το έσοδο της επιμέλειας β. Στη διαπιστωμένη έκδοση αντίστοιχων στοιχείων εσόδων για όλες τις εγγραφές που έγιναν στο πρόσθετο βιβλίο. Αυτονόητο είναι ότι, βασικό μέλημα του ελέγχου είναι περαιότερη η εξαερίβωση της αερίβους των εγγραφών και ευρίως σε ότι αφορά τις εμφανιζόμενες εσοδές, αφού είναι γνωστό ότι σε αρκετές περιπτώσεις γίνονται εγγραφές στο πρόσθετο βιβλίο, αλλά στη συνέχεια εκδίδονται υποτιμολογημένα (ανακριβή) στοιχεία (ΑΠΥ) ή δεν εκδίδονται καθόλου στοιχεία για μερίκι εγγραφές.

10. ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΟΔΗΓΩΝ (Άρθρο 10 παρ.5στ' του ΚΒΣ)

10.1 Υπόχρεοι

Οι επαγγελματίες οδηγών αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών για κάθε έσοδο δευτερεύον αυτοκίνητο ή μοτοποδηλάτο ή μοτοσικλέτα.

Επισημάνσεις

- Η υποχρέωση τήρησης του υπόθετου βιβλίου για τους επαγγελματίες οδηγούς μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών αρχίζει από την 1.3.2007, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1β' του άρθρου 39 του ν.3522/2006 και σε αυτό επισημαρούνται οι εκπαιδευόμενοι οδηγοί που εκπαιδεύονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, ανεξαρτήτως εάν πριν την ημερομηνία αυτή είχαν διατεί υπηρεσίες εκπαίδευσης.
- Οι ανωτέρω εκπαιδευτές, λόγω της τήρησης του πρόσθετου βιβλίου έχουν υποχρέωση να εκδίδουν Α.Π.Υ. σύμφωνα με τις διατάξεις της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ.1083/2003 (ΦΕΚ Β' 794/19.6.2003), τον ελέγχο αριθμό και την αξία των οσίων καταχωρούν στο βιβλίο σ' από μέχρι το τέλος της επόμενης ημέρας από την έκδοσή τους (σχετ. εντ. ΠΟΛ.1024/15.2.2007, παρ.28.22).

10.2 Χρόνος επιμέλειας

Με την έναρξη και τη λήξη του μαθήματος ή της εξέτασης (Άρθρο 17 παρ.10θ του ΚΒΣ).

10.3 Περιεχόμενο βιβλίου

Στο βιβλίο εκπαιδευόμενων οδηγών καταχωρούνται:

- Το ονοματεπώνυμο και η αίτιθνηση του εκπαιδευόμενου
- Το αιτιφωληθέν ησά της αμοιβής
- Η χρονολογία και η ώρα έναρξης και λήξης κάθε μαθήματος.
- Ανάλογη υποχρέωση υπάρχει και για την παρόσταση του εκπαιδευτή κατό την εξέταση των υποψηφίων οδηγών.

10.4 Ενδεικτικό υπόθετο βιβλίου εκπαιδευόμενων οδηγών

Ημερομηνία	Από	Μέχρι	Εκπαιδευτής	Αμοιβή	Παράδοση	Επίσημο έγγραφο
10.7.07	10.00'	11.00'	Σταθόςης Σοφία	Α.Πεννέλης, Μαραθών	30 €	Παράδοση
30.7.07	11.30'	12.30'	Μάρκος Γρηγόρης	Τερσών ΙΣ, Αθήνα	20 € την ώρα	
21.7.07	6.00'	10.00'	Γρηγόρης Αθανάσιος	Σόλωνος & Πατισσών	25 € την ώρα	

10.5 Επισημάνσεις

- Το ανωτέρω βιβλίο κατό τη διάρκεια του μαθήματος ή της εξέτασης τηρείται υποχρεωτικό επί του αυτοκινήτου, της μοτοσικλέτας ή του μοτοποδηλάτου αντίστοιχα.
- Τηρούνται τόσα βιβλία, όσα τα αυτοκίνητα, οι μοτοσικλέτες και τα μοτοποδηλάτα του εμπταλλευτή της σχολής - Για ρητική εκπαίδευση των οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών υπάρχει υποχρέωση τήρησης Μητρώου μαθητών, στην επαγγελματική εγκατάσταση της σχολής εκπαιδευτών οδηγών, όπου παρέχεται η εκπαίδευση.

κλείσιμο παρεθύρου

ΚΥ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
167

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566
Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και
δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Κυρώνουμε και εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε
η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 1
Σκοπός - Γλώσσα

1. Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

Ειδικότερα υποβοηθεί τους μαθητές:

α) Να γίνονται ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τη δημοκρατία, να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. Η ελευθερία της θρησκευτικής τους συνείδησης είναι απαραβίαστη.

β) Να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν αρμονικά το πνεύμα και το σώμα τους, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους. Να αποκτούν, μέσα από τη σχολική τους αγωγή, κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση, να αντιλαμβάνονται και να συνειδητοποιούν την κοινωνική αξία και ισοτιμία της πνευματικής και της χειρωνακτικής εργασίας. Να ενημερώνονται και να ασκούνται πάνω στη σωστή και ωφέλιμη για το ανθρώπινο γένος χρήση και αξιοποίηση των αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού, καθώς και των αξιών της λαϊκής μας παράδοσης.

γ) Να αναπτύσσουν δημιουργική και κριτική σκέψη και αντίληψη συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας, ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και με την υπεύθυνη συμμετοχή τους να συντελούν αποφασιστικά στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου και στην ανάπτυξη της πατρίδας μας.

δ) Να κατανοούν τη σημασία της τέχνης, της επιστήμης και της τεχνολογίας, να σέβονται τις ανθρώπινες αξίες και να διαφυλάσσουν και προάγουν τον πολιτισμό.

ε) Να αναπτύσσουν πνεύμα φιλίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς της γης, προσβλέποντας σε έναν κόσμο καλύτερο, δίκαιο και ειρηνικό.

2. Βασικοί συντελεστές για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι: α) η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β) τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, γ) η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων για την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων και δ) η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή.

3. α) Τα αναλυτικά προγράμματα αποτελούν άρτιους οδηγούς του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνουν κυρίως:

(αα) σαφώς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στα πλαίσια των γενικών και ειδικών, κατά βαθμίδα, σκοπών της εκπαίδευσης,

(ββ) διδακτέα ύλη επιλεγμένη σύμφωνα με το σκοπό του μαθήματος, σε κάθε επίπεδο, ανάλογη και σύμμετρη προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και προς τις αφομοιωτικές δυνατότητες των μαθητών, διαρθρωμένα άρθρα σε επιμέρους ενότητες και θέματα,

(γγ) ενδεικτικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τα μέσα διδασκαλίας κάθε ενότητας ή θέματος.

β) Τα αναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, αξιολογούνται και αναθεωρούνται συνεχώς σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τομέα των γνώσεων, τις κοινωνικές ανάγκες και την πρόοδο των επιστημών της αγωγής.

γ) Τα αναλυτικά προγράμματα της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης ειδικότερα έχουν εσωτερική συνοχή και ενιαία ανάπτυξη των περιεχομένων τους.

δ) Τα διδακτικά βιβλία για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς συγγράφονται σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα.

4. Γλώσσα διδασκαλίας, που αποτελεί και αντικείμενο συστημικής διδασκαλίας και γλώσσα των διδακτικών βιβλίων των μαθητών και των βιβλίων των εκπαιδευτικών είναι η **δημοτική**, όπως διαμορφώνεται από το λαό και τη δόκιμη λογοτεχνία, χωρίς την αυτούσια μεταφορά ξένων λέξεων.

Άρθρο 2

Διάρθρωση και βαθμίδες της εκπαίδευσης - Παροχές

1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα).

2. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος καλύπτεται από τα γυμνάσια και ο δεύτερος από τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά-επαγγελματικά, ενιαία πολυκλαδικά λύκεια και από τις τεχνικές-επαγγελματικές σχολές. Ειδικός νόμος ρυθμίζει τη λειτουργία των εκκλησιαστικών λυκείων.

3. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο, εφόσον ο μαθητής δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του. Όποιος έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανήλικου και παραλείπει την εγγραφή ή την εποπτεία του ως προς τη φοίτηση τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.

4. Μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, φοιτούν σε ειδικά σχολεία ή σε ειδικές τάξεις ή εντάσσονται σε κανονικές τάξεις, για να πάρουν την κατάλληλη, σε κάθε περίπτωση, ειδική αγωγή και μάθηση.

5. Στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φοιτούν μαζί αγόρια και κορίτσια (μικτά σχολεία).

6. Η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το κράτος δωρεάν.

7. Τα διδακτικά βιβλία και τα βιβλία των εκπαιδευτικών

και η ανάλογη μείωση των οργανικών θέσεων προσωπικού γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Η μετατροπή ημερήσιου λυκείου σε εσπερινό και αντίστροφα, καθώς και η μετονομασία ή η μεταφορά έδρας γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Το τεχνικό - επαγγελματικό λύκειο χωρίζεται σε τομείς. Κάθε τομέας μπορεί να αποτελείται από περισσότερα τμήματα. Σε κάθε τεχνικό - επαγγελματικό λύκειο μπορεί να λειτουργούν και τμήματα ειδικεύσεως.

5. Η προσθήκη νέων τομέων και τμημάτων στα τεχνικά - επαγγελματικά λύκεια ή νέων κύκλων και κλάδων στα ενιαία πολυκλαδικά λύκεια, πέρα από αυτούς που προβλέπονται κατά την ίδρυσή τους, η κατάργηση και η συγχώνευσή τους και η αυξομείωση των οργανικών θέσεων του προσωπικού γίνονται μία φορά το χρόνο κατά το πρώτο τρίμηνο με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

6. Για τα θέματα των προηγούμενων παραγράφων γνωμοδοτεί το νομαρχιακό συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση της νομαρχιακής επιτροπής παιδείας.

7. Στην τελευταία τάξη του λυκείου και πέρα από το ενιαίο πρόγραμμα μαθημάτων λειτουργούν δέσμες προπαρασκευαστικών μαθημάτων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και μαθημάτων γενικής ωφελιμότητας.

8. Οι μαθητές σε κάθε τάξη ή τμήμα τάξης δε μπορεί να υπερβαίνουν τους τριάντα πέντε (35), ενώ στις δέσμες των προπαρασκευαστικών μαθημάτων δε μπορεί να υπερβαίνουν τους τριάντα (30). Τάξεις με μαθητές περισσότερους από 35 ή 30 αντίστοιχα διαιρούνται σε τμήματα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών μπορεί να μειώνεται ο ανώτερος αριθμός μαθητών κατά τάξη ή τμήμα τάξης.

9. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με:

α) την οργάνωση και τη λειτουργία των λυκείων κάθε τύπου και τους τομείς και τα τμήματα των τεχνικών - επαγγελματικών λυκείων.

β) τον τρόπο εισαγωγής, τη διάρκεια φοίτησης, την αξιολόγηση, την πρακτική άσκηση και τις εξετάσεις κάθε είδους στα τμήματα ειδικεύσεως των τεχνικών - επαγγελματικών λυκείων,

γ) τα διδασκόμενα μαθήματα και τις δέσμες των προπαρασκευαστικών μαθημάτων και των μαθημάτων γενικής ωφελιμότητας.

δ) τα ωρολόγια και τα αναλυτικά προγράμματα.

ε) την έναρξη και λήξη του διδακτικού και σχολικού έτους, τις διδακτικές περιόδους, τις αργίες και τις διακοπές.

στ) τις εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση, ποινές, χαρακτηρισμό της διαγωγής, την αξιολόγηση των μαθητών, τις εξετάσεις κάθε είδους και τους τίτλους σπουδών.

ζ) τη διαδικασία, τους λόγους και τα όργανα που αποφασίζουν τη διακοπή των μαθημάτων και τη συμπλήρωσή τους και με παράταση του διδακτικού έτους.

η) την οργάνωση της μαθητικής ζωής και το γενικό πλαίσιο των σχολικών εκδηλώσεων και

θ) κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία των λυκείων.

Άρθρο 9.

Τεχνικές - επαγγελματικές σχολές.

1. Εκτός από τους γενικούς σκοπούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ειδικότερος σκοπός της τεχνικής - επαγγελματικής σχολής είναι η μετάδοση τεχνικών και επαγγελματικών γνώσεων και η καλλιέργεια

δεξιοτήτων, ώστε ο απόφοιτος να μπορεί να ασκήσει με επιτυχία ορισμένο επάγγελμα και να συμβάλλει στην ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη της παραγωγής. Παράλληλα επιδιώκεται η εμπέδωση και ο εμπλουτισμός των γενικών γνώσεων των μαθητών.

2. Οι σχολές διακρίνονται σε ημερήσιες και εσπερινές. Η φοίτηση στις ημερήσιες διαρκεί έως δύο χρόνια και στις εσπερινές επιμηκύνεται έως ένα έτος. Αν εφαρμόζονται προγράμματα άσκησης στο επάγγελμα, η φοίτηση επιμηκύνεται έως ένα έτος ακόμη, ανεξάρτητα από τη λειτουργία της σχολής ως ημερήσιας ή εσπερινής.

3. Στο πρώτο έτος εγγράφονται χωρίς εξετάσεις όσοι έχουν απολυτήριο γυμνασίου.

4. Η ίδρυση τεχνικών - επαγγελματικών σχολών, η προσθήκη νέων ειδικοτήτων σε σχολές που λειτουργούν και η ανάλογη αύξηση των οργανικών θέσεων προσωπικού γίνονται μία φορά κάθε χρόνο κατά το πρώτο τρίμηνο με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.

5. Η κατάργηση και η συγχώνευση τεχνικών - επαγγελματικών σχολών, η κατάργηση ειδικοτήτων και η ανάλογη μείωση των οργανικών θέσεων προσωπικού γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

6. Η μετατροπή τεχνικής - επαγγελματικής σχολής από ημερήσια σε εσπερινή και αντίστροφα και η μετονομασία ή η μεταφορά έδρας γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Για τα θέματα των παραγράφων 4, 5 και 6 γνωμοδοτεί το νομαρχιακό συμβούλιο ύστερα από εισήγηση της νομαρχιακής επιτροπής παιδείας.

8. Οι μαθητές σε κάθε τάξη ή τμήμα τάξης των τεχνικών - επαγγελματικών σχολών δε μπορεί να υπερβαίνουν τους τριάντα πέντε (35). Η παράγραφος 10 του άρθρου 5 εφαρμόζεται ανάλογα.

9. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται θέματα σχετικά με:

α) την οργάνωση και λειτουργία των τεχνικών - επαγγελματικών σχολών,

β) τις ειδικότητες και τη διάρκεια φοίτησης

γ) τα διδασκόμενα μαθήματα, τις πρακτικές ασκήσεις και τη δυνατότητα συνδιδασκαλίας τους,

δ) τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα μαθημάτων και πρακτικών ασκήσεων,

ε) την έναρξη και λήξη του σχολικού και του διδακτικού έτους, τις αργίες και διακοπές,

στ) τις εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση, ποινές, τις εξετάσεις κάθε είδους, τη βαθμολογία και αξιολόγηση των μαθητών, τους τίτλους και τα πιστοποιητικά σπουδών.

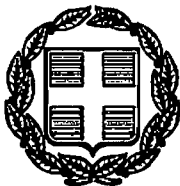
ζ) τη διαδικασία, τους λόγους και τα όργανα που αποφασίζουν για τη διακοπή των μαθημάτων και τη συμπλήρωσή τους και με παράταση του διδακτικού έτους.

η) την οργάνωση της μαθητικής ζωής και το γενικό πλαίσιο των σχολικών εκδηλώσεων και

θ) κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία των σχολών αυτών.

10. Οι απόφοιτοι των τεχνικών - επαγγελματικών σχολών εξειδικεύονται σε επιχειρήσεις με τη φροντίδα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). Οι διατάξεις του στοιχ. β' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 εφαρμόζονται ανάλογα και για τους μαθητές των τεχνικών - επαγγελματικών σχολών.

11. Οι σχολές μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. του ν. 1346/1983 (ΦΕΚ 46) ανήκουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα πτυχία των σχολών μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. είναι ισότιμα με τα πτυχία των τεχνικών - επαγγελματικών σχολών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

ΚΔ

3617

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 248

7 Νοεμβρίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2859

Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος έχει συνταχθεί από την Ειδική Επιτροπή, που συγκροτήθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 105 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), με την 1025344/166/0006Α/23.2.1995 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και η οποία επανασυγκροτήθηκε με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1138444/1553/0006Α/12.12.1995 (ΦΕΚ 1061 Β'), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2346/1995 (ΦΕΚ 220 Α') της οποίας η λειτουργία παρατάθηκε μέχρι την 31.12.1996 με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1051234/560/ Α0006/3.5.1996.

Στη συνέχεια και για την ολοκλήρωση του έργου της Κωδικοποίησης αυτής, συστήθηκε εκ νέου η Ειδική Επιτροπή με την 1053658/605/Α0006/12.6.2000 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, της οποίας η λειτουργία παρατάθηκε μέχρι 30.9.2000 με την απόφαση 1062486/821/Α0006/14.7.2000 του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει ως ακολούθως:

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1
Επιβολή του φόρου

Επιβάλλεται φόρος κύκλου εργασιών με την ονομασία "φόρος προστιθέμενης αξίας" σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Ο φόρος αυτός επιρρίπτεται από τον κατά νόμο υπόχρεο σε βάρος του αντισυμβαλλομένου.

Άρθρο 2
Αντικείμενο του φόρου

1. Αντικείμενο του φόρου είναι:
α) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφό-

σον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα,

β) η εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας,

γ) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος ενεργεί με αυτή την ιδιότητα ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στο φόρο εγκαταστημένος σε άλλο κράτος μέλος, ενεργεί με αυτή την ιδιότητα και δεν απαλλάσσεται από το φόρο λόγω ύψους πραγματοποιηθέντος ετήσιου κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του, ούτε υπάγεται στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 13. Ειδικά, η ενδοκοινοτική απόκτηση καινούργιων μεταφορικών μέσων υπάγεται στο φόρο, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εγκαταστημένου στο εσωτερικό της χώρας προσώπου,

δ) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, τα οποία υπάγονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, που πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται:

α) ως "εσωτερικό της χώρας" η ελληνική επικράτεια, εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους,

β) ως "έδαφος της Κοινότητας" και ως "τρίτο έδαφος", όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος.

Άρθρο 3

Υποκείμενοι στο φόρο

1. Στο φόρο υπόκειται:

α) κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής,

β) κάθε πρόσωπο, το οποίο πραγματοποιεί περιστασιακά παράδοση ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται προς άλλο κράτος - μέλος.

Δε θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα, τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσον αφορά τους όρους

ι) η μεταφορά ασθενών ή τραυματιών με οχήματα ειδικά κατασκευασμένα ή διαρρυθμισμένα για το σκοπό αυτόν, εφόσον για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής έχει δοθεί έγκριση από την αρμόδια δημόσια αρχή,

ια) η παροχή υπηρεσιών από συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, εκτός από αυτές που παρέχονται απευθείας στο κοινό,

ιβ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτήν πράξεις παράδοσης αγαθών, που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή,

ιγ) η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης,

ιδ) η παροχή υπηρεσιών που συνδέεται στενά με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή, από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή,

ιε) η παροχή υπηρεσιών και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών προς τα μέλη τους, έναντι καταβολής συνδρομής, από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα και οργανισμούς, που επιδιώκουν στα πλαίσια του συλλογικού τους συμφέροντος σκοπούς πολιτικούς, συνδικαλιστικούς, θρησκευτικούς, φιλοσοφικούς, φιλανθρωπικούς ή εθνικούς εφόσον δεν οδηγούν σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού,

ιστ) η παροχή υπηρεσιών πολιτιστικής ή μορφωτικής φύσης και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών, από νομικά πρόσωπα ή άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία λειτουργούν νόμιμα και έχουν σκοπούς πολιτιστικούς ή μορφωτικούς, εφόσον δεν οδηγούν σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι παρεχόμενες σε επισκέπτες μουσειών, μνημείων, αρχαιολογικών ή άλλων παρόμοιων χώρων, καθώς και η οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, εκθέσεων και διαλέξεων,

ιζ) η διάθεση προσωπικού από νομικά πρόσωπα θρησκευτικού ή φιλοσοφικού χαρακτήρα, για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ', θ' και ιβ' της παραγράφου αυτής, με σκοπό την πνευματική αρωγή και ανάπτυξη,

ιη) η παροχή υπηρεσιών και η παράδοση αγαθών από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ', θ', ιβ', ιδ', ιε' και ιστ' της παραγράφου αυτής, με την ευκαιρία εκδηλώσεων που οργανώνονται από αυτά για την οικονομική τους ενίσχυση,

ιθ) οι ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές εργασίες, καθώς και οι συναφείς με αυτές εργασίες που παρέχονται από ασφαλισμοεπίτες και ασφαλιστικούς πράκτορες,

κ) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση, που αφορούν συνάλλαγμα, χαρτονομίσματα και νομίσματα, τα οποία αποτελούν νόμιμα μέσα πληρωμής, με εξαίρεση τα νομίσματα και χαρτονομίσματα για συλλογές,

κα) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση εκτός από τη φύλαξη και διαχείριση, που αφορούν μετοχές ανώνυμων εταιρειών, μερίδια, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, με εξαίρεση τους τίτλους παραστατικούς εμπορευμάτων,

κβ) η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων κατά την έννοια των διατάξεων που κάθε φορά ισχύουν γι' αυτά,

κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείρισή τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί,

κδ) η ανάληψη υποχρεώσεων, προσωπικών ή χρηματικών εγγυήσεων και λοιπών ασφαλειών, η διαπραγμάτευση για την ανάληψη των εργασιών αυτών και η διαχείριση εγγυήσεων πιστώσεων, που ενεργείται από το πρόσωπο που τις χορηγεί,

κε) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση, που αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές καταθέσεων και εμβάσματα, απαιτήσεις, πιστωτικούς τίτλους, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, καθώς και τις εργασίες που αφορούν την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων που ενεργείται από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τις εργασίες αυτές,

κστ) οι μισθώσεις ακινήτων,

κζ) η παράδοση κρατικών λαχείων, δελτίων ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ και λαχείων του Λαχειοφόρου Αμοιβαίου Στοιχήματος (SWEEPSTAKES) του Οργανισμού Ιπποδρομιών Ελλάδος,

κη) η παράδοση στην ονομαστική τους αξία γραμματοσήμων που βρίσκονται σε κυκλοφορία, κινητού επισήματος και λοιπών ενσήμων, καθώς και ταινιών ή ενσήμων ασφαλιστικών οργανισμών και λοιπών παρόμοιων αξιών, εκτός από αυτήν που προορίζεται για συλλογές,

κθ) η παράδοση αγαθού ή αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους αυτής από επαχθή ή χαρακτηριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, από δραστηριότητα αποκλειστικά απαλλασσόμενη ή εξαιρούμενη από το φόρο ή από αγρότη του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, εφόσον τα αγαθά αυτά είχαν αποκτηθεί με φόρο προστιθέμενης αξίας και δεν έχει παρασχεθεί, ούτε ασκηθεί άμεσα, δικαίωμα έκπτωσης, καθώς επίσης και η παράδοση αγαθών των οποίων η κτήση ή η διάθεση έχει εξαιρεθεί από το δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 30,

λ) η παροχή υπηρεσιών των οποίων η αξία περιλαμβάνεται στη φορολογητέα αξία κατά την εισαγωγή αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20,

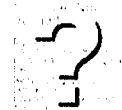
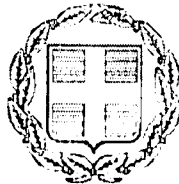
λα) η παράδοση ακινήτων, εκτός από αυτά που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6,

λβ) η παράδοση και διανομή εφημερίδων και περιοδικών από πρακτορεία, εφημεριδοπώλες και λοιπούς λιανοπωλητές, εφόσον αυτά διακινούνται μέσω πρακτορείων διανομής,

λγ) η παράδοση αγαθών, των οποίων η εισαγωγή απαλλάσσεται από το φόρο προστιθέμενης αξίας, εκτός των περιπτώσεων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

λδ) τα έσοδα που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις του Ν.2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α') από τα παιχνίδια που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου και τα οποία διεξάγονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις αυτού του νόμου.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού. Επίσης, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του, κατά περίπτωση, αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 222

12 Νοεμβρίου 2012

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4093

Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Άρθρο πρώτο

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α: ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2013-2016

1. Εγκρίνεται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016, το οποίο επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι στον παρόντα νόμο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του νόμου αυτού και στο οποίο περιλαμβάνονται για το τρέχον έτος και τα τέσσερα επόμενα έτη, κατά κύριο λόγο, τα εξής:

- Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι για τη Γενική Κυβέρνηση και τους επί μέρους φορείς της.

- Η περιγραφή και αξιολόγηση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων και προβλέψεων για το προηγούμενο έτος το τρέχον έτος, το έτος προϋπολογισμού και τα επόμενα τρία έτη.

- Οι παραδοχές των οικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων (μισθολογικές και συνταξιοδοτικές εξελίξεις, παροχές, δαπάνες αγαθών και υπηρεσιών, δαπάνες επενδύσεων και δαπάνες τόκων).

- Οι κύριες πηγές κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις.

- Ο στόχος για το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης.

- Τα συνολικά ανώτατα όρια δαπανών για τη Γενική Κυβέρνηση, καθώς και τα ανώτατα όρια του Κρατικού Προϋπολογισμού, των ΟΤΑ και των ΟΚΑ για την περίοδο.

- Οι δαπάνες και τα έσοδα σε Κεντρική Κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνική ασφάλιση για τα αντίστοιχα έτη.

- Οι προβλεπόμενες δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης ανά Υπουργείο για τον Προϋπολογισμό του επόμενου έτους, καθώς και οι συνολικές δαπάνες τους για την υπό εξέταση περίοδο.

- Τα έσοδα και οι δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης ανά οικονομική κατηγορία και οι προβλέψεις για τα φο-

ρολογικά έσοδα, καθώς και οι δαπάνες για την περίοδο, οι εκτιμήσεις ανά οικονομική κατηγορία των ακαθάριστων εξόδων, εσόδων, και ελλείμματος ή πλεονάσματος του Κοινωνικού Προϋπολογισμού και των Ενοποιημένων Προϋπολογισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β: ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ. ΥΠΟΥΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.

1.α. Οι διατάξεις των άρθρων 1 του ν. 91/1943 (Α' 129), 1 και 2 του ν.δ. 99/1974 (Α' 295) και της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α' 265) παύουν να ισχύουν για όσους από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα του Βουλευτή ή του Δημάρχου, από την επομένη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου. Τα πρόσωπα αυτά ασφαλιζονται για κύρια σύνταξη, πρόσθετη ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, στους φορείς που ασφαλιζονταν πριν την εκλογή τους στα αξιώματα αυτά και ο χρόνος της θητείας τους λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς αυτούς.

Σε περίπτωση που δεν υφίσταται προγενέστερη κατά τα ανωτέρω ασφάλιση, για τα εν λόγω πρόσωπα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010 (Α' 120).

Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία του κάθε φορέα, βαρύνουν του μεν ασφαλισμένου του ίδιους, του δε εργοδότη τη Βουλή ή το Δήμο, κατά περίπτωση, παρακρατούνται από τη βουλευτική αποζημίωση ή την αντιμισθία και αποδίδονται ανά μήνα στους οικείους φορείς.

Όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα πριν την εκλογή τους υπάγονταν στο ασφαλιστικό- συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών της οργανικής τους θέσης, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου των προηγούμενων εδαφίων.

β. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α' 57), αντικαθίστανται ως εξής:

«14. Οι συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, γενικά, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν βουλευτική σύνταξη ή χορηγία, οι οποίοι υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα,

Κ6Τ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Π.Δ. 186/1992
(ΦΕΚ 84 Α΄/26.5.1992)

Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
(Κ.Β.Σ.)

(κωδικοποιημένο μέχρι και τον
ν. 3301/2004 (ΦΕΚ 263 Α΄/23.12.2004)

Άρθρο 12 Τιμολόγια. Εκκαθαρίσεις

1. Για την πώληση αγαθών για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου ή δικαιώματος εισαγωγής και την παροχή υπηρεσιών από επιτηδευματία σε άλλο επιτηδευματία και τα πρόσωπα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού, για την άσκηση του επαγγέλματός τους ή την εκτέλεση του σκοπού τους, κατά περίπτωση, καθώς και για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών εκτός της χώρας εκδίδεται τιμολόγιο.

2. Για τις χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που επαναλαμβάνονται κάθε ημέρα ή και κατά αραιότερα χρονικά διαστήματα μέσα στον ίδιο μήνα, προς τον ίδιο επιτηδευματία ή πρόσωπο των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού, ο πωλητής επιτηδευματίας μπορεί, αντί της έκδοσης τιμολογίου για κάθε πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, να τηρεί κατάσταση κατά αγοραστή- πελάτη, στην οποία καταχωρείται για κάθε πώληση αγαθών ή για κάθε παροχή υπηρεσιών η ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών, το είδος, η ποσότητα και η αξία των αγαθών ή το είδος των υπηρεσιών και το ποσό της αμοιβής που συμφωνήθηκε. Με βάση τα δεδομένα της κατάστασης αυτής εκδίδεται το τιμολόγιο το αργότερο μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου που αφορά, στο οποίο δεν απαιτείται αναλυτική περιγραφή, εφόσον η πιο πάνω κατάσταση συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, ένα των οποίων επισυνάπτεται στο τιμολόγιο. Η κατάσταση αυτή δεν απαιτείται όταν τα δεδομένα αυτής προκύπτουν από τα πρόσθετα βιβλία του άρθρου 10 του Κώδικα αυτού ή όταν το τιμολόγιο που εκδίδεται περιέχει αναλυτικά όλα τα δεδομένα που απαιτούνται από τις κατ' ιδίαν διατάξεις.

3. Επίσης, ο επιτηδευματίας εκδίδει τιμολόγιο όταν εισπράττει επιδοτήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, αποζημιώσεις, επιστροφές έμμεσων φόρων, δασμών, τελών, τόκων, εισφορές και άλλα ανόργανα έσοδα. Για την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου, ως είσπραξη θεωρείται και η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου, εφόσον αυτός εγγράφως έλαβε γνώση της πίστωσης αυτής.

4. Τιμολόγιο εκδίδεται και από τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού για τις πωλήσεις αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούν σε επιτηδευματία ή σε πρόσωπα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2.

5. Ο επιτηδευματίας και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 εκδίδουν τιμολόγιο για τα αγαθά που αγοράζουν ή τις υπηρεσίες που δέχονται από πρόσωπα που αρνούνται την έκδοση τιμολογίου ή εκδίδουν ανακριβές τιμολόγιο ή δεν έχουν υποχρέωση για έκδοση τιμολογίου κατά την πώληση αγαθών. Στην περίπτωση άρνησης από υπόχρεο έκδοσης τιμολογίου ή έκδοσης ανακριβούς τιμολογίου το πρωτότυπο του τιμολογίου που εκδίδει ο αγοραστής των αγαθών ή ο λήπτης των υπηρεσιών αποστέλλεται εντός του επομένου από την έκδοση του μήνα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του αντισυμβαλλόμενου.

6. Ο επιτηδευματίας και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού όταν αγοράζουν αγροτικά προϊόντα από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδουν τιμολόγιο.

Για το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα, για την πώληση αγαθών, στις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15, για δε τις επαναλαμβανόμενες αγορές τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.

7. Τα αγαθά που παραλαμβάνονται από τρίτο προς πώληση ή προς επεξεργασία για λογαριασμό του, καταχωρούνται, κατ' είδος και ποσότητα σε διπλότυπη κατάσταση

κατά εντολέα. Στην ίδια κατάσταση καταχωρούνται κατ' είδος, ποσότητα και αξία τα αγαθά που πωλούνται ή παραδίδονται μετά την επεξεργασία, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του τρίτου, ο Φ.Π.Α. και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο για την εκκαθάριση.

αφορά η επιστροφή ή η παρεχόμενη έκπτωση, καθώς και ο Φ.Π.Α. Επί εκπτώσεων που υπολογίζονται με βάση τις πωλήσεις δεν απαιτείται η αναγραφή των πιο πάνω αριθμών. Πιστωτικό τιμολόγιο για το Φ.Π.Α. εκδίδεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται αυτό ρητά από σχετικές διατάξεις.

14. Το τιμολόγιο εκδίδεται κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής των αγαθών στον παραλήπτη, κατά περίπτωση. Κατ' εξαίρεση, όταν για τη διακίνηση έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής, το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών στον αγοραστή και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις έκδοσης του τιμολογίου σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης ή αποστολής των αγαθών, όταν αυτές αφορούν ενδοκοινοτικές αποστολές ή παραδόσεις αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 22α του ν. 1642/1986, το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη 15η του επόμενου μήνα της παράδοσης ή αποστολής αγαθών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Το τιμολόγιο αγοράς ηρημένων καρτών εκδίδεται κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης. Επί επιστροφής αγαθών το πιστωτικό τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από το χρόνο της παραλαβής τους και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο που παραλήφθηκαν τα αγαθά. Στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας το τιμολόγιο εκδίδεται με την ολοκλήρωση της παροχής. Όταν η παροχή υπηρεσίας διαρκεί, εκδίδεται τιμολόγιο κατά το χρόνο που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής, για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Πάντως, το τιμολόγιο δεν μπορεί να εκδοθεί πέραν της διαχειριστικής περιόδου που παράσχθηκε η υπηρεσία. Στην περίπτωση εκτέλεσης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων, το τιμολόγιο εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την προσωρινή επιμέτρηση και πάντως μέσα στην ίδια φορολογική περίοδο, που πραγματοποιήθηκε η επιμέτρηση. Ειδικά σε περίπτωση παροχής σε πελάτη δικαιώματος λήψης υπηρεσιών, για συγκεκριμένο ή μη χρονικό διάστημα, έναντι προκαθορισμένης αμοιβής, ανεξάρτητα αν αυτή αφορά συγκεκριμένο ή μη πλήθος υπηρεσιών, το τιμολόγιο εκδίδεται κατά το χρόνο που η αμοιβή είναι απαιτητή και ο πελάτης αποκτά το σχετικό δικαίωμα λήψης των υπηρεσιών και όχι αργότερα από το τέλος της διαχειριστικής περιόδου των συμβαλλομένων. Εξαιρετικά, για τις κατά το ανωτέρω εδάφιο παροχές, σε πελάτες στους οποίους το δικαίωμα λήψης υπηρεσιών αποκτήθηκε στο έτος 2003, το τιμολόγιο για την απαιτητή αμοιβή εκδίδεται το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2004. (1)

15. Εάν ο αγοραστής των αγαθών ή υπηρεσιών είναι πρόσωπο της παραγράφου 3 του άρθρου 2, το τιμολόγιο μπορεί να εκδοθεί μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία έγινε η παράδοση ή η αποστολή των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών ή η πιστοποίηση δημόσιων έργων. Κατ' εξαίρεση, όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου, τα οποία εκδίδονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι την εικοστή ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον παραδίδονται μέχρι την ημέρα αυτή, σε αυτόν που αφορούν.

16. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή:

α) Στις πωλήσεις ακινήτων, βιομηχανοστασίων, πλοίων, αυτοκινήτων, αεροσκαφών και λοιπών μηχανημάτων, εφόσον συντάσσονται συμβόλαια μεταβίβασης, καθώς και στις

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ π.5/τος 186/1992-Άρθρο 12

πωλήσεις μετοχών, παραγώγων, ομολογιών, ομολόγων, εντόκων γραμματίων και λοιπών συναφών.

β) Στις πωλήσεις ύδατος μη ιαματικού, αερίοφωτος, ηλεκτρικού ρεύματος, θερμικής ενέργειας ή παροχής τηλεπικοινωνιακών, ταχυδρομικών, τραπεζικών, χρηματιστηριακών, χρηματοδοτικών εργασιών, καθώς και στις περιπτώσεις είσπραξης ανταποδοτικών τελών και λοιπών συναφών δικαιωμάτων από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., δημοτικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, εφόσον από τα πρόσωπα εκδίδονται άλλα έγγραφα που περιλαμβάνουν τα στοιχεία του εκτός της

ΚΖ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 4 Ιανουαρίου 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (15^η)
ΤΜΗΜΑΤΑ Α' - Β'

ΠΟΛ: 1004

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 Αθήνα
Τηλέφωνο : 2103638389
2103610030
2103610065

Προς: ως Π.Δ.

Θέμα: Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 της υποπαραγράφου Ε1 της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222) περί του «Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών».

ΓΕΝΙΚΑ.

Όπως είναι γνωστό στο φύλλο εφημερίδας της Κυβέρνησης 222 (τεύχος Α') με ημερομηνία 12/11/2012 δημοσιεύθηκε ο νόμος 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222) «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016/Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» με του οποίου τις διατάξεις που αναφέρονται στο θέμα, καταργείται ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992) όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε, και αντικαθίσταται με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.).

11 7/9/12
11 21/12/12
11 21/12/12
11 21/12/12
11 21/12/12

Ήδη με την εγκύκλιό μας ΠΟΛ 1207/14-11-2012 κοινοποιήθηκαν οι ως άνω διατάξεις για την άμεση ενημέρωση των Υπηρεσιών και των φορέων των υπόχρεων σε εφαρμογή τους. Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται οδηγίες και λεπτομερείς διευκρινίσεις για την εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων όπως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το άρθρο 4 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν. 4046/2012 και του ν. 4093/2012 - ΦΕΚ Α' 229/19-11-2012 (οι τροποποιήσεις αφορούν αποκλειστικά το άρθρο 6 του Κ.Φ.Α.Σ.).

Ειδικότερα διευκρινίζονται κατά άρθρο και παράγραφο τα ακόλουθα:

υποκαταστήματος ή του αποθηκευτικού χώρου, ανεξάρτητα του τόπου που αυτά βρίσκονται.

Δεν υπάρχει πλέον υποχρέωση καταχώρησης σε διπλότυπες καταστάσεις, της ποσοτικής καταγραφής των αποθεμάτων των εγκαταστάσεων που βρίσκονται σε απόσταση άνω των 50 χιλιομέτρων από την έδρα. Όπως προαναφέρεται και στη παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, εγκαταστάσεις που στεγάζονται στον ίδιο ή σε συνεχόμενο κτιριακό χώρο, αντιμετωπίζονται ως μια εγκατάσταση για την απογραφή.

Οι διατάξεις αυτές ισχύουν από 1/1/2013 και συνεπώς η απογραφή της 31/12/2012 θα καταχωρηθεί σε θεωρημένα έντυπα (βιβλίο απογραφών, διπλότυπες καταστάσεις απογραφής, μηναία κατάσταση βιβλίου εσόδων- εξόδων κ.λπ.).

Χρόνος ενημέρωσης.

Η ποσοτική καταχώρηση των αποθεμάτων στο βιβλίο απογραφών, το οποίο τηρείται αθεώρητο, ή σε καταστάσεις απογραφής, οι οποίες επίσης είναι αθεώρητες, ή σε οποιοδήποτε άλλο έντυπο, διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, μέχρι την 20^η Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Σύμφωνα δε με τις ίδιες διατάξεις, η αξία των αποθεμάτων αυτών καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών μέχρι την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Παράγραφος 21.

Καταχώριση με μια συγκεντρωτική εγγραφή των εσόδων και ορισμένων εξόδων.

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζεται ο τρόπος καταχώρησης των εσόδων και ορισμένων εξόδων (μέχρι του ποσού των 150 ευρώ έκαστο) στο βιβλίο εσόδων – εξόδων και καθιερώνεται νέα δυνατότητα συγκεντρωτικής καταχώρησης, με μία εγγραφή, των ημερήσιων ακαθαρίστων εσόδων, ανεξαρτήτως είδους και σειράς στοιχείων, με την προϋπόθεση που τίθεται στις διατάξεις αυτές. Σημειώνεται ότι τη δυνατότητα αυτή την έχει και ο υπόχρεος που τηρεί διπλογραφικά βιβλία, όπως προαναφέρεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 4 της παρούσης.

Παράγραφος 22.

Βιβλία υποκαταστήματος.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν χρήζουν περαιτέρω διευκρινίσεων.

Παράγραφος 23.

Πρόσθετες υποχρεώσεις ορισμένων κατηγοριών υπόχρεων.

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, οι οποίες ισχύουν από 1/1 έως 31/12/2013, θεσπίζεται υποχρέωση παροχής ασφαλών πληροφοριών για τις

συναλλαγές ορισμένων κατηγοριών υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων που τηρούν (Β΄ ή Γ΄).

Δεδομένου ότι οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να διασφαλίζουν τις συναλλαγές των εν λόγω προσώπων, προκειμένου να είναι εφικτή η επαλήθευση αυτών από το φορολογικό έλεγχο, πληροφορίες όπως τα στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου, συμφωνούμενο ποσό, αμοιβή, χρόνος έναρξης και λήξης της παροχής, περιγραφή αυτής κλπ., είναι απαραίτητες, για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

Κατηγορίες υπόχρεων που υπάγονται στις διατάξεις αυτές.

Η υποχρέωση αυτή καταλαμβάνει τους πιο κάτω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών:

- τον εκμεταλλευτή χώρου διαμονής ή φιλοξενίας,
- τον εκμεταλλευτή εκπαιδευτηρίου,
- τον εκμεταλλευτή κλινικής ή θεραπευτηρίου,
- τον εκμεταλλευτή κέντρου αισθητικής,
- τον εκμεταλλευτή γυμναστηρίου,
- τον εκμεταλλευτή χώρων στάθμευσης
- τους γιατρούς και οδοντίατρους. Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση αυτή δεν καταλαμβάνει τους κτηνίατρους.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, διευκρινίζονται τα παρακάτω:

Εκμεταλλευτής χώρου διαμονής ή φιλοξενίας, θεωρείται ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες διαμονής ή φιλοξενίας όπως ο οίκος ευγηρίας, το ξενοδοχείο, ο ξενώνας, τα επιπλωμένα διαμερίσματα και οικίες, ο εκμεταλλευτής κάμπινγκ, κ.λπ.

Εκμεταλλευτής εκπαιδευτηρίου, θεωρείται ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, δηλαδή σχολές, σχολεία, νηπιαγωγεία, εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, φροντιστήρια, σχολές χορού, κ.λπ. Δεν περιλαμβάνονται οι παιδικοί σταθμοί και οι σχολές οδηγών για τη θεωρητική κατάρτιση των εκπαιδευομένων οδηγών.

Εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου, θεωρείται ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, ο οποίος έχει πάρει σχετική άδεια από το αρμόδιο υπουργείο. Διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω υπόχρεος πρέπει να καταχωρεί τις πληροφορίες εκείνες που σχετίζονται με τις δικές του συναλλαγές και όχι με τις συναλλαγές των εξωτερικών γιατρών που συνεργάζεται.

Εκμεταλλευτής κέντρου αισθητικής, θεωρείται ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες καλλωπισμού και γενικά περιποίησης σώματος και άκρων, όπως κέντρα αδυνατίσματος, μεταβολισμού, καλλωπισμού,

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Αθήνα, 18 /1/2013

Αριθμ. Πρωτ.: Α3/165/251

Ταχ. Δ/ση : Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε ΠΡΟΣ: 1. Όλους του Γενικού Διευθυντές Μεταφορών
 Τ.Κ. : 101 91 Παπάγου και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας
 Πληροφορίες : Ζ. Παπαδοπούλου 2. Όλες τις Δ/σεις και τα Αυτοτελή Τμήματα
 Τηλέφωνο : 210 650 8626 του Υπουργείου
 FAX : 210 650 8485
 e-mail : z.papadopoulou@ymc.gov.gr ΚΟΙΝ.: Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις επί της Υπουργικής Απόφασης 552/88/4.1.2013 (Β' 4) «Εκπαίδευση και Εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων»

Σας ενημερώνουμε ότι στο Φ.Ε.Κ. Β' 4/7.1.2013 δημοσιεύθηκε η Απόφαση 552/88/4.1.2013 του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Εκπαίδευση και Εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων».

Ενόψει εφαρμογής των νέων διαδικασιών θεωρητικής εξέτασης και δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, που εισήχθησαν με την ως άνω απόφαση, μετά από σχετικά ερωτήματα και παρατηρήσεις, θέτουμε υπόψη σας για την άμεση ενημέρωση εκ μέρους σας όλων των υπαλλήλων που υπηρετούν στις υπηρεσίες σας, τις παρακάτω διευκρινίσεις:

1. Η καταλληλότητα των εκπαιδευτικών οχημάτων και οι προδιαγραφές που αυτά πρέπει να πληρούν, όπως ορίζει το άρθρο 14 «Προδιαγραφές Εκπαιδευτικών Οχημάτων» (σελ. 22 ΦΕΚ), αποδεικνύονται αποκλειστικά και μόνο από το Δελτίο Τεχνικού Ελέγχου ή από το Δελτίο Καταλληλότητας, με τα οποία θα πρέπει κάθε εκπαιδευτικό όχημα να είναι εφοδιασμένο. Η καταλληλότητα πιστοποιείται από τα ΚΤΕΟ εκτός των οχημάτων της κατηγορίας ΑΜ για τα οποία η καταλληλότητα πιστοποιείται από τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας.
2. Κατά τη δοκιμασία «Κίνηση με αποφυγή εμποδίου» της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Δοκιμασίες» του παραρτήματος Ι «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΑΜ, Α1, Α2, Α» (σελ. 24 ΦΕΚ) επιτρέπεται δεύτερη προσπάθεια και ως εκ τούτου η διαδικασία επαναλαμβάνεται μόνο μετά την ολοκλήρωση της πρώτης προσπάθειας, εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο απαιτούμενος χρόνος και δεν υπάρχει απόρριψη για οποιονδήποτε άλλο λόγο.
3. Ομοίως κατά τη δοκιμασία «Πέδηση εκτάκτου ανάγκης» της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Δοκιμασίες» του παραρτήματος Ι «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΑΜ, Α1, Α2, Α» (σελ. 24 - 25 ΦΕΚ) επιτρέπεται δεύτερη προσπάθεια και ως εκ τούτου η διαδικασία επαναλαμβάνεται μόνο μετά την ολοκλήρωση της πρώτης προσπάθειας, εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο απαιτούμενος χρόνος και δεν υπάρχει απόρριψη για οποιονδήποτε άλλο λόγο.
4. Κατά τη δοκιμασία «Πέδηση εκτάκτου ανάγκης» της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Δοκιμασίες» του παραρτήματος Ι «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΑΜ, Α1, Α2, Α» (σελ. 24 - 25 ΦΕΚ) η ακινητοποίηση του δίκυκλου πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός των 18 ή των 15 μέτρων για τις κατηγορίες Α1 και Α2 και Α αντίστοιχα.

5. Από τη διατύπωση της δοκιμασίας «Στάθμευση δεξιά ή αριστερά» της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Διαδικασίες» του παραρτήματος ΙΙ «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Β, C1, C, D1, D, ΒΕ, C1Ε, CΕ, D1Ε, DΕ» (σελ. 30 ΦΕΚ) δεν λαμβάνεται υπόψη το εδάφιο: «Κατά την πραγματοποίηση του ελιγμού της οπισθοπορείας με συρμό ή αρθρωτό όχημα, επιτρέπεται ο έλεγχος της θέσης του οχήματος μέσα από το παράθυρο της καμπίνας οδήγησης, μόνο κατά τη διάρκεια των δύο επιτρεπόμενων στάσεων του οχήματος».
  6. Λόγος απόρριψης κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας «Στάθμευση δεξιά ή αριστερά» της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Διαδικασίες» του παραρτήματος ΙΙ «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Β, C1, C, D1, D, ΒΕ, C1Ε, CΕ, D1Ε, DΕ» (σελ. 30 – 31 ΦΕΚ) είναι η απομάκρυνση από το πεζοδρόμιο του τροχού έστω και του ενός άξονα, σε απόσταση μεγαλύτερη από την επιτρεπόμενη για την κάθε κατηγορία οχήματος.
  7. Μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων των Δελτίων Εκπαίδευσης και Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Δ.Ε.Ε.) που κάθε Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών διαθέτει, θα γίνεται χρήση, κατά τη διενέργεια των θεωρητικών και πρακτικών εξετάσεων, της εμπρόσθιας όψης των ήδη υπαρχόντων Δ.Ε.Ε., συμπληρωμένων με τα στοιχεία που η νέα απόφαση 552/88/4.1.2013 θέτει ως απαιτούμενα, ενώ στην οπίσθια όψη θα επικολλάται ή θα συρράπτεται φωτοαντίγραφο της οπίσθιας όψης των Μνημονίων Δοκιμασιών Προσόντων και Συμπεριφοράς, Τμήμα ΙΙΙ, όπως αυτά ορίζονται στην εν λόγω απόφαση (σελ. 46 και 48 ΦΕΚ ανάλογα με την κατηγορία του οχήματος).
  8. Εάν υποψήφιος οδηγός έχει εκδώσει Δελτίο Εκπαίδευσης και Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Δ.Ε.Ε.) για τις κατηγορίες Α σταδιακή και Α και δεν έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευσή του, οφείλει να αιτηθεί για νέα κατηγορία, ανάλογα με την ηλικία του και να ολοκληρώσει την εκπαίδευσή του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του π.δ. 51/2012 (Α' 101) και της Υπουργικής Απόφασης 552/88/4.1.2013.
  9. Υποψήφιοι όλων των κατηγοριών οχημάτων που έχουν μεν λάβει μέρος, έως και την 18/1/2013, στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, έχουν όμως αποτύχει σε αυτή, επαναπρογραμματίζονται για νέα εξέταση, εφόσον η πρακτική εκπαίδευσή τους πληροί τις προϋποθέσεις της νέας απόφασης 552/88/4.1.2013 (π.χ. ώρες εκπαίδευσης). Σε κάθε άλλη περίπτωση και από την 19/1/2013 απαιτείται η πραγματοποίηση του ελάχιστου αριθμού ωρών πρακτικής εκπαίδευσης ανάλογα με την κατηγορία του οχήματος και σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 552/88/4.1.2013.
10. Τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.ΘΕ.Ε.Υ.Ο.) και οι Σχολές Οδηγών υποχρεούνται να τηρούν τα βιβλία που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 9 του π.δ. 208/2002 (Α' 194) ως έχουν έως σήμερα μέχρι εξαντλήσεως των καταγραφών τους. Σε περίπτωση αντικατάστασής τους υποχρεούνται να τα θεωρήσουν στις οικείες Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας, προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος της λειτουργίας των ΚΕ.ΘΕ.Ε.Υ.Ο. και των Σχολών Οδηγών από τα αρμόδια όργανα, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Οι διατάξεις του νόμου 4093/2012 (Α' 222) του Υπουργείου Οικονομικών που επιφέρει τροποποιήσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων δεν επηρεάζει την υποχρέωση τήρησης των εν λόγω βιβλίων από τους υπόχρεους προς αυτό.
11. Αναφορικά με τις προδιαγραφές των εκπαιδευτικών μοτοσικλετών του π.δ. 51/2012 (Α' 101), όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά και στον συνημμένο Πίνακα 1 «Τεχνικές απαιτήσεις εκπαιδευτικών μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων» γίνεται στον κυβισμό τους αποδεκτή ανοχή της τάξης του ενός κυβικού (π.χ. για την Α2 κατηγορία γίνονται αποδεκτά αναφορικά με τον κυβισμό τους τα 399 cm³ αντί των 400 cm³).
  12. Καθ' όλη τη διάρκεια των δοκιμασιών της Ομάδας Α «Προετοιμασία Οχήματος, Ειδικές Δοκιμασίες» του παραρτήματος Ι «Πρακτική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΑΜ, Α1, Α2, Α» (σελ. 23 - 25 ΦΕΚ) η ανατροπή του οχήματος θεωρείται λόγος απόρριψης και σημειώνεται στο Σημείο Α1 του Μνημονίου (σελ. 46 ΦΕΚ). Σε περίπτωση που η ανατροπή του οχήματος σημειωθεί κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας της πορείας θεωρείται πρόκληση ατυχήματος και σημειώνεται στο σημείο Β4 του Μνημονίου.

13. Η ικανότητα του υποψηφίου οδηγού που η κάθε Σχολή Οδηγών οφείλει να βεβαιώνει με υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 7 της απόφασης 552/88/4.1.2013, αναφέρεται στην επάρκεια του υποψηφίου οδηγού για συμμετοχή στις εξετάσεις.
14. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί, είτε αρχικά είτε κατά τη διάρκεια της εξέτασης, η μη λειτουργία της ηχητικής προειδοποίησης, εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 7 της απόφασης 552/88/4.1.2013 (σελ. 15 – 16 ΦΕΚ). Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η έλλειψη του προβλεπόμενου εξοπλισμού (πχ. προσκέφαλα, ενδεικτική λυχνία, βομβητής κλπ) σύμφωνα με τον οποίο το όχημα χαρακτηρίστηκε ως κατάλληλο για εκπαιδευτικό εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 της απόφασης 552/88/4.1.2013 (σελ.15 ΦΕΚ).
15. Ο κάθε εξεταστής για τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2, Α οφείλει, κατά τον αρχικό έλεγχο, να ελέγξει εάν ο υποψήφιος οδηγός φέρει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 10 της απόφασης 552/88/4.1.2013 (σελ. 19 ΦΕΚ). Ειδικά για τις κατηγορίες Α1, Α2, Α ο εξεταστής οφείλει να διενεργήσει οπτικό έλεγχο (εξωτερικά) στο ρουχισμό που φέρει ο υποψήφιος και συγκεκριμένα εάν φέρει προστατευτικά στους αγκώνες, στους ώμους, στα γόνατα και στους βραχίονες.
16. Από την 19/01/2013 και έως την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων της παραγράφου 4 του άρθρου 95 του ν.4070/2012 (Α' 82) περί του καθορισμού του είδους των εξετάσεων και των αντίστοιχων πιστοποιητικών αναφορικά με τη χορήγηση ή ανανέωση της ειδικής άδειας οδήγησης Επιβατηγού Δημόσιας Χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτου (ΤΑΞΙ και ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ), οι υποψήφιοι οφείλουν να προσκομίζουν τα ιατρικά πιστοποιητικά όπως αυτά απαιτούνταν για την καταχώρηση του κωδικού «113» στην άδεια οδήγησης, ήτοι εξέταση για ΟΜΑΔΑ 2 από την αρμόδια πρωτοβάθμια επιτροπή (παθολόγος και οφθαλμίατρος) χωρίς, ωστόσο, να εισάγεται ο κωδικός «113» στις άδειες οδήγησης.
17. Συνημμένα δίνονται ενδεικτικές αναλυτικές καταστάσεις που συνοδεύουν την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 2 του άρθρου 5 της απόφασης 552/88/4.1.2013 (σελ. 12 ΦΕΚ). Αντίστοιχες αναλυτικές καταστάσεις θα συνοδεύουν και τις υπεύθυνες δηλώσεις (χωρίς το περιεχόμενο της εκπαίδευσης) της παραγράφου 3 του άρθρου 7 της απόφασης 552/88/4.1.2013 (σελ. 15 ΦΕΚ).
18. Τέλος αποστέλλονται συνημμένα τα παρακάτω:
  - α. Πίνακας 1 – Τεχνικές απαιτήσεις εκπαιδευτικών μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων
  - β. Σχέδιο 1 – Απεικόνιση χώρου δοκιμασίας κίνησης με αποφυγή εμποδίου και
  - γ. Σχέδιο 2 – Απεικόνιση χώρου πέδησης εκτάκτου ανάγκης.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ακριβές Αντίγραφο

Ζούγκου Ελένη

ΚΘ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 21 Ιανουαρίου 2013

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΝ. ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜ. ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Δ12)
ΤΜΗΜΑ Γ'**

**Ταχ. Δ/ση : Κ. Σερβίας 10
Τηλέφωνο : 210-3375149
Fax : 210-3375001
Ταχ. Κώδικας : 10484, Αθήνα**

**Β. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΕΠΥΟ
Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Η/Υ (Δ30)
ΤΜΗΜΑ Α'**

**Ταχ. Δ/ση : Χανδρή 1 & Θεσ/κης
Ταχ. Κώδικας : 18345, Μοσχάτο
Τηλέφωνο : 210-4802004, 7
Fax : 210-4802019**

ΠΟΛ. 1011

ΠΡΟΣ: Αποδέκτες Π.Δ.

ΘΕΜΑ: «Τροποποιήσεις των ΠΟΛ 1195/2012 Α.Υ.Ο. και ΠΟΛ 1077/2012 Α.Υ.Ο. αναφορικά με τα στοιχεία και τις προθεσμίες υποβολής αυτών στη Γ.Γ.Π.Σ. »

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 8 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. όπως ισχύουν μετά τις τροποποιήσεις των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 17 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α'), της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Ν.3943/2011 (ΦΕΚ 66Α') και της παραγράφου 3 του άρθρου 32 του Ν.3986/2011 (ΦΕΚ 152Α').

- β) Την ανάγκη διευκόλυνσης των διασταυρώσεων που διενεργεί το Υπουργείο για την πάταξη της φοροδιαφυγής και την επίτευξη φορολογικής συμμόρφωσης.
- γ) Την αριθ. 07927/19.09.2012 (Φ.Ε.Κ. 2574/Β/24.09.2012) απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών Γεώργιο Μαυραγάνη.
- δ) Ότι από τις διατάξεις της, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της ΠΟΛ.1077/26-3-2012 Α.Υ.Ο.

1.1. «Άρθρο 3

Υποχρεώσεις των ιδιωτικών θεραπευτηρίων

Τα ιδιωτικά θεραπευτήρια διαβιβάζουν στη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών Κατάσταση με τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) ΑΦΜ ιατρού που εκτέλεσε την ιατρική πράξη,
- β) ένδειξη έμμισθου (1) ή συνεργαζόμενου (2) ιατρού,
- γ) ημερομηνία εκτελεσθείσης πράξης,
- δ) κωδικό πράξης, σύμφωνα με την Κωδικοποίηση Νόσων – Διαγνώσεων (ICD-10)/ ιατρικών πράξεων. Εξαιρούνται οι ιατρικές πράξεις που αφορούν αποκλειστικά επισκέψεις για ιατρικές γνωματεύσεις.

Την ίδια υποχρέωση έχουν και όλα τα ιδιωτικά ιατρικά κέντρα συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων πλαστικής χειρουργικής, καθώς και τα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα, με εξαίρεση τους ιατρούς που παρέχουν με προσωπική εργασία τις ιατρικές υπηρεσίες και πράξεις τους είτε στις επιχειρήσεις στις οποίες είναι ιδιοκτήτες, είτε στα ιατρεία τους ως ελεύθεροι επαγγελματίες.»

1.2. «Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

15.1. Η παρούσα ισχύει για τα στοιχεία της χρήσης 2011 και εφεξής, εκτός των στοιχείων των περιπτώσεων των άρθρων 2 και 10 της παρούσης, τα οποία δύναται να αφορούν χρήσεις από το 2010 και εφεξής.

15.2. Η πρώτη αποστολή αρχείων των στοιχείων των άρθρων 3 έως και 10 θα γίνει έως και την 20-02-2013. Ειδικά για τα στοιχεία του άρθρου 10, η αποστολή αυτή θα αφορά τα έτη 2010 έως και 2011, ενώ για τα στοιχεία των άρθρων 3 έως και 9 θα αφορά μόνο το έτος 2011».

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις της ΠΟΛ.1195/12-10-2012 Α.Υ.Ο.

2.1. «Άρθρο 3

Υποχρεώσεις των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων

3.1. Τα ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, που εμπíπτουν στην περίπτωση δ' της παρ.1 του άρθρου 16 του Ν.2238/1994, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν.3842/2010 (Φ.Ε.Κ. 58 Α'), διαβιβάζουν στη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών κατάσταση καταβληθέντων διδάκτρων και πληρωμών για πρόσθετες παροχές ανά ημερολογιακό έτος.

3.2. Τα στοιχεία που διαβιβάζονται είναι τα ακόλουθα:

α) ΑΦΜ υπόχρεου προς καταβολή. Για την εφαρμογή της παρούσης ως υπόχρεος θεωρείται ο γονέας ή ο κηδεμόνας ή τρίτο πρόσωπο που καταβάλει σταθερά τα διδάκτρα σε όλη τη διάρκεια του έτους.

β) Ονοματεπώνυμο υπόχρεου, εφόσον δεν έχουν δοθεί στοιχεία για το ΑΦΜ αυτού έως την ημερομηνία υπογραφής της παρούσης.

γ) Ποσό καταβληθέντων διδάκτρων και ποσό αμοιβών για τυχόν πρόσθετες παροχές (εξέταστρα, μεταφορικά, διατροφή, αθλοπαιδιές, ιδιαίτερα μαθήματα, κ.λ.π.).

3.3. Τις παραπάνω υποχρεώσεις της παραγράφου 3.2. και σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 48, της περ. γ' της παρ.4 του άρθρου 9 και των παραγράφων 2 και 8 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, έχουν και όλα τα λοιπά ιδιωτικά εκπαιδευτήρια κάθε βαθμίδας που λειτουργούν νόμιμα στη χώρα (Πανεπιστήμια, Κολλέγια, Παραρτήματα ξένων Πανεπιστημίων, Φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, ξένων γλωσσών, ιδιαίτερων μαθημάτων, εισαγωγικών εξετάσεων και πιστοποιήσεων γενικά, Ιδιωτικά ΙΕΚ, εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, Ινστιτούτα, επαγγελματικές και τεχνικές σχολές, σχολές οδήγησης, ωδεία και μουσικές σχολές, σχολές χορού, πολεμικών τεχνών και γυμναστήρια)».

**2.2. «Άρθρο 7
Έναρξη ισχύος**

7.1. Η παρούσα, αναφορικά με το άρθρο 3 αυτής, ισχύει για τα στοιχεία της χρήσης 2011 και εφεξής.

7.2. Η πρώτη αποστολή αρχείων των στοιχείων του άρθρου 3 θα γίνει έως και την 20-2-2013».

Άρθρο 3

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓ. ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ